

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Απολογισμός 2008

Ιούλιος 2009

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

Τάκης Αράπογλου
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Αντιπρόεδροι

Δημήτριος Μαντζούνης
Διευθύνων Σύμβουλος Alpha Bank

Νικόλαος Νανόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας EFG Eurobank Ergasias Α.Ε.

Θεόδωρος Πανταλάκης
Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Μέλη

Αντώνιος Κροντηράς
Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Δημήτρης Μηλιάκος
Διοικητής
Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Άγγελος Φιλιππίδης
Πρόεδρος
Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος ΑΤΕ

Βασίλειος Θεοχαράκης
Πρόεδρος
Marfin Εγνατίας Τράπεζας Α.Ε.

Ανδρέας Ηλιάδης
Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής
Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρίας Λίμιτεδ

Χρήστος Βασιλειάδης
Citi Country Officer
Citibank International plc

Τρύφων Κουταλίδης
Πρόεδρος
Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Σπύρος Φιλάρετος
Πρόεδρος Εκτελεστικής Επιτροπής ΕΕΤ
Γενικός Διευθυντής Alpha Bank

Χρήστος Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος

Σπύρος Φιλάρετος
Γενικός Διευθυντής Alpha Bank

Αναπληρωτής Προέδρου ΕΕ

Βύρων Μπαλλής
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας EFG Eurobank Ergasias Α.Ε.

Μέλη

Γιάννης Πεκλιβανίδης
Αντιπρόεδρος και Αν. Διευθύνων Σύμβουλος
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Σταύρος Λεκκάκος
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Λεωνίδα Ζώνιος
Γενικός Διευθυντής
Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Γεώργιος Βούτας
Οικονομικός Διευθυντής Ελλάδος
Citibank International plc

Γιώργος Τανισκίδης
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Millennium Bank

Χρήστος Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συνοπτικός Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα Πρώτη:

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

I.	Πρωτοβουλίες που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των αιτίων της χρηματοπιστωτικής κρίσης	17
A.	Πρωτοβουλίες που ελήφθησαν από το Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και το G-20	17
B.	Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	19
Γ.	Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	30
II.	Λοιπές ρυθμιστικές πρωτοβουλίες	36
A.	Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	36
B.	Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	37
Γ.	Συστήματα και μέσα πληρωμών	49
Δ.	Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	52
Ε.	Νομικά θέματα	57
ΣΤ.	Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	68

Ενότητα Δεύτερη:

Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

A.	Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	75
B.	Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	78
Γ.	Πληρωμές	81
Δ.	Θέματα προστασίας καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	88
Ε.	Νομικά - Φορολογικά θέματα	90
ΣΤ.	Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	92
Z.	Αναπτυξιακή δραστηριότητα	95
H.	Επικοινωνιακή δραστηριότητα	100

Ενότητα Τρίτη: Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

A. Στην Ελλάδα	105
B. Στο εξωτερικό	106

Ενότητα Τέταρτη Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες	109
B. Εξεταστικό κέντρο	113
Γ. Θεσμικές υπηρεσίες	115

Αναλυτικός Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα Πρώτη

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

I. Πρωτοβουλίες που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των αιτίων της χρηματοπιστωτικής κρίσης	17
A. Πρωτοβουλίες που ελήφθησαν από το Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και το G-20	17
1. Έκθεση του Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας για την ενίσχυση της θεσμικής θωράκισης και της θωράκισης της αγοράς	17
2. Σύνοδος του G-20 του Νοεμβρίου 2008	18
B. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	19
1. Διεθνές επίπεδο	19
1.1. Διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας	19
2. Κοινοτικό επίπεδο	20
2.1. Αναθεώρηση της Οδηγίας 2006/48/EK	20
2.2. Εγγύηση καταθέσεων	21
2.3. Σύσταση και καθήκοντα του de Larosière Group	22
2.4. Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας	23
3. Εθνικό επίπεδο	28
3.1. Νόμος 3723/2008 «Ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης»	28
3.2. Νόμος 3714/2008 «Προστασία δανειοληπτών και άλλες διατάξεις»	30
Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	30
1. Διεθνές επίπεδο	30
1.1. Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (ΟΑΠΙ)	30
1.2. Ιδιωτικά μετοχικά κεφάλαια (private equities)	32
1.3. Κεφάλαια που επενδύουν σε κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου	32
2. Κοινοτικό επίπεδο	32
2.1. Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας	32
2.2. Ιδιωτικές τοποθετήσεις	33
2.3. Μέτρα απαγόρευσης των ανοιχτών πωλήσεων (short-selling)	34
2.4. Εκκαθάριση εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων	34
3. Εθνικό επίπεδο	35
3.1. Ανοικτές πωλήσεις	35

II. Λοιπές ρυθμιστικές πρωτοβουλίες	36
A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	36
1. Εθνικό επίπεδο	36
1.1. Υποχρεώσεις περιοδικής υποβολής εποπτικής φύσεως στοιχείων και πληροφοριών από τα πιστωτικά ιδρύματα προς την Τράπεζα της Ελλάδος	36
1.2. Ειδικές συμμετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα	36
B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	37
1. Διεθνές επίπεδο	37
1.1. Στόχοι και αρχές που πρέπει να διέπουν τη νομοθεσία των κεφαλαιαγορών	37
2. Κοινοτικό επίπεδο	38
2.1. Οδηγία 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων	38
2.1.1. Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	38
2.1.2. Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR)	39
2.2. Οδηγία 2003/6/EK για την κατάχρηση αγοράς – Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR)	41
2.3. Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες	42
2.4. Εκκαθάριση και διακανονισμός σε κινητές αξίες	43
2.4.1. TARGET2-Securities	43
2.4.2. Συστάσεις CESR-ESCB για την εκκαθάριση και το διακανονισμό σε κινητές αξίες	43
3. Εθνικό επίπεδο	44
3.1. Κατανομή και προσδιορισμός της τελικής τιμής διάθεσης μετοχών που διατίθενται με δημόσια προσφορά	44
3.2. Κανονισμός αναδοχών	45
3.3. Μητρώο Ειδικών Επενδυτών	45
3.4. Οργάνωση δικτύου διάθεσης μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων	46
3.5. Χορήγηση άδειας λειτουργίας πολυμερούς μηχανισμού διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ)	46
3.6. Αναθεώρηση του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών	47
Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών	49
1. Κοινοτικό επίπεδο	49
1.1. Διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ	49
1.2. Ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος	49
1.3. Ηλεκτρονικές υπογραφές και ηλεκτρονική ταυτοποίηση	50
1.4. Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία	50
1.5. Ενιαίος ευρωπαϊκός χώρος μετρητών	50
1.6. Διακίνηση μετρητών σε ευρώ	51
2. Εθνικό επίπεδο	51
2.1. Σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/64/EK	51
2.2. Εξελίξεις στο νέο σύστημα πληρωμών TARGET2	51

Δ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	52
1. Κοινοτικό επίπεδο	52
1.1. Συμβάσεις καταναλωτικής πίστης	52
1.2. Συμβατικά δικαιώματα των καταναλωτών	53
1.3. Ίση μεταχείριση των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού	54
1.4. Μέσα συλλογικής έννομης προστασίας των καταναλωτών	54
1.5. Αρχές σχετικά με τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών	55
2. Εθνικό επίπεδο	56
2.1. Καταχρηστικοί γενικοί όροι συναλλαγών	56
Ε. Νομικά θέματα	57
1. Διεθνές επίπεδο	57
1.1. Εναρμόνιση των ουσιαστικών κανόνων που αφορούν σε ενδιαμεσοποιημένους τίτλους επενδύσεως	57
2. Κοινοτικό επίπεδο	58
2.1. Εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές	58
2.2. Συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών	59
2.3. Αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας	59
2.4. Εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση	60
2.5. Δεύτερη Έκθεση της Ομάδας για την Ασφάλεια Δικαίου (“Second Advice of the Legal Certainty Group”)	61
2.6. Έλεγχος των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων	61
2.7. Κανονισμός 1/2003/ΕΚ για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης	62
2.8. Κρατικά επενδυτικά κεφάλαια	62
3. Εθνικό επίπεδο	63
3.1. Αποφάσεις Επιτροπής Ανταγωνισμού	63
3.2. Σχέδιο Νόμου «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις»	66
ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	68
1. Κοινοτικό επίπεδο	68
1.1. Τροποποίηση της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας	68
1.2. Εφαρμογή του Κανονισμού 1781/2006/ΕΚ περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών	68
1.3. Περιοριστικά μέτρα κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή οργανισμών και κρατών	69

2. Εθνικό επίπεδο	69
2.1. Νόμος 3691/2008 σχετικά με την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας»	69
2.2. Υποχρεώσεις των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων κατ' εφαρμογή του ν. 3691/2008	70
2.3. Ισοδυναμία τρίτων χωρών σύμφωνα με την Οδηγία 2005/60/ΕΚ «σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»	71
2.4. Νόμος 3707/2008 σχετικά με τη «Ρύθμιση θεμάτων ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και γραφείων ιδιωτικών ερευνών»	71

Ενότητα Δεύτερη

Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	75
1. Διεθνές και κοινοτικό επίπεδο	75
2. Εθνικό επίπεδο	75
2.1. Διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου «Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), ενσωμάτωση των Οδηγιών 2005/14/ΕΚ για την υποχρεωτική ασφάλιση οχημάτων και 2005/68/ΕΚ σχετικά με τις αντασφαλίσεις και λοιπές διατάξεις»	75
2.2. Διαβούλευση επί του σχεδίου Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με το «πλαίσιο ελέγχου της επάρκειας ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων»	76
B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών	78
1. Κοινοτικό επίπεδο	78
1.1. Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)	78
1.2. TARGET2-Securities	78
1.3. Εξάλειψη εμποδίων Giannini – Εμπόδιο Giannini 3 σχετικά με την εναρμόνιση των διαδικασιών που αφορούν εταιρικές πράξεις	78
2. Εθνικό επίπεδο	79
2.1. Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 3401/2005 «Ενημερωτικό δελτίο κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους για διαπραγμάτευση» και τον Κανονισμό Αναδοχών	79
2.2. Αναθεώρηση του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών	79
2.3. Διαχωρισμός των υπηρεσιών εκκαθάρισης, διακανονισμού και καταχώρισης στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών	79
2.4. Εταιρικές πράξεις	80

Γ. Πληρωμές	81
1. Εθνικό επίπεδο	81
1.1. Συστήματα και μέσα πληρωμών	81
1.1.1. <i>Ειδική Αργία Διατραπεζικών Συναλλαγών</i>	81
1.1.2. <i>Πρόσδος υιοθέτησης του EMV από τις ελληνικές τράπεζες</i>	81
1.1.3. <i>Διατραπεζική εκπαίδευση των επιχειρήσεων στη χρήση καρτών και τερματικών POS με EMV chip και PIN</i>	82
1.1.4. <i>Μεταφορές πιστώσεων SEPA</i>	82
1.1.5. <i>Άμεσες χρεώσεις SEPA</i>	83
1.1.6. <i>Χρήση ελληνικών χαρακτήρων στα μηνύματα των SEPA Credit Transfers και SEPA Direct Debits</i>	83
1.1.7. <i>Αύξηση του ορίου εξαίρεσης για την υποβολή στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών</i>	84
1.2. Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και τα συστήματα πληρωμών	84
1.2.1. <i>Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης κατά τη μεταφορά υπολοίπου δανείων και καρτών</i>	84
1.2.2. <i>Χρήσιμες Οδηγίες για την αξιολόγηση των πιστοποιητικών ταυτοποίησης και των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών</i>	84
1.2.3. <i>Συνεργασία EET – Ελληνικής Αστυνομίας</i>	85
1.2.4. <i>Ενημέρωση των τραπεζών σχετικά με τις εξελίξεις για την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος και συλλογή στατιστικών στοιχείων</i>	85
1.3. Θέματα ηλεκτρονικής τραπεζικής	86
1.3.1. <i>Διενέργεια μελέτης από ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία για τη διερεύνηση της σκοπιμότητας δημιουργίας υποδομής δημόσιου κλειδιού (PKI)</i>	86
1.3.2. <i>Στατιστικά στοιχεία για το Internet Banking, το PC Banking, το Mobile Banking και το Phone Banking</i>	86
1.4. Θέματα μετρητών	87
1.4.1. <i>Παρακολούθηση της εφαρμογής του Πλαισίου Ανακύκλωσης Τραπεζογραμματίων ευρώ της ΕΚΤ</i>	87
Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	88
1. Κοινοτικό επίπεδο	88
2. Εθνικό επίπεδο	88
2.1. Καταχρηστικοί γενικοί όροι συναλλαγών με βάση αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις	88
2.2. Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για την καταναλωτική πίστη	89
2.3. Κοινές αρχές για τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών	89
Ε. Νομικά - Φορολογικά θέματα	90
1. Εθνικό επίπεδο	90
1.1. Σχέδιο νόμου «Εταιρείες Ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις»	90
1.2. Επιτροπή για θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου	90
1.3. Φορολογικά θέματα	91

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	92
1. Κοινοτικό επίπεδο	92
2. Εθνικό επίπεδο	93
2.1. Σχέδιο νόμου για την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας»	93
2.2. Σχέδιο Πράξης Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος για την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας»	93
2.3. Φυσική ασφάλεια τραπεζικών καταστημάτων	93
2.4. Ευρετήριο του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος (Ευρετήριο ΗΕΒΙC)	94
Ζ. Αναπτυξιακή δραστηριότητα	95
1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών	95
1.1. Συμμετοχή τραπεζών στην υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων ΜΜΕ στο πλαίσιο των ΠΕΠ του Γ΄ ΚΠΣ	95
1.2. Συνεργασία ΕΕΤ με τη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και την 25η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ)	96
1.3. Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων τελών κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών έτους 2008	96
1.4. Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία επιστροφής φόρων στους δικαιούχους του μητρικού Διακινητών Πετρελαίου Θέρμανσης (ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ.) λόγω της εξομίωσης των συντελεστών του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης του πετρελαίου κίνησης και θέρμανσης	96
2. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Ανάπτυξης	97
2.1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα-Ανταγωνιστικότητα»	97
2.2. Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)	97
2.3. Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις	97
2.4. Συνεργασία ΕΕΤ – ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ	98
2.5. Συνεργασία ΕΕΤ – Ειδικής Γραμματείας για την Ανταγωνιστικότητα	98
3. Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013	99
4. Συνεργασία εκπροσώπων της ΕΕΤ με αρμόδια στελέχη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	99
Η. Επικοινωνιακή δραστηριότητα	100
1. Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις	100
2. Εκδόσεις	100
3. Οργάνωση συνεδρίων/ημερίδων από την ΕΕΤ κατά το έτος 2008	101

Ενότητα Τρίτη

Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

A. Στην Ελλάδα	105
B. Στο εξωτερικό	106

Ενότητα Τέταρτη

Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες	109
1. Συγκριτικά στοιχεία	109
2. Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	110
3. Προγράμματα πιστοποίησης γνώσεων	112
3.1. Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες	112
3.2. European Foundation Certificate in Banking	112
4. Εκδοτική δραστηριότητα	112
B. Εξεταστικό κέντρο	113
1. Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας	113
1.1. Επενδυτικές υπηρεσίες	113
1.2. Ασφαλιστική διαμεσολάβηση	113
2. Αξιολόγηση γνώσεων για πρόσληψη προσωπικού	114
Γ. Θεσμικές υπηρεσίες	115
1. Εθνικό επίπεδο	115
1.1. Διατραπεζική συνεργασία	115
1.2. Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβητών στην Ασφάλιση	115
1.3. Χρηματοπιστωτική εκπαίδευση (financial literacy)	116
2. Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο	116
2.1. European Banking & Financial Services Training Association (EBTN)	116
2.2. Διακρατικές συνεργασίες	117

Ενότητα Πρώτη

Οι εξελίξεις
στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο
λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

I. Πρωτοβουλίες που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των αιτίων της χρηματοπιστωτικής κρίσης

A. Πρωτοβουλίες που ελήφθησαν από το Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και το G-20

1. Έκθεση του Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας για την ενίσχυση της θεσμικής θωράκισης και της θωράκισης της αγοράς

Στη Σύνοδο του G-7 στις 12 Απριλίου 2008 –και κατόπιν σχετικού αιτήματος του G-7 που είχε υποβληθεί τον Οκτώβριο του 2007– το Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής FSF) παρουσίασε έκθεση για την ενίσχυση των αγορών και του θεσμικού πλαισίου με στόχο την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής κρίσης (*“Enhancing Market and Institutional Resilience”*). Η εν λόγω έκθεση περιείχε ένα σύνολο λεπτομερών συστάσεων για τη λήψη μέτρων –με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα– αναφορικά με τις ακόλουθες πέντε (5) θεματικές ενότητες:

- ενίσχυση του πλαισίου προληπτικής εποπτείας,
- ενίσχυση της διαφάνειας μέσω διευρυσμένων γνωστοποιήσεων στοιχείων και πληροφοριών με έμφαση στα σύνθετα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και βελτίωση των πρακτικών αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων σε συνθήκες περιορισμένης ρευστότητας,
- ενίσχυση του πλαισίου λειτουργίας των Οργανισμών Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (υιοθέτηση του Κώδικα Δεοντολογίας της Διεθνούς Οργάνωσης Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (εφεξής IOSCO), και επανεξέταση του ρόλου των πιστοληπτικών αξιολογήσεων,
- ενίσχυση της ικανότητας αντίδρασης των εποπτικών αρχών σε καταστάσεις χρηματοπιστωτικής κρίσης (σύσταση κολλεγίου εποπτικών αρχών για κάθε διεθνώς δραστηριοποιούμενο τραπεζικό όμιλο), και
- διαμόρφωση αποτελεσματικού λειτουργικού πλαισίου για τη χορήγηση ρευστότητας από τις κεντρικές τράπεζες και την εν γένει μεταχείριση τραπεζών που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας.

Σε συνέχεια της ως άνω έκθεσης εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2008 νέα έκθεση του ίδιου φορέα με γνώμονα την παρουσίαση των ενεργειών που αναλήφθηκαν σχετικά –από την έκδοση της αρχικής έκθεσης μέχρι τη χρονική εκείνη στιγμή– και την υιοθέτηση νέου χρονοδιαγράμματος.

2. Σύνοδος του G-20 του Νοεμβρίου 2008

Στις 15 Νοεμβρίου 2008 οι ηγέτες των χωρών του G-20 με γνώμονα τη διασφάλιση της παγκόσμιας ανάπτυξης και την αποκατάσταση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, συμφώνησαν επί ενός «σχεδίου δράσης» για τις ενέργειες που θα έπρεπε να αναληφθούν προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα αίτια της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Το σχέδιο δράσης, το οποίο βασιζόταν σε πολύ μεγάλο βαθμό στις προαναφερθείσες συστάσεις του Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (υπό 1.1), περιείχε συγκεκριμένες ενέργειες και καθορισμένο χρονοδιάγραμμα που διέκρινε τις ενέργειες σε άμεσες (δηλαδή εκείνες που έπρεπε να ολοκληρωθούν μέχρι τις 31 Μαρτίου 2009) και μεσοπρόθεσμες (δηλαδή εκείνες που έπρεπε να ολοκληρωθούν μετά τις 31 Μαρτίου 2009). Οι προβλεπόμενες στο σχέδιο δράσης του G-20 ενέργειες αφορούσαν τις ακόλουθες θεματικές:

- ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας ιδίως σε ό,τι αφορά τις μεθόδους αποτίμησης των σύνθετων χρηματοπιστωτικών μέσων και τη διεύρυνση των μελών των διεθνών φορέων που είναι αρμόδιοι για την υιοθέτηση λογιστικών προτύπων,
- ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου ιδίως σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, υπαγωγή σε ρύθμιση επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, χρηματοπιστωτικών μέσων και αγορών που δεν ρυθμίζονται ή δεν ρυθμίζονται επαρκώς, αυστηρότερη ρύθμιση των Οίκων Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας, και θέσπιση ρυθμίσεων για την πολιτική αμοιβών στις επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα,
- ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων εποπτικών αρχών,
- καθιέρωση κολλεγίων εποπτικών αρχών για όλους τους συστημικά σημαντικούς ομίλους με διασυνοριακή δραστηριότητα, και
- ανασχεδιασμός της σύνθεσης και του ρόλου των διεθνών φορέων και, ειδικότερα, διεύρυνση των μελών του Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και εγκαθίδρυση στενότερης συνεργασίας μεταξύ του εν λόγω φορέα και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Η πρόοδος των εργασιών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σχέδιο δράσης ορίστηκε ότι θα εξεταστεί στην επόμενη σύνοδο του G-20 τον Απρίλιο του επόμενου έτους.

B. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Διεθνές επίπεδο

1.1. Διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2008 εκδόθηκε από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (εφεξής Επιτροπή της Βασιλείας) κείμενο Κατευθυντήριων Γραμμών αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας (*“Principles for Sound Liquidity Management and Supervision”*).

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές αποσκοπούν στην ενίσχυση αφενός μεν των διαδικασιών μέτρησης και της διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας και αφετέρου στην παροχή καθοδήγησης τόσο στις τράπεζες όσο και στις αρμόδιες εποπτικές αρχές σε ό,τι αφορά ιδίως τα ακόλουθα:

- καθορισμός από το διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας κατάλληλων επιπέδων ανοχής στον κίνδυνο ρευστότητας ανάλογα με την επιχειρησιακή στρατηγική που έχει χαράξει και το ρόλο της στο χρηματοπιστωτικό σύστημα,
- διατήρηση από την τράπεζα αποθεματικού (cushion) με υψηλής ποιότητας ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία απαλλαγμένα από βάρη για την αντιμετώπιση παρατεταμένων περιόδων κρίσεων ρευστότητας,
- κατανομή του κόστους/κέρδους και των αναλαμβανόμενων κινδύνων ρευστότητας σε όλες τις κατηγορίες σημαντικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων,
- αποτελεσματικές διαδικασίες αναφορικά με τον εντοπισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας,
- σχεδιασμός και χρήση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων,
- κατάρτιση σχεδίων έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσεως,
- ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης του ενδο-ημερήσιου κινδύνου ρευστότητας, ώστε η τράπεζα να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται έγκαιρα στις υποχρεώσεις πληρωμών και διακανονισμού,
- ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης των καλυμμένων με εξασφαλίσεις θέσεων, και
- ενίσχυση των γνωστοποιήσεων για την προώθηση της πειθαρχίας στην αγορά.

Στις Κατευθυντήριες Γραμμές υπογραμμίζεται επίσης η σημασία της αξιολόγησης από τις εποπτικές αρχές της επάρκειας του πλαισίου διαχείρισης του κινδύνου ρε-

στότητας και του επιπέδου ρευστότητας μιας τράπεζας, και προτείνονται τα μέτρα που οι εποπτικές αρχές πρέπει να λαμβάνουν σε περίπτωση που αυτά κρίνονται ανεπαρκή. Έμφαση αποδίδεται τέλος, στη σημασία της αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών και άλλων βασικών συμμετεχόντων στην αγορά, όπως οι κεντρικές τράπεζες, ειδικά σε περιόδους κρίσης. Η εφαρμογή των Κατευθυντήριων Γραμμών από τις τράπεζες και από τις εποπτικές αρχές ορίζεται ότι πρέπει να είναι ανάλογη του μεγέθους, της φύσης και της πολυπλοκότητας των δραστηριοτήτων της τράπεζας.

2. Κοινοτικό επίπεδο

2.1. Αναθεώρηση της Οδηγίας 2006/48/EK

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε την 1η Οκτωβρίου 2008 πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/48/EK και 2006/49/EK όσον αφορά τράπεζες συνδεδεμένες με κεντρικούς οργανισμούς, ορισμένα στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, τις εποπτικές ρυθμίσεις και τη διαχείριση κρίσεων» με προγραμματισμό υιοθέτησης της νέας τροποποιημένης Οδηγίας τον Απρίλιο του 2009.

Η πρόταση Οδηγίας αφορούσε την αναθεώρηση των Οδηγιών 2006/48/EK και 2006/49/EK στις ακόλουθες θεματικές:

- μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα (υπό α),
- υβριδικά κεφάλαια (υπό β),
- πλαίσιο συνεργασίας των εποπτικών αρχών (υπό γ),
- εξαιρέσεις αναφορικά με τις συνεταιριστικές τράπεζες, και
- λοιπές τροποποιήσεις διατάξεων τεχνικού χαρακτήρα.

(α) Μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα

Αναφορικά με τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα οι προταθείσες τροποποιήσεις αφορούσαν θεματικά, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- τον ορισμό των συνδεδεμένων πελατών,
- την απλοποίηση και εναρμόνιση των απαιτήσεων παροχής στοιχείων στις αρμόδιες αρχές σε ό,τι αφορά τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα,
- την αντιμετώπιση των διατραπεζικών ανοιγμάτων όπως τα λοιπά μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, ανεξάρτητα από τη ληκτότητά τους, και
- την κατάργηση ορισμένων διακριτικών ευχερειών.

(β) Υβριδικά κεφάλαια

Αναφορικά με τα υβριδικά κεφάλαια οι προταθείσες τροποποιήσεις αφορούσαν ιδίως τα εξής:

- τα κριτήρια αναγνώρισης των υβριδικών κεφαλαίων ως «αρχικών ιδίων κεφαλαίων» των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- τα ποσοτικά όρια που θα πρέπει να πληρούνται για την αναγνώριση των υβριδικών κεφαλαίων ως στοιχείων των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων, και
- τη δημοσιοποίηση στοιχείων για τα υβριδικά κεφάλαια.

(γ) Συνεργασία των εποπτικών αρχών

Σημαντικές ήταν επίσης οι προταθείσες τροποποιήσεις σε ό,τι αφορά το πλαίσιο συνεργασίας των εποπτικών αρχών. Ειδικότερα, προτάθηκαν τροποποιήσεις σε σχέση με:

- τον ορισμό του «συστημικός σημαντικού υποκαταστήματος»,
- την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ εποπτικών αρχών, κεντρικών τραπεζών και άλλων δημόσιων αρχών σε καταστάσεις κρίσης,
- την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της εποπτικής αρχής που είναι αρμόδια για την άσκηση εποπτείας σε ενοποιημένη βάση, και
- τη θέσπιση «*κολεγίων εποπτικών αρχών*» για τη διευκόλυνση της εποπτείας σε ενοποιημένη βάση.

2.2. Εγγύηση καταθέσεων

Στις 15 Οκτωβρίου 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της Οδηγίας 94/19/ΕΚ περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων.

Οι βασικότερες προταθείσες αλλαγές αφορούσαν τα ακόλουθα:

(α) Αύξηση της κάλυψης του συνόλου των καταθέσεων κάθε καταθέτη σε περίπτωση που οι καταθέσεις ενός πιστωτικού ιδρύματος καθίστανται μη διαθέσιμες από είκοσι (20.000) χιλιάδες ευρώ (βάσει της ισχύουσας Οδηγίας 94/19/ΕΚ) σε κατ' ελάχιστον πενήντα (50.000) χιλιάδες ευρώ και από τις 31 Δεκεμβρίου 2009, το αργότερο, σε κατ' ελάχιστον εκατό (100.000) χιλιάδες ευρώ.

(β) Κατάργηση της δυνατότητας των κρατών μελών να περιορίζουν το προβλεπόμενο ποσό εγγύησης των καταθέσεων σε συγκεκριμένο ποσοστό των καταθέσεων (co-insurance).

(γ) Καθιέρωση της υποχρέωσης των αρμοδίων αρχών να προβαίνουν στη διαπίστωση ότι το πιστωτικό ίδρυμα δεν φαίνεται προς το παρόν ικανό να επιστρέψει την κατάθεση για λόγους που έχουν άμεση σχέση με την οικονομική του κατάσταση και δεν προβλέπεται ότι θα καταστεί ικανό στο προσεχές μέλλον το συντομότερο δυνατό και, το αργότερο, εντός τριών (3) ημερών, αντί είκοσι ενός (21) βάσει της Οδηγίας 94/19/ΕΚ, από τη στιγμή κατά την οποία απεδείχθη για πρώτη φορά ότι το πιστωτικό ίδρυμα δεν έχει επιστρέψει τις ληξιπρόθεσμες και απαιτητές καταθέσεις.

(δ) Καθιέρωση της υποχρέωσης για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων να είναι σε θέση να καταβάλουν τις δεόντως αποδεδειγμένες απαιτήσεις καταθετών που αφορούν μη διαθέσιμες καταθέσεις εντός τριών (3) ημερών, αντί εντός τριών (3) μηνών βάσει της Οδηγίας 94/19/ΕΚ από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβαν τα προαναφερθέντα δεδομένα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στις 18 Δεκεμβρίου 2008 κατά την 1η ανάγνωση της πρότασης Οδηγίας στο πλαίσιο της διαδικασίας της συναπόφασης, αποφάσισε να παρατείνει την προθεσμία για την καταβολή από τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων των αποδεδειγμένων απαιτήσεων καταθετών που αφορούν μη διαθέσιμες καταθέσεις σε είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες (αντί τριών (3) ημερών σύμφωνα με την αρχική πρόταση Οδηγίας). Το εν λόγω χρονικό διάστημα θα δύναται να παρατείνεται μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από την έγκριση των αρμοδίων αρχών.

2.3. Σύσταση και καθήκοντα του *de Larosière Group*

Με γνώμονα την αντιμετώπιση των αιτίων της χρηματοπιστωτικής κρίσης, το Νοέμβριο του 2008 ανατέθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε μια ομάδα υψηλού επιπέδου εμπειρογνομόνων με επικεφαλής τον Jacques de Larosière η μελέτη και η υποβολή συστάσεων στις αρχές του 2009 αναφορικά με την ενίσχυση του ευρωπαϊκού εποπτικού πλαισίου του χρηματοπιστωτικού τομέα. Ειδικότερα, η εν λόγω Ομάδα Εργασίας κλήθηκε να υποβάλει προτάσεις επί των ακόλουθων τριών θεματικών:

- τον τρόπο της βέλτιστης οργάνωσης της εποπτείας των κοινοτικών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των αγορών, ώστε να διασφαλιστεί η σε προληπτική βάση ευρωστία των εν λόγω φορέων, η ομαλή λειτουργία των αγορών και η προστασία των καταθετών, των ασφαλισμένων και των επενδυτών,
- τον τρόπο ενίσχυσης της ευρωπαϊκής συνεργασίας αναφορικά με την επίβλεψη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, τους μηχανισμούς έγκαιρης

προειδοποίησης και τη διαχείριση κρίσεων, περιλαμβανομένης της διαχείρισης διασυννοριακών και διατομεακών κινδύνων, και

- τον τρόπο συνεργασίας των αρμοδίων αρχών στην Κοινότητα με άλλες μείζονος σημασίας δικαιοδοσίες, ώστε να συμβάλουν στη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Κύριος στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ήταν η αξιοποίηση των πορισμάτων και των συστάσεων της Ομάδας de Larosière προκειμένου να προβεί στη συνέχεια στις απαραίτητες ενέργειες και προτάσεις για τα θέματα αυτά προς τα αρμόδια κοινοτικά όργανα.

2.4. Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας

Το έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Committee of European Banking Supervisors, εφεξής CEBS), το οποίο κατά τη διάρκεια του 2008 υπήρξε ιδιαίτερα σημαντικό και εκτεταμένο, εστίασε στις ακόλουθες θεματικές:

- ορισμός των υβριδικών κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων (υπό α),
- αναθεώρηση του πλαισίου για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα (υπό β),
- επιπτώσεις στη συμπληρωματική εποπτεία των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων των διαφοροποιημένων τομεακών κανόνων εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων (υπό γ),
- βέλτιστες πρακτικές για τις γνωστοποιήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων όσον αφορά την τιτλοποίηση και τα μη ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία (υπό δ),
- Κοινό Πλαίσιο Υποβολής Εποπτικών Αναφορών (COREP) (υπό ε),
- διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας (υπό στ),
- διακριτικές ευχέρειες των εποπτικών αρχών και των πιστωτικών ιδρυμάτων στο πλαίσιο της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ (υπό ζ),
- ρυθμιστικό καθεστώς που διέπει τις επιχειρήσεις που διενεργούν συναλλαγές σε παράγωγα επί εμπορευμάτων (υπό η), και
- προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα (υπό θ).

(α) Ορισμός των υβριδικών κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων

Σε συνέχεια σχετικής κλήσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Απρίλιο του 2008, η CEBS εξέδωσε Συμβουλή για τα υβριδικά κεφάλαια, στην οποία, μεταξύ άλλων:

- διατυπώνονται οι γενικές αρχές που θα λαμβάνουν υπόψη οι εποπτικές αρχές κατά τον έλεγχο της εκπλήρωσης των βασικών κριτηρίων εποπτικής αναγνώρισης των υβριδικών κεφαλαίων (μονιμότητα, απορρόφηση ζημιών και ευελιξία στην πραγματοποίηση πληρωμών), και
- προτείνονται ενιαία ποσοτικά όρια για τα καινοτομικά και τα μη καινοτομικά υβριδικά κεφάλαια, αποβλέποντας στην επίτευξη περαιτέρω σύγκλισης. Ειδικότερα, προτείνεται τα καινοτομικά υβριδικά κεφάλαια να μην υπερβαίνουν το 15% των βασικών ιδίων κεφαλαίων, ενώ για τα μη καινοτομικά υβριδικά κεφάλαια προτείνονται δύο εναλλακτικές δυνατότητες με βάση τα ίδια κεφάλαια κάθε πιστωτικού ιδρύματος και τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων υβριδικών κεφαλαίων.

(β) Αναθεώρηση του πλαισίου για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα

Σε συνέχεια σχετικής κλήσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Απρίλιο του 2008, η CEBS εξέδωσε Συμβουλή σχετικά με τεχνικά θέματα του πλαισίου των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων. Η Συμβουλή της CEBS εστιάζει στα ακόλουθα ζητήματα:

- την αιτιολογική βάση και το σκοπό του πλαισίου για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα,
- τον υπολογισμό των ορίων για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα βάσει της αξίας του ανοίγματος,
- τον ορισμό της έννοιας «συνδεδεμένοι πελάτες»,
- το πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων,
- τον υπολογισμό της αξίας των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων,
- την ειδική μεταχείριση συγκεκριμένων κατηγοριών, όπως τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων, κεντρικών τραπεζών, διεθνών οργανισμών, πολυμερών τραπεζών αναπτύξεως ή επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα ή τα διατραπεζικά ή τα εντός ομίλου μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα,
- την αναγνώριση των αποτελεσμάτων των τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου για σκοπούς μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων,
- τα εποπτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περίπτωση παραβίασης των προβλεπόμενων ορίων, και
- το πλαίσιο υποβολής αναφορών για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

(γ) Επιπτώσεις στη συμπληρωματική εποπτεία των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων των διαφοροποιημένων τομεακών κανόνων εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων

Η Συμβουλή της CEBS σε συνεργασία με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (εφεξής CEIOPS) για την επίλυση των βασικών προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη συμπληρωματική εποπτεία των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων λόγω διαφοροποιημένων τομεακών κανόνων εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων, εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2008. Η Συμβουλή εστιάζει στις εξής θεματικές:

- μεταχείριση των υβριδικών κεφαλαίων, για τα οποία προτείνεται η εναρμόνιση των τομεακών κανόνων,
- μεταχείριση των αποθεματικών αναπροσαρμογής και μη πραγματοποιηθέντων κερδών, για τα οποία προτείνεται η περαιτέρω ενίσχυση της προσπάθειας ομοιόμορφης ενσωμάτωσης στην εθνική νομοθεσία των αντίστοιχων τομεακών Οδηγιών,
- ειδικές συμμετοχές, αναφορικά με τις οποίες προτείνονται διάφορες εναλλακτικές λύσεις με στόχο την επίτευξη ομοιόμορφης μεταχείρισης, και
- μεθοδολογίες ενοποίησης όπου προτείνεται η μέθοδος της λογιστικής ενοποίησης ως η πιο ενδεδειγμένη, με τη διατήρηση εκ μέρους των εποπτικών αρχών της διακριτικής ευχέρειας υιοθέτησης άλλων προσφορότερων κατά την κρίση τους μεθοδολογιών.

(δ) Βέλτιστες πρακτικές για τις γνωστοποιήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων όσον αφορά την τιτλοποίηση και τα μη ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία

Στο πλαίσιο της διερεύνησης της αναγκαιότητας ενίσχυσης των γνωστοποιήσεων στις οποίες προβαίνουν τα πιστωτικά ιδρύματα αναφορικά με την τιτλοποίηση και τα μη ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία, η CEBS προέβη σε ανάλυση των σχετικών γνωστοποιήσεων για είκοσι δύο (22) επιλεγμένα πιστωτικά ιδρύματα, τα κύρια συμπεράσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν τον Ιούνιο του 2008.

Με βάση την ανάλυση αυτή, η CEBS προσδιόρισε στη συνέχεια ένα σύνολο βέλτιστων πρακτικών που θα πρέπει να ακολουθούνται εν γένει από τα πιστωτικά ιδρύματα για τα εξής ζητήματα:

- περιεκτικές γνωστοποιήσεις αναφορικά με το επιχειρησιακό μοντέλο και τη διαχείριση κινδύνου,
- περιεκτικές γνωστοποιήσεις για εκθέσεις κινδύνου (ανά κατηγορία χρηματοπιστωτικού μέσου),

- γνωστοποιήσεις για λογιστικά ζητήματα και ζητήματα αποτίμησης, και
- βελτίωση του τρόπου παρουσίασης των γνωστοποιήσεων.

Το επίπεδο συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις ανωτέρω βέλτιστες πρακτικές και το επίπεδο (ποσοτικά και ποιοτικά) των γνωστοποιήσεων αξιολογείται σε τριμηνιαία βάση.

(ε) Κοινό Πλαίσιο Υποβολής Εποπτικών Αναφορών (COREP)

Τον Ιούλιο του 2008 εκδόθηκε από τη CEBS κείμενο τροποποιημένων Κατευθυντήριων Γραμμών (το πρώτο κείμενο είχε εκδοθεί στις 13 Ιανουαρίου 2006) για τον καθορισμό της συχνότητας και των προθεσμιών υποβολής εποπτικών αναφορών.

Σύμφωνα με τις τροποποιημένες Κατευθυντήριες Γραμμές (η εφαρμογή των οποίων θα ισχύσει από το 2012):

- η συχνότητα υποβολής εποπτικών αναφορών θα είναι τριμηνιαία, και κατ'εξαιρέση σε ορισμένες περιπτώσεις μηνιαία,
- οι προθεσμίες υποβολής εποπτικών αναφορών καθορίζονται σε σαράντα (40) εργάσιμες μέρες για την υποβολή στοιχείων σε ενοποιημένη βάση και σε είκοσι (20) εργάσιμες μέρες για την υποβολή στοιχείων σε ατομική βάση, και
- οι εθνικές εποπτικές αρχές θα μπορούν να παρέχουν επιπλέον χρόνο για την υποβολή αναφορών στα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία δραστηριοποιούνται στην εγχώρια αγορά με βάση την αρχή της αναλογικότητας.

(στ) Διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας

Το Σεπτέμβριο του 2008 η CEBS εξέδωσε το δεύτερο μέρος της Συμβουλής της (το πρώτο μέρος της εν λόγω Συμβουλής είχε εκδοθεί τον Αύγουστο του 2007) όσον αφορά τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, στο οποίο αναλύονται ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

- η χρήση εξασφαλίσεων,
- ο κίνδυνος συγκέντρωσης των πηγών ρευστότητας,
- η σχέση funding και market liquidity risk,
- η χρήση εσωτερικών υποδειγμάτων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, και
- η επίδραση της διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας στα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού.

Η εν λόγω Συμβουλή περιλαμβάνει συνολικά τριάντα (30) συστάσεις σχετικά με το πλαίσιο διαχείρισης και εποπτείας του κινδύνου ρευστότητας:

- οι πρώτες δεκαοκτώ (18) συστάσεις απευθύνονται στα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδύσεων και αφορούν ιδίως την επάρκεια των μηχανισμών που οφείλουν να διαθέτουν για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, όπως ενδεικτικά, η διαφοροποίηση των πηγών ρευστότητας, η χρήση αποθεματικών ρευστότητας (liquidity buffers) και η εκπόνηση σχεδίων για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων, και
- οι λοιπές δώδεκα (12) συστάσεις αφορούν τις αρμόδιες εποπτικές αρχές στις οποίες συστήνεται, μεταξύ άλλων, η εφαρμογή μιας αναλογικής προσέγγισης, η οποία να επιτρέπει την αναγνώριση εσωτερικών υποδειγμάτων κατά περίπτωση.

(ζ) Διακριτικές ευχέρειες των πιστωτικών ιδρυμάτων και των εποπτικών αρχών στο πλαίσιο της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ

Τον Οκτώβριο του 2008, σε συνέχεια σχετικής κλήσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η CEBS εξέδωσε Συμβουλή αναφορικά με τις διακριτικές ευχέρειες που παρέχει η Οδηγία 2006/48/ΕΚ και τη σκοπιμότητα μείωσής τους, ώστε αφενός μεν να επιτευχθεί μεγαλύτερη εποπτική σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών και αφετέρου μείωση του κόστους κανονιστικής συμμόρφωσης για τα πιστωτικά ιδρύματα.

Σύμφωνα με την CEBS, οι διακριτικές ευχέρειες που παρέχονται στο πλαίσιο της εν λόγω Οδηγίας είναι εφικτό να μειωθούν σε ποσοστό 72% και να διατηρηθούν αντίστοιχα σε ποσοστό 28% (συνολικά, οι διακριτικές ευχέρειες που παρέχονται στο πλαίσιο της ως άνω Οδηγίας είναι 152).

Η CEBS εκτιμά ότι με τις προτάσεις της επιτυγχάνεται η αναγκαία ισορροπία, ώστε να επιτευχθεί μεν μεγαλύτερη εποπτική σύγκλιση και να διευκολυνθεί η εποπτεία των διασυννοριακά δραστηριοποιούμενων πιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά να διατηρηθεί ταυτόχρονα η αναγκαία ευελιξία των εθνικών εποπτικών αρχών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

(η) Ρυθμιστικό καθεστώς που διέπει τις επιχειρήσεις που διενεργούν συναλλαγές σε παράγωγα επί εμπορευμάτων

Τον Οκτώβριο του 2008 εκδόθηκε σε συνέχεια σχετικής κλήσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συμβουλή της CEBS από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (εφεξής CESR) αναφορικά με το ρυθμιστικό καθεστώς που πρέπει να διέπει τις επιχειρήσεις που διενεργούν συναλλαγές σε παράγωγα επί εμπορευμάτων.

Στη Συμβουλή τους οι CESR και CEBS προσδιορίζουν αφενός μεν ρυθμιστικού περιεχομένου αστοχίες, και αφετέρου αστοχίες της αγοράς όσον αφορά τις αγορές

παραγώγων προϊόντων και προτείνουν για την αντιμετώπισή τους την αναθεώρηση συγκεκριμένων διατάξεων των Οδηγιών 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και 2006/49/ΕΚ για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

(θ) Προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα

Οι CEBS, CESR και CEIOPS, με σκοπό την προώθηση της ομοιόμορφης εφαρμογής των διατάξεων της Οδηγίας 2007/44/ΕΚ «*σχετικά με τους διαδικαστικούς κανόνες και τα κριτήρια αξιολόγησης για την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα*», εξέδωσαν το Δεκέμβριο του 2008 κείμενο Κατευθυντήριων Γραμμών, το οποίο εστιάζει στις ακόλουθες θεματικές:

- κοινή ερμηνεία σχετικά με τα πέντε κριτήρια αξιολόγησης της καταλληλότητας του υποψηφίου αγοραστή που καθορίζονται στην Οδηγία 2007/44/ΕΚ με γνώμονα την ενίσχυση της σύγκλισης των εποπτικών πρακτικών σχετικά,
- καθορισμός κατάλληλου πλαισίου συνεργασίας προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και έγκαιρη ροή πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών, λαμβάνοντας υπόψη τον περιορισμένο χρόνο που παρέχεται στο πλαίσιο της Οδηγίας για την ολοκλήρωση των προληπτικών αξιολογήσεων, και
- καθιέρωση ενός πλήρους και ομοιόμορφου καταλόγου πληροφοριών που οι υποψήφιοι αγοραστές πρέπει να περιλαμβάνουν στις ανακοινώσεις τους προς τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1. Νόμος 3723/2008 «*Ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης*»

Το Δεκέμβριο του 2008 δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ ο ν. 3723/2008 για την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης. Πρόκειται ειδικότερα για το πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας, ύψους 28 δισ. ευρώ, το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ήταν αντίστοιχο με σχετικά προγράμματα και άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο ν. 3723/2008 περιλαμβάνει τους ακόλουθους τρεις πυλώνες μέτρων:

- Παροχή στα πιστωτικά ιδρύματα από το Ελληνικό Δημόσιο ομολόγων του συνολικού ύψους 5 δισ. ευρώ έναντι αγοράς από το Δημόσιο προνομιούχων μετοχών των πιστωτικών ιδρυμάτων που εκδίδονται με αύξηση του μετοχικού τους κεφαλαίου και παρέχουν δικαίωμα σταθερής απόδοσης 10% επί του εισφερόμενου κεφαλαίου. Οι ως άνω προνομιούχες μετοχές εξαγοράζονται από το πιστωτικό ίδρυμα υποχρεωτικά στην τιμή διάθεσης, μετά πάροδο πέντε ετών ή και προαιρετικά σε προγενέστερο χρόνο και πάντως μετά την 1.7.2009 με έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος. Εφόσον δεν είναι δυνατή η κατά τα ως άνω εξαγορά λόγω του ότι δεν πληρούται ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας που έχει θέσει η Τράπεζα της Ελλάδος, οι εν λόγω προνομιούχες μετοχές που εκδίδονται σύμφωνα με τα προαναφερθέντα μετατρέπονται σε κοινές με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Παροχή στα πιστωτικά ιδρύματα, έναντι προμήθειας, εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου συνολικού ύψους 15 δισ. ευρώ για δάνεια που θα συναφθούν μέχρι τις 31.12.2009 με ή χωρίς έκδοση τίτλων που θα έχουν διάρκεια από τρεις μήνες έως τρία έτη.
- Παροχή στις τράπεζες ειδικών ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 8 δισ. ευρώ έναντι προμήθειας ή έναντι εκχώρησης στο Δημόσιο ισόποσου σχεδόν χαρτοφυλακίου δανείων τους προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Τα ομόλογα αυτά θα ρευστοποιούνται από τις τράπεζες και το προϊόν της ρευστοποίησης θα διατίθεται σε στεγαστικά δάνεια και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις με ανταγωνιστικούς όρους.

Σε όσα πιστωτικά ιδρύματα κάνουν χρήση των δύο πρώτων πυλώνων, παρέχεται δικαίωμα συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο διοικητικό τους συμβούλιο μέσω εκπροσώπου του που δύναται να ορίζεται ως πρόσθετο μέλος του διοικητικού συμβουλίου. Ο εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου θα έχει το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών προς τον Πρόεδρο, το Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους γενικούς διευθυντές και τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ή εφόσον κρίνει ότι η απόφαση αυτή δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει ουσιωδώς τη φερεγγυότητα και την εύρυθμη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος. Σε κάθε περίπτωση, ορίζεται ότι οι αποδοχές αυτές δεν θα πρέπει να ξεπερνούν το σύνολο των αποδοχών του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο γίνεται χρήση των μέτρων αυτών καταργούνται οι πάσης φύσεως πρόσθετες απολαβές των ίδιων προσώπων. Τέλος ορίζεται ότι κατά το ίδιο χρονικό διάστημα η διανομή μερισμάτων στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβεί το ποσοστό του 35%.

3.2. Νόμος 3714/2008 «Προστασία δανειοληπτών και άλλες διατάξεις»

Στις 30 Οκτωβρίου 2008 ψηφίστηκε ο ν. 3714/2008 «Προστασία δανειοληπτών και άλλες διατάξεις», με τον οποίο, μεταξύ άλλων, αυξήθηκε το ποσοστό κάλυψης για το σύνολο των καταθέσεων του ιδίου καταθέτη σε πιστωτικό ίδρυμα που καλύπτεται από το σύστημα εγγύησης καταθέσεων, από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ σε εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ μέχρι τις 31.12.2011.

Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1. Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (ΟΑΠΙ)

Το Μάιο του 2008 επήλθε τροποποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας της IOSCO για τους Οργανισμούς αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (εφεξής ΟΑΠΙ) αναφορικά με:

- την ποιότητα και την ακεραιότητα των διαδικασιών αξιολόγησης (υπό α),
- την ανεξαρτησία των ΟΑΠΙ και την αποφυγή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων (υπό β),
- τις ευθύνες των ΟΑΠΙ προς το επενδυτικό κοινό και τους εκδότες (υπό γ), και
- τη γνωστοποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας των ΟΑΠΙ και την επικοινωνία με τους φορείς της αγοράς.

(α) Ποιότητα και ακεραιότητα των διαδικασιών αξιολόγησης

Σε σχέση με την ενίσχυση της ποιότητας και της ακεραιότητας των διαδικασιών αξιολόγησης, μεταξύ άλλων, προβλέφθηκε ότι οι ΟΑΠΙ:

- δεν θα επιτρέπεται να κάνουν προτάσεις ή συστάσεις αναφορικά με το σχεδιασμό δομημένων χρηματοπιστωτικών προϊόντων, τα οποία αποτιμούν,
- θα πρέπει να υιοθετούν εύλογα μέτρα, ώστε να διασφαλίζουν ότι η πληροφόρηση που χρησιμοποιούν έχει επαρκή ποιοτικά χαρακτηριστικά και συμβάλλει σε μια αξιόπιστη αποτίμηση,
- θα πρέπει να καθιερώνουν και να εφαρμόζουν έναν αυστηρό μηχανισμό περιοδικής αναθεώρησης των μεθοδολογιών και των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούν, και

- θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την αναθεώρηση και την πιθανή υποβάθμιση υφιστάμενης αποτίμησης ενός δομημένου χρηματοπιστωτικού προϊόντος διενεργείται με αντικειμενικό τρόπο.

(β) Ανεξαρτησία των ΟΑΠΙ και αποφυγή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων

Για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των ΟΑΠΙ και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, ορίστηκε ότι οι ΟΑΠΙ θα πρέπει:

- να αποθαρρύνουν το “*ratings shopping*” και να γνωστοποιούν στις ανακοινώσεις τους εάν ο εκδότης ενός δομημένου χρηματοπιστωτικού προϊόντος έχει ενημερώσει ότι είναι δημόσια διαθέσιμη όλη η σχετική πληροφόρηση για το υπό αξιολόγηση προϊόν,
- να γνωστοποιούν εάν οποιοσδήποτε εκδότης, διαχειριστής, χρηματοδότης ή άλλος πελάτης και οι θυγατρικές του κατέχουν στα ετήσια έσοδα του ΟΑΠΙ ποσοστό μεγαλύτερο από 10%, και
- να διενεργούν περιοδικές αναθεωρήσεις στις πολιτικές και πρακτικές με τις οποίες διαμορφώνονται οι αμοιβές των αναλυτών στους ΟΑΠΙ, ώστε να διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω πολιτικές και πρακτικές δεν επηρεάζουν την αντικειμενικότητα της διαδικασίας αποτίμησης των ΟΑΠΙ.

(γ) Ευθύνες των ΟΑΠΙ προς το επενδυτικό κοινό και τους εκδότες

Τέλος, σε σχέση με την ευθύνη των ΟΑΠΙ προς το επενδυτικό κοινό και τους εκδότες, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις που επήλθαν, μεταξύ άλλων, οι ΟΑΠΙ θα πρέπει:

- να δημοσιεύουν επιβεβαιωμένη και ποσοτικοποιημένη ιστορική πληροφόρηση αναφορικά με την επίδοση των πιστοληπτικών αξιολογήσεων, και, όπου είναι εφικτό, τυποποιημένη πληροφόρηση, ώστε να μπορούν οι επενδυτές να πραγματοποιούν συγκρίσεις στις επιδόσεις που εμφανίζουν οι αξιολογήσεις που προέρχονται από διαφορετικούς ΟΑΠΙ, και
- να επισημαίνουν τα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς κάθε πιστοληπτικής αξιολόγησης, καθώς και τους περιορισμούς που αντιμετωπίζουν στο να επιβεβαιώνουν τις πληροφορίες που παρέχονται από τον εκδότη.

1.2. Ιδιωτικά μετοχικά κεφάλαια (private equities)

Τον Ιούνιο του 2008 δημοσιεύτηκε έκθεση της IOSCO για τα ιδιωτικά μετοχικά κεφάλαια, σκοπός της οποίας ήταν η καταγραφή των κινδύνων που προκαλούνται από τις δραστηριότητες των ιδιωτικών μετοχικών κεφαλαίων (private equities) και ο προσδιορισμός των δράσεων για την αντιμετώπισή τους.

Σύμφωνα με την έκθεση της IOSCO, οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη λειτουργία της αγοράς των ιδιωτικών μετοχικών κεφαλαίων και οι οποίοι ενδέχεται να θέσουν σε διακίνδυνηση τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών είναι, μεταξύ άλλων:

- το υψηλό επίπεδο μόχλευσης,
- η εφαρμογή ενδεχόμενων πρακτικών κατάχρησης αγοράς,
- οι συγκρούσεις συμφερόντων, και
- η έλλειψη διαφάνειας στα διάφορα επίπεδα λειτουργίας των εν λόγω κεφαλαίων.

1.3. Κεφάλαια που επενδύουν σε κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου

Τον Οκτώβριο του 2008, στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών που αναλήφθηκαν σε διεθνές επίπεδο για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών, η οποία έχει κλονιστεί εξαιτίας της κρίσης, η IOSCO δημοσίευσε μια σειρά προτύπων τα οποία θα πρέπει να υιοθετούνται από τα επενδυτικά κεφάλαια που επενδύουν σε κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου (funds of hedge funds).

Τα πρότυπα αφορούν κυρίως το νομικό και τον οικονομικό έλεγχο που πρέπει να διενεργείται, καθώς και τον έλεγχο για τη ρευστότητα των εν λόγω κεφαλαίων.

2. Κοινοτικό επίπεδο

2.1. Οργανισμοί Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας

Το Νοέμβριο του 2008 υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Κανονισμού σχετικά με τους Οργανισμούς Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (εφεξής ΟΑΠΠ). Αναγνωρίζοντας ότι οι ΟΑΠΠ συνέβαλαν σημαντικά στη χρηματοπιστωτική κρίση, στο μέτρο που αφενός μεν δεν αξιολόγησαν ορθά ορισμένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και αφετέρου δεν προσαρμοσαν έγκαιρα τις αξιολογήσεις τους ακόμη και όταν εκδηλώθηκαν προβλήματα στην αγορά, με την πρόταση Κανονισμού επιδιώκεται η συνολική ρύθμιση της λειτουργίας και της εποπτείας των ΟΑΠΠ.

Ο Κανονισμός θα εφαρμόζεται σε αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, οι οποίες:

- προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για κανονιστικούς ή άλλους σκοπούς από κοινοτικά πιστωτικά ιδρύματα, επιχειρήσεις επενδύσεων, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) ή ιδρύματα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, και
- κοινοποιούνται δημοσίως ή διανέμονται με την καταβολή συνδρομής.

Για να είναι δυνατή η χρήση αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας από τα ως άνω κοινοτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, θα πρέπει:

- αφενός μεν οι αξιολογήσεις αυτές να εκδίδονται από ΟΑΠΙ που είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα, και
- αφετέρου οι ΟΑΠΙ αυτοί να είναι εγγεγραμμένοι σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις του Κανονισμού.

Η πρόταση Κανονισμού περιέχει ρυθμίσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων:

- τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται από τους ΟΑΠΙ σε ό,τι αφορά την έκδοση αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας,
- τη διαδικασία εγγραφής των ΟΑΠΙ, καθώς και της ανάκλησης αυτής,
- την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού, και
- τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών και τη συνεργασία με τρίτες χώρες.

2.2. Ιδιωτικές τοποθετήσεις

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον Ιούλιο του 2008 μελέτη επιπτώσεων αναφορικά με την καθιέρωση ενός ενιαίου πλαισίου για τις ιδιωτικές τοποθετήσεις σε κοινοτικό επίπεδο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, η έλλειψη ενός ενιαίου νομοθετικού πλαισίου σε κοινοτικό επίπεδο:

- επιβάλλει πρόσθετο κόστος συναλλαγών,
- προκαλεί σημαντική νομική αβεβαιότητα, και
- αποτρέπει την πραγματοποίηση τέτοιου είδους συναλλαγών.

Συνεπώς, αναγνωρίζεται σε πρώτο στάδιο η ανάγκη για την καθιέρωση ενός ενιαίου, αποτελεσματικού καθεστώτος ιδιωτικών τοποθετήσεων σε κοινοτικό επίπεδο.

2.3. Μέτρα απαγόρευσης των ανοιχτών πωλήσεων (short-selling)

Το Σεπτέμβριο του 2008 η CESR δημοσίευσε συνοπτικό πίνακα αναφορικά με τα μέτρα που ισχύουν ή πρόκειται να ληφθούν ανά κράτος μέλος σε σχέση με την απαγόρευση της πρακτικής των ανοιχτών πωλήσεων (short-selling). Ο εν λόγω πίνακας επικαιροποιείται έκτοτε σε διαρκή βάση με νέα στοιχεία από τα κράτη μέλη. Στη συνέχεια, το Δεκέμβριο του 2008, η CESR κάλεσε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς να υποβάλουν τις απόψεις τους αναφορικά με πρακτικά ζητήματα που ανέκυψαν ως αποτέλεσμα της επιβολής προσωρινών μέτρων απαγόρευσης των ακάλυπτων ανοιχτών πωλήσεων, καθώς και ως προς το ποια θα πρέπει να είναι τα μέτρα που θα πρέπει να λάβει σχετικά η CESR, τόσο σε βραχυπρόθεσμο όσο και σε μακροπρόθεσμο επίπεδο.

2.4. Εκκαθάριση εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων

Το Σεπτέμβριο του 2008 δημοσιεύτηκε Ανακοίνωση του Επιτρόπου για την Εσωτερική Αγορά σχετικά με την πρόθεσή του να διερευνήσει τον τρόπο λειτουργίας της εξω-χρηματιστηριακής αγοράς παραγώγων με σκοπό την εφαρμογή διαδικασιών άμβλυνσης των κινδύνων που προέρχονται από τα πιστωτικά παράγωγα και συγκεκριμένα από τις συμφωνίες ανταλλαγής κινδύνων αθέτησης (CDS), καθώς και τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού κεντρικού αντισυμβαλλομένου για τα εν λόγω παράγωγα.

Προκειμένου να διερευνηθεί το θέμα, δημιουργήθηκε Ομάδα Εργασίας υπό το συντονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι από ένα μεγάλο αριθμό φορέων (CEBS, CESR, CEIOPS, EBF, ISDA, FESE, SIFMA, EFAMA, ECB, EACH, LIBA). Οι διαδικασίες κινήθηκαν εντός του 2008 με ταχύτερους ρυθμούς και, εντός του 2009, αναμένεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η επίσημη δέσμευση των διαπραγματευτών των CDS για τη μεταφορά όλων των συμβολαίων προς εκκαθάριση σε έναν ή περισσότερους ευρωπαϊκούς κεντρικούς αντισυμβαλλομένους.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1. Ανοικτές πωλήσεις

Σύμφωνα με την Απόφαση 1/485/23.9.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τις ανοικτές πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθιερώθηκε η υποχρέωση τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία εισάγουν στο σύστημα συναλλαγών εντολή για την κατάρτιση συναλλαγής πώλησης μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, να δηλώνουν κατά την εισαγωγή της εντολής πώλησης ότι πρόκειται για «εντολή ανοικτής πώλησης» (flagging).

Σύμφωνα με την ίδια Απόφαση, τα φυσικά και νομικά πρόσωπα έπρεπε να γνωστοποιούν στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αυθημερόν κάθε καθαρή αρνητική θέση επί συγκεκριμένης μετοχής, η οποία υπερέβαινε το 0,1% του αριθμού των μετοχών της εκδότριας εταιρείας ή κάθε μεταβολή αρνητικής θέσης (αύξηση ή μείωση) που είχε ήδη γνωστοποιηθεί.

Στη συνέχεια, με την Απόφαση 1/488/10.10.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με την οποία τροποποιήθηκε η προαναφερθείσα απόφαση 1/485/23.9.2008, καθιερώθηκε η απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων με άμεση ισχύ από τις 10 Οκτωβρίου 2008 έως 31 Οκτωβρίου 2008. Η ανωτέρω απαγόρευση δεν καταλάμβανε υπό τις ειδικά προβλεπόμενες σε αυτήν προϋποθέσεις τους Ειδικούς Διαπραγματευτές.

Το Δεκέμβριο του 2008, με την Απόφαση 15/493/11.12.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς παρατάθηκε η ως άνω απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών έως την 31 Μαΐου 2009.

II. Λοιπές ρυθμιστικές πρωτοβουλίες

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Εθνικό επίπεδο

1.1. Υποχρεώσεις περιοδικής υποβολής εποπτικής φύσεως στοιχείων και πληροφοριών από τα πιστωτικά ιδρύματα προς την Τράπεζα της Ελλάδος

Το Φεβρουάριο του 2008 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2606/21.2.2008 για την «Κωδικοποίηση των στοιχείων και πληροφοριών που οφείλουν να υποβάλλουν σε περιοδική βάση στην Τράπεζα της Ελλάδος τα πιστωτικά ιδρύματα για σκοπούς άσκησης εποπτείας – Αντικατάσταση 2563/19.7.2005 – καθορισμός προσώπων που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα». Η αναμόρφωση του περιεχομένου της ΠΔ/ΤΕ 2563/19.7.2005 ως προς τα υποβαλλόμενα για σκοπούς εποπτείας στην Τράπεζα της Ελλάδος στοιχεία, κρίθηκε αναγκαία, προκειμένου:

- τα υποβαλλόμενα στοιχεία των εποπτευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων να ανταποκρίνονται στο νέο πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας με τη χρήση των Κοινών Υποδειγμάτων Υποβολής Εποπτικών Αναφορών που έχουν προταθεί από τη CEBS,
- οι βασικές οικονομικές καταστάσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων που εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα να υποβάλλονται βάσει των προταθέντων από την Επιτροπή Υποδειγμάτων Παροχής Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, και
- να αντικατασταθούν ή να προστεθούν όπου απαιτείται, πίνακες εποπτικής πληροφόρησης, λόγω των σημαντικών αλλαγών που επήλθαν στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, κατάλληλα προσαρμοσμένων στις εξελίξεις, και μεριμνώντας ταυτόχρονα για τη μείωση του διοικητικού βάρους που ενέχει για τους υπόχρεους η υποβολή των εποπτικών αναφορών.

1.2. Ειδικές συμμετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα

Το Φεβρουάριο του 2008 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2604/4.2.2008 για την «Απόκτηση από τα πιστωτικά ιδρύματα «ειδικών συμμετοχών» στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα», με την οποία απλοποιείται η διαδικασία αξιολόγησης των «ειδικών συμμετοχών» που κατέχουν τα πιστωτικά ιδρύματα σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα.

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1. Στόχοι και αρχές που πρέπει να διέπουν τη νομοθεσία των κεφαλαιαγορών

Το Φεβρουάριο του 2008 εκδόθηκε από τη Διεθνή Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (εφεξής IOSCO) αναθεωρημένο κείμενο αρχών αναφορικά με τη ρυθμιστική παρέμβαση στις κεφαλαιαγορές. Σύμφωνα με την IOSCO, οι τρεις στόχοι στους οποίους βασίζεται η ρυθμιστική παρέμβαση στις κεφαλαιαγορές συνίστανται:

- στην προστασία των επενδυτών,
- τη διασφάλιση δίκαιου, αποτελεσματικού και διαφανούς τρόπου λειτουργίας των αγορών, και
- τη μείωση του συστημικού κινδύνου.

Όπως επισημαίνεται, παρά τις διαφορές που παρουσιάζει η δομή και η διάρθρωση των επιμέρους εθνικών/τοπικών αγορών, οι στόχοι αυτοί αποτελούν τη βάση ενός αποτελεσματικού συστήματος ρυθμιστικής παρέμβασης στις κεφαλαιαγορές στο σύνολό τους που διασφαλίζει την ακεραιότητα, επέκταση και ανάπτυξή τους. Τα μέσα υλοποίησης των στόχων αυτών, οι οποίοι συνδέονται στενά μεταξύ τους και ενδέχεται να επικαλύπτονται σε ορισμένες περιπτώσεις, αποτυπώνονται σε τριάντα (30) αρχές, που θα πρέπει να τηρούνται σύμφωνα με την IOSCO σε ό,τι αφορά τη ρυθμιστική παρέμβαση στις κεφαλαιαγορές από όλα τα μέλη της.

Το κείμενο χωρίζεται σε τρία μέρη, εκ των οποίων:

- στο *πρώτο μέρος* αναλύονται οι τρεις ως άνω επιμέρους στόχοι και περιέχονται οι τριάντα αρχές που αποτελούν τα μέσα υλοποίησής τους,
- στο *δεύτερο μέρος* καθορίζονται τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτουν οι ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές των κεφαλαιαγορών, περιγράφεται ο δυνητικός ρόλος της αυτορρύθμισης και αναλύεται η ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των επιμέρους αρχών, και
- στο *τρίτο μέρος* γίνεται μια συνολική θεώρηση της πρακτικής εφαρμογής των αρχών που ορίζεται ότι πρέπει να τηρούνται με ειδικές αναφορές στους εκδότες, τα συλλογικά επενδυτικά σχήματα, τους διαμεσολαβούντες χρηματοπιστωτικούς φορείς, τη δευτερογενή αγορά και την εκκαθάριση και το διακανονισμό των συναλλαγών.

2. Κοινοτικό επίπεδο

2.1. Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

2.1.1. Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Τον Απρίλιο του 2008 δημοσιεύτηκε έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αντικείμενο της οποίας ήταν η διερεύνηση της σκοπιμότητας διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής επιμέρους διατάξεων της σε μη μετοχικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έκθεσης, δεν διαφαίνεται στο παρόν στάδιο ανάγκη νομοθετικής παρέμβασης σε κοινοτικό επίπεδο σχετικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας πριν και μετά τη διαπραγμάτευση για συναλλαγές σε κατηγορίες χρηματοπιστωτικών μέσων άλλων από μετοχές. Κατά την ίδια έκθεση, στην οποία γίνεται επίκληση σχετικής Συμβουλής της CESR προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Έκθεσης του European Securities Markets Expert Group, οι ισχύουσες εθνικές ρυθμίσεις φαίνεται ότι λειτουργούν ικανοποιητικά, καθώς επίσης και η αυτορρύθμιση, η οποία θα πρέπει ωστόσο να ενισχυθεί.

Περαιτέρω, την 1η Ιουλίου 2008 δημοσιεύτηκε κείμενο διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκοπός του οποίου ήταν η διερεύνηση της ύπαρξης τυχόν περιπτώσεων μη συνεπούς ενσωμάτωσης ή εσφαλμένης εφαρμογής από τα κράτη μέλη της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων» (MiFID), καθώς επίσης και της Οδηγίας 2006/73/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «για την εφαρμογή της οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τις οργανωτικές απαιτήσεις και τους όρους λειτουργίας των επιχειρήσεων επενδύσεων, καθώς και τους ορισμούς που ισχύουν για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας». Στις 4 Νοεμβρίου 2008 δημοσιεύτηκε έκθεση με τα αποτελέσματα της προαναφερθείσας διαβούλευσης, τα οποία ανέδειξαν τη, σε γενικές γραμμές, ορθή και συνεπή ενσωμάτωση των ως άνω Οδηγιών από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, αναδείχθηκαν και θέματα που χρήζουν περαιτέρω παρακολούθησης από τις αρμόδιες αρχές, όπως, ενδεικτικά, οι κανόνες για τη βέλτιστη εκτέλεση και την εκτέλεση εντολών για τα μη σύνθετα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, καθώς επίσης και οι κανόνες για τις υποχρεώσεις προ-συναλλακτικής διαφάνειας για τους συστηματικούς εσωτερικοποιητές.

2.1.2. Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR)

(α) Αλλαγές στο περιεχόμενο και τη λειτουργία της βάσης δεδομένων της MiFID

Σε συνέχεια κειμένου διαβούλευσης που δημοσίευσε αναφορικά με τη βελτίωση της λειτουργίας της βάσης δεδομένων που οφείλει να τηρεί στο πλαίσιο της MiFID (MiFID database), η CESR ανακοίνωσε το Φεβρουάριο του 2008 μια σειρά τροποποιήσεων σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο και τη λειτουργία της εν λόγω βάσης δεδομένων με σκοπό:

- τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της,
- τη διευκόλυνση της διαδικασίας επικαιροποίησης των στοιχείων της, και
- την αποτελεσματικότερη παρουσίαση των στοιχείων προς τους φορείς της αγοράς.

Οι τροποποιήσεις αυτές τέθηκαν σε ισχύ το Μάρτιο του 2008.

(β) Οδηγός ιδιωτών επενδυτών για την παροχή προστασίας στο πλαίσιο της MiFID

Στις 7 Μαρτίου 2008 εκδόθηκε από τη CESR οδηγός για τους ιδιώτες επενδυτές αναφορικά με την Οδηγία «για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)». Σκοπός του εν λόγω οδηγού είναι να εξηγήσει σε απλή και κατανοητή γλώσσα τα δικαιώματα που απορρέουν για τους επενδυτές από την Οδηγία αυτή.

Ο οδηγός, ο οποίος μεταφράστηκε από τα μέλη της CESR σε αρκετές γλώσσες, και, μεταξύ άλλων, και στα ελληνικά από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, περιλαμβάνει τρία μέρη, εκ των οποίων:

- το *πρώτο μέρος* αφορά το στάδιο πριν από τη συναλλαγή, στο οποίο ο επενδυτής πρέπει να λάβει πληροφόρηση για την κατηγορία στην οποία υπάγεται, τις υπηρεσίες που μπορεί να του παρασχεθούν και την πληροφόρηση που υποχρεούται να του παράσχει η επιχείρηση που του παρέχει επενδυτικές υπηρεσίες,
- το *δεύτερο μέρος* αναφέρεται στη σύναψη της συναλλαγής και παρέχονται εξηγήσεις αναφορικά με τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται κατά τη λήψη και την εκτέλεση εντολών και την πληροφόρηση που παρέχεται στον επενδυτή κατά και μετά τη συναλλαγή, και
- στο *τρίτο μέρος* του οδηγού αναφέρονται ορισμένες από τις κύριες υποχρεώσεις της επιχείρησης επενδύσεων ή του πιστωτικού ιδρύματος που παρέχει επενδυτικές υπηρεσίες, οι οποίες αφορούν άμεσα τον επενδυτή,

όπως η υποχρέωση αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων, οι όροι φύλαξης των χρηματοπιστωτικών μέσων του επενδυτή και η διαχείριση παραπόνων.

(γ) Έκδοση οδηγιών της CESR προς τα μέλη της αναφορικά με την εποπτεία εφαρμογής της MiFID

Στο πλαίσιο των εργασιών της για την προώθηση της εποπτικής σύγκλισης, η CESR δημοσίευσε τον Οκτώβριο του 2008 οδηγίες προς τα μέλη της αναφορικά με την εποπτεία εφαρμογής συγκεκριμένων διατάξεων της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ και, ειδικότερα, των διατάξεων για τις συγκρούσεις συμφερόντων, τη βέλτιστη εκτέλεση και τις αντιπαροχές.

(δ) Πεδίο εφαρμογής της MiFID σχετικά με την υποχρέωση γνωστοποίησης συναλλαγών

Η CESR δημοσίευσε το Νοέμβριο του 2008 κείμενο διαβούλευσης σκοπός του οποίου είναι η αναθεώρηση από τη CESR των κατευθυντήριων γραμμών που είχε εκδώσει παλαιότερα αναφορικά με τη γνωστοποίηση των συναλλαγών με άμεσο στόχο την πλήρη σύγκλιση των πρακτικών που εφαρμόζονται από τα μέλη της. Η αναθεώρηση επικεντρώνεται στο πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης για τη γνωστοποίηση των συναλλαγών (δηλαδή, σε τι συνίσταται η «εκτέλεση μιας συναλλαγής» για τους σκοπούς εκπλήρωσης της υποχρέωσης γνωστοποίησής της) και στις τυχόν δυσκολίες που έχουν αντιμετωπίσει τα μέλη της CESR από την ύπαρξη διαφορετικού πεδίου εφαρμογής της υποχρέωσης γνωστοποίησης των συναλλαγών.

(ε) Επίδραση της εφαρμογής της MiFID στη λειτουργία των δευτερογενών αγορών

Η CESR δημοσίευσε το Νοέμβριο του 2008 κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την επίδραση της εφαρμογής της MiFID στη λειτουργία των δευτερογενών αγορών και, ειδικότερα, σε θέματα διαφάνειας, κόστους συναλλαγών, καθώς και ωφελειών και μειονεκτημάτων που ανακύπτουν σχετικά.

(στ) Προϋποθέσεις διαφάνειας στους μη μετοχικούς τίτλους

Το Δεκέμβριο του 2008 η CESR δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης με σκοπό τη διερεύνηση της ενδεχόμενης ανάγκης καθιέρωσης απαιτήσεων διαφάνειας –ανάλογων με εκείνες που ισχύουν για τους μετοχικούς τίτλους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Οδηγία 2004/39/ΕΚ (MiFID)– με έμφαση στις απαιτήσεις μετα-συναλλακτικής διαφάνειας.

Οι αγορές τις οποίες αφορά το κείμενο διαβούλευσης είναι οι αγορές των εταιρικών ομολόγων, των πιστωτικών παραγώγων και των δομημένων χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Επίσης, η CESR επιθυμεί να εξετάσει κατά πόσο η μετα-συναλλακτική διαφάνεια συμβάλλει στη διαμόρφωση των τιμών, ενισχύει τις πρακτικές αποτίμησης και παρέχει συμπληρωματική πληροφόρηση σχετικά με τη μεταφορά του πιστωτικού κινδύνου στις δευτερογενείς ευρωπαϊκές αγορές για τα ABS, CDOs, ABCP και CDS.

2.2. Οδηγία 2003/6/ΕΚ για την κατάχρηση αγοράς – Το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR)

(α) Συνοπτική παρουσίαση των διοικητικών μέτρων και των ποινικών κυρώσεων των κρατών μελών για την κατάχρηση αγοράς

Το Φεβρουάριο του 2008 η CESR δημοσίευσε συνοπτική παρουσίαση της έκθεσής της αναφορικά με τα διοικητικά μέτρα και τις ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με τις νομοθεσίες των κρατών μελών για την κατάχρηση αγοράς. Σκοπός της έκθεσης ήταν η ενημέρωση των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των φορέων της αγοράς για τα διαφορετικά νομικά πλαίσια που ισχύουν στα κράτη μέλη σε ό,τι αφορά την επιβολή κυρώσεων και διοικητικών μέτρων σε περιπτώσεις παραβιάσεων των διατάξεων της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ για την κατάχρηση αγοράς.

(β) Εφαρμογή της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ για την κατάχρηση αγοράς

Η CESR συνεχίζοντας τις προσπάθειές της για την επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής σύγκλισης σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της Οδηγίας για την κατάχρηση αγοράς, δημοσίευσε το Μάιο και τον Οκτώβριο του 2008 κείμενα διαβούλευσης αναφορικά με:

- την εναρμόνιση των προϋποθέσεων για την κατάρτιση των καταλόγων των προσώπων που έχουν πρόσβαση σε εσωτερική πληροφόρηση,
- τη συλλογή σχολίων για την υποβολή γνωστοποιήσεων για ύποπτες συναλλαγές,
- τις πράξεις σταθεροποίησης ενός χρηματοπιστωτικού μέσου και τα προγράμματα σταθεροποίησης ιδίων μετοχών,
- τον ορισμό της προνομακής πληροφορίας, και
- τη διάδοση φημών.

Αναφορικά με το πρώτο θέμα, οι προτεινόμενες από τη CESR κατευθυντήριες γραμμές αφορούν πρακτικά ιδίως ζητήματα, όπως η κατηγοριοποίηση προσώπων που συνήθως έχουν πρόσβαση σε προνομακλή πληροφόρηση ανάλογα με τη δραστηριότητα που ασκούν και τη θέση που κατέχουν στην εταιρεία, η γλώσσα στην οποία θα πρέπει να συντάσσονται οι κατάλογοι, καθώς και ζητήματα ανάθεσης της κατάρτισης των εν λόγω καταλόγων σε τρίτους (outsourcing).

Αναφορικά με το ζήτημα της υποβολής γνωστοποιήσεων για ύποπτες συναλλαγές στην αρμόδια εποπτική αρχή, οι προτεινόμενες από τη CESR κατευθυντήριες γραμμές αφορούν τα κριτήρια με τα οποία θα πρέπει να προσδιορίζονται οι συναλλαγές που πρέπει να γνωστοποιούνται, καθώς και ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στη γνωστοποίηση προς την αρμόδια αρχή.

Σε σχέση με τις πράξεις σταθεροποίησης ενός χρηματοπιστωτικού μέσου η CESR επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι αυτές στις οποίες δεν εφαρμόζεται η εξαίρεση από τις απαγορεύσεις του άρθρου 8 της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι *de facto* συνιστούν κατάχρηση αγοράς.

Σε ό,τι αφορά τα προβλήματα που πιθανόν εγείρει ο ορισμός της προνομακλής πληροφορίας, η CESR γνωστοποιεί ότι στο παρόν στάδιο δεν αναμένεται να προβεί στην έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα το εν λόγω ζήτημα να συζητηθεί στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ.

Σε ό,τι αφορά τέλος, το ζήτημα της διάδοσης φημών, η CESR υποστηρίζει ότι οι εκδότες δεν υποχρεούνται να προβούν σε ανακοίνωση απαντώντας σε φήμες που δεν εμπεριέχουν ουσιώδεις πληροφορίες και έχουν δημοσιευτεί στον Τύπο ή στο διαδίκτυο.

2.3. Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε τον Ιούλιο 2008 πρόταση Οδηγίας «για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)» με την οποία προτείνει σημαντικές τροποποιήσεις στην ισχύουσα Οδηγία 85/611/ΕΟΚ. Ειδικότερα, με την πρόταση Οδηγίας επιδιώκεται, μεταξύ άλλων:

- να αρθούν οι διοικητικοί φραγμοί στη διασυνοριακή διάθεση των ΟΣΕΚΑ στην ενιαία αγορά,
- να αντικατασταθεί το απλοποιημένο ενημερωτικό δελτίο από ειδικό έντυπο που θα τιτλοφορείται «*Βασικές πληροφορίες για τους επενδυτές*» (Key Investor Information),

- να διευκολυνθούν οι συγχωνεύσεις μεταξύ κεφαλαίων ΟΣΕΚΑ (ειδικότερα, προτείνεται να θεσπιστούν κανόνες όσον αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με τη χορήγηση άδειας για συγχώνευση κεφαλαίων και σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να τίθενται στην περίπτωση αυτή στη διάθεση των επενδυτών), και
- να βελτιωθούν οι μηχανισμοί συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων εθνικών εποπτικών αρχών.

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης της Οδηγίας 85/611/ΕΟΚ και σε συνέχεια σχετικής κλήσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Οκτώβριο του 2008 η CESR δημοσίευσε Συμβουλή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με το «διαβατήριο» των εταιρειών διαχείρισης ΟΣΕΚΑ, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, την έλλειψη ομοφωνίας μεταξύ των μελών της ως προς τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από την εφαρμογή του διαβατηρίου των εταιρειών διαχείρισης των ΟΣΕΚΑ. Συγκεκριμένα, ορισμένα από τα μέλη της διαφώνησαν με το περιεχόμενο της εν λόγω Συμβουλής συνολικά, ενώ ορισμένα άλλα μέλη εξέφρασαν τη διαφωνία τους σε επιμέρους ζητήματα. Τα βασικά σημεία της Συμβουλής αφορούσαν κυρίως:

- τον ορισμό της έδρας για τους ΟΣΕΚΑ, τις εταιρείες διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και τους θεματοφύλακες,
- το εφαρμοστέο δίκαιο και την κατανομή των εποπτικών αρμοδιοτήτων, και
- την εποπτεία σε συνεχή βάση ενός ΟΣΕΚΑ.

2.4. Εκκαθάριση και διακανονισμός σε κινητές αξίες

2.4.1. TARGET2-Securities

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με ανακοίνωσή της στις 17 Ιουλίου 2008 αποφάσισε να προχωρήσει στην υλοποίηση της πλατφόρμας διακανονισμού TARGET2-Securities, σε συνέχεια των θετικών απαντήσεων που έλαβε από την πλειοψηφία των ευρωπαϊκών κεντρικών αποθετηρίων αξιών στην πρόσκλησή της για την εκδήλωση πρόθεσης συμμετοχής των αποθετηρίων στην εν λόγω πλατφόρμα.

2.4.2. Συστάσεις CESR-ESCB για την εκκαθάριση και το διακανονισμό σε κινητές αξίες

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του EcoFin του Ιουνίου 2008 αποφασίστηκε να ολοκληρωθεί η εφαρμογή των προτύπων CESR-ESCB για την εκκαθάριση και το διακανονισμό σε κινητές αξίες, τα οποία είχαν δημοσιευτεί το 2004, όμως δεν είχαν

τελικώς εφαρμοστεί, δίνοντας προτεραιότητα στην εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας για την Εκκαθάριση και το Διακανονισμό.

Από το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω συστάσεων εξαιρέθηκαν οι τράπεζες θεματοφύλακες, ώστε να μην υπάρξει ρυθμιστική επικάλυψη με τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ «*σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων*». Ωστόσο, προκειμένου να επιτευχθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, στο μέτρο που ορισμένα διεθνή κεντρικά αποθετήρια εμπίπτουν στην εφαρμογή των διατάξεων της ανωτέρω Οδηγίας, το EcoFin κάλεσε την CEBS να διερευνήσει σε συνεργασία με τη CESR τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται οι θεματοφύλακες, καθώς και τις πρακτικές που ακολουθούνται από τα μέλη της CEBS αναφορικά με τη διαχείριση της ημερήσιας ρευστότητας.

Η CEBS δημοσίευσε το Δεκέμβριο του 2008 τα αποτελέσματα της έρευνάς της, σύμφωνα με τα οποία οι συστάσεις που αφορούν τις τράπεζες θεματοφύλακες που συμμετέχουν στο σύστημα εκκαθάρισης και διακανονισμού καλύπτονται από τις διατάξεις περί κεφαλαιακής επάρκειας και/ή από άλλες σχετικές κοινοτικές διατάξεις με την εξαίρεση μόνο της περίπτωσης κατά την οποία, οι τράπεζες θεματοφύλακες εσωτερικοποιούν τις διαδικασίες διακανονισμού (internalise settlement activities), ζήτημα το οποίο αποφασίστηκε να διερευνηθεί περαιτέρω.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1. Κατανομή και προσδιορισμός της τελικής τιμής διάθεσης μετοχών που διατίθενται με δημόσια προσφορά

Με την Απόφαση 2/460/10.1.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την κατανομή και τον προσδιορισμό της τελικής τιμής διάθεσης μετοχών που διατίθενται με δημόσια προσφορά προσδιορίζονται οι τρόποι κατανομής των μετοχών από τον εκδότη ή τον προσφέροντα μέτοχο στις περιπτώσεις:

- δημόσιας προσφοράς μετοχών με εισαγωγή σε οργανωμένη αγορά,
- δημόσιας προσφοράς ήδη εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά μετοχών, και
- δημόσιας προσφοράς μετοχών χωρίς εισαγωγή σε οργανωμένη αγορά.

Επίσης, προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων:

- οι κατηγορίες των επενδυτών στους οποίους διατίθενται οι μετοχές με τη διαδικασία του βιβλίου προσφορών,
- η διαδικασία κατανομής μετοχών σε διάφορες κατηγορίες επενδυτών κατά τη διαδικασία του βιβλίου προσφορών, και
- η τελική τιμή διάθεσης των μετοχών.

3.2. Κανονισμός αναδοχών

Με την Απόφαση 3/460/10.1.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τον Κανονισμό Αναδοχών ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις υποχρεώσεις και την εν γένει συμπεριφορά των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών που διαμεσολαβούν, σε αναδοχή ή σε τοποθέτηση κινητών αξιών με ή χωρίς εγγύηση κάλυψης, σε δημόσια προσφορά και στην εισαγωγή κινητών αξιών για διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά.

Συγκεκριμένα, με την εν λόγω απόφαση προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων:

- οι γενικές υποχρεώσεις των Συμβούλων και των Αναδόχων,
- οι υποχρεώσεις ως προς τη συμμετοχή επενδυτών σε δημόσια προσφορά, και
- οι υποχρεώσεις ως προς τη διαφήμιση.

3.3. Μητρώο Ειδικών Επενδυτών

Με την Απόφαση 4/460/10.1.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για το Μητρώο Ειδικών Επενδυτών καταρτίζεται Μητρώο Ειδικών Επενδυτών, όπως προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του ν. 3401/2005 «*Ενημερωτικό δελτίο δημόσιας προσφοράς κινητών αξιών και εισαγωγής τους για διαπραγμάτευση*».

Στο εν λόγω Μητρώο καταχωρούνται φυσικά πρόσωπα και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις του εν λόγω νόμου. Με την απόφαση προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων:

- η διαδικασία και τα δικαιολογητικά εγγραφής στο Μητρώο,
- η χρονική διάρκεια και η ανανέωση εγγραφής,
- η διαδικασία διαγραφής, και
- οι υποχρεώσεις εκδότη και προσφέροντος.

3.4. Οργάνωση δικτύου διάθεσης μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων

Με την Απόφαση 2/462/7.2.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την οργάνωση δικτύου διάθεσης μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων προσδιορίζονται οι υποχρεώσεις των Ανωνύμων Εταιρειών Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ) σε ό,τι αφορά την οργάνωση του δικτύου διάθεσης μεριδίων των αμοιβαίων κεφαλαίων που διαχειρίζονται, ώστε να προστατεύονται τα συμφέροντα των μεριδιούχων.

Συγκεκριμένα, με την εν λόγω απόφαση προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων:

- οι υποχρεώσεις των ΑΕΔΑΚ,
- ο έλεγχος καταλληλότητας των φυσικών προσώπων που ασχολούνται με τη διάθεση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, και
- η τήρηση αρχείου των φυσικών προσώπων που ασχολούνται με τη διάθεση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων.

3.5. Χορήγηση άδειας λειτουργίας πολυμερούς μηχανισμού διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ)

Με την Απόφαση 2/477/1.7.2008 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πολυμερούς μηχανισμού διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας Πολυμερούς Μηχανισμού Διαπραγμάτευσης σε ΑΕΠΕΥ, πιστωτικό ίδρυμα ή διαχειριστή αγοράς.

Συγκεκριμένα, με την εν λόγω απόφαση προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων:

- οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας λειτουργίας,
- οι κανόνες λειτουργίας του ΠΜΔ,
- η ενημέρωση της αρμόδιας αρχής, και
- η δυνατότητα ανάκλησης άδειας λειτουργίας ΠΜΔ από διαχειριστή αγοράς.

3.6. Αναθεώρηση του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών

Στις 18 Ιουλίου 2008 δημοσιεύτηκε ο «*Νέος Αναθεωρημένος Κανονισμός του Χρηματιστηρίου Αθηνών*», με έναρξη ισχύος από τις 22.7.2008.

Στόχος των τροποποιήσεων υπήρξε κατά κύριο λόγο η προσαρμογή των διατάξεων του τόσο νομοτεχνικά όσο και ουσιαστικά στις απαιτήσεις του ν. 3606/2007 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2004/39/ΕΚ. Οι βασικοί άξονες των αλλαγών που επήλθαν αφορούσαν θέματα:

- μελών (υπό α),
- συναλλαγών (υπό β), και
- εταιρικών πράξεων (υπό γ).

(α) Τροποποιήσεις σε θέματα μελών

Οι τροποποιήσεις σε θέματα μελών αφορούσαν, μεταξύ άλλων:

- την υιοθέτηση των προϋποθέσεων του ν. 3606/2007 για την απόκτηση της ιδιότητας Μέλους από τις ΕΠΕΥ (συμπεριλαμβανομένων και των πιστωτικών ιδρυμάτων) για τη δυνατότητα πρόσβασης στις οργανωμένες αγορές του ΧΑ,
- την κατάργηση των εξειδικεύσεων στον Κανονισμό αναφορικά με την οργανωτική επάρκεια των Μελών και των Ειδικών Διαπραγματευτών και την υιοθέτηση νέων ρυθμίσεων που υποχρεώνουν τα Μέλη να δηλώνουν τις διαδικασίες που πρόκειται να εφαρμόζουν για την κάλυψη υποχρεώσεων οργανωτικής επάρκειας, σύγκρουσης συμφερόντων και διασφάλισης της εκτέλεσης εντολών με βάση την αρχή της βέλτιστης εκτέλεσης,
- την επάρκεια των στελεχών των Μελών με την υιοθέτηση της προϋπόθεσης για το διορισμό από το Μέλος ενός τουλάχιστον πιστοποιημένου διαπραγματευτή ανά αγορά (Αξιών ή Παραγώγων),
- την απλοποίηση της διαδικασίας απόκτησης της ιδιότητας Μέλους στην αγορά παραγώγων με την κατάργηση της υποχρεωτικής υπογραφής συμβάσεων και την αντικατάστασή της με την υποβολή σχετικού αιτήματος Μέλους που θα έχει την έννοια της προσχώρησης στους όρους του Κανονισμού και αποδοχής τους, και
- τη θέσπιση κοινών ρυθμίσεων διαφάνειας για τους Ειδικούς Διαπραγματευτές Αξιών και Παραγώγων, καθώς και την άρση της απαγόρευσης διενέργειας ειδικής διαπραγμάτευσης επί ιδίων μετοχών.

(β) Τροποποιήσεις σε θέματα συναλλαγών

Οι τροποποιήσεις που επήλθαν σε θέματα συναλλαγών αφορούσαν κυρίως:

- την υιοθέτηση νέων κανόνων για τις προσυμφωνημένες συναλλαγές αξιών, ώστε να είναι ανταγωνιστικές των ανάλογων εξωχρηματιστηριακών (OTC) συναλλαγών,
- την υιοθέτηση ειδικού κεφαλαίου στον Κανονισμό αναφορικά με τα μέτρα προστασίας της αγοράς με σκοπό τη συγκέντρωση συστηματικά όλων των σχετικών ρυθμίσεων του Κανονισμού (π.χ. AMEM), την ειδικότερη ρύθμιση των μέτρων που αφορούν το χρόνο διεξαγωγής της συνεδρίασης, τη συγκέντρωση όλων των ρυθμίσεων του Κανονισμού για αναγκαστική ακύρωση των εντολών-συναλλαγών από το ΧΑ σε ειδικές περιπτώσεις, τη συγκέντρωση των ρυθμίσεων για άρση των υποχρεώσεων ειδικής διαπραγμάτευσης ή για ανάληψη σχετικών υποχρεώσεων από μη ειδικούς διαπραγματευτές σε έκτακτες περιπτώσεις, καθώς και την ειδικότερη ρύθμιση των μέτρων αναστολής και διαγραφής χρηματοπιστωτικών μέσων με βάση το ν. 3606/2007, και
- την υιοθέτηση της υπηρεσίας υποστήριξης συναλλαγών – OBOT στο ΧΑ, καθώς και την υιοθέτηση ρυθμίσεων στον Κανονισμό που αναφέρονται στην παροχή υπηρεσιών εκτέλεσης σε συστηματικούς εσωτερικοποιητές (systematic internalizers).

(γ) Τροποποιήσεις σε θέματα εταιρικών πράξεων

Η σημαντικότερη τροποποίηση εν προκειμένω ήταν η υιοθέτηση της «*ημερομηνίας εγγραφής*» (record date) αντί της “*trade date*” για τον προσδιορισμό των δικαιούχων στις περιπτώσεις εταιρικών πράξεων επί εισηγμένων τίτλων. Λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή πρακτική, ως ημερομηνία εγγραφής (ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων) καθορίστηκε η ημερομηνία διακανονισμού των συναλλαγών που λαμβάνουν χώρα κατά την τελευταία χρηματιστηριακή συνεδρίαση πριν την ημέρα αποκοπής.

Γ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Κοινοτικό επίπεδο

1.1. Διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε την 13η Οκτωβρίου 2008 πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τις διασυνοριακές πληρωμές στην Κοινότητα». Ειδικότερα, προτείνεται η αναθεώρηση του υφιστάμενου Κανονισμού (ΕΚ) 2560/2001 σε ό,τι αφορά τις ακόλουθες θεματικές:

- επέκταση της αρχής της ισοτιμίας των επιβαρύνσεων για τις διασυνοριακές και τις αντίστοιχες εγχώριες πληρωμές ώστε να καλύπτονται και οι άμεσες χρεώσεις,
- υποχρέωση των φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμής κατά τον προσδιορισμό των επιβαρύνσεων για μια διασυνοριακή πληρωμή να λαμβάνουν υπόψη την επιβάρυνση της αντίστοιχης εγχώριας πληρωμής,
- κατάργηση, έως την 1η Ιανουαρίου 2010, των υποχρεώσεων υποβολής στατιστικών στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών μέχρι το ποσό των 50.000 ευρώ, και
- επιβολή στα κράτη μέλη της υποχρέωσης να ορίσουν τις αρμόδιες αρχές και τους φορείς εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών που θα ασχολούνται αποτελεσματικά με τις καταγγελίες και τις διαφορές που ανακύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού.

1.2. Ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος

Στις 13 Οκτωβρίου 2008 δημοσιεύτηκε η πρόταση Οδηγίας «για την ανάληψη, την άσκηση και την προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, για την τροποποίηση των οδηγιών 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2000/46/ΕΚ». Η πρόταση Οδηγίας εστιάζει στον εκσυγχρονισμό των διατάξεων της Οδηγίας 2000/46/ΕΚ για το ηλεκτρονικό χρήμα, με ειδική μνεία στο καθεστώς προληπτικής εποπτείας των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος, εξασφαλίζοντας έτσι συνοχή με το αντίστοιχο καθεστώς που ισχύει για τα ιδρύματα πληρωμών, δυνάμει της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ για τις υπηρεσίες πληρωμών. Στόχος της είναι:

- να επιτρέψει το σχεδιασμό νέων, καινοτόμων και ασφαλών υπηρεσιών ηλεκτρονικού χρήματος,
- να διευκολύνει την πρόσβαση νέων παραγόντων στην αγορά, και
- να προωθήσει τον ουσιαστικό και αποτελεσματικό ανταγωνισμό μεταξύ όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.

1.3. Ηλεκτρονικές υπογραφές και ηλεκτρονική ταυτοποίηση

Στις 28 Νοεμβρίου 2008 δημοσιεύτηκε Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με το «Πρόγραμμα δράσης για τις ηλεκτρονικές υπογραφές και την ηλεκτρονική ταυτοποίηση προκειμένου να διευκολυνθεί η παροχή διασυνοριακών δημοσίων υπηρεσιών στην ενιαία αγορά». Στόχος του προγράμματος δράσης είναι η παροχή ενός καθολικού και ρεαλιστικού πλαισίου προκειμένου να επιτευχθεί η εφαρμογή διαλειτουργικών ηλεκτρονικών υπογραφών και ηλεκτρονικής ταυτοποίησης, που θα απλουστεύσουν την πρόσβαση των επιχειρήσεων και των πολιτών σε διασυνοριακές ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες.

1.4. Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια

Ο Κανονισμός (ΕΚ) 44/2008 με τον οποίο τροποποιείται ο Κανονισμός (ΕΚ) 1338/2001 σχετικά με τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια ψηφίστηκε από το Συμβούλιο στις 12 Δεκεμβρίου 2008 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 18 Δεκεμβρίου 2008. Στόχος του νέου Κανονισμού είναι η λήψη των απαραίτητων μέτρων από τα πιστωτικά ιδρύματα και από άλλους φορείς που χειρίζονται μετρητά, όπως π.χ. τα γραφεία συναλλάγματος, για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια.

1.5. Ενιαίος ευρωπαϊκός χώρος μετρητών

Το Φεβρουάριο 2008 το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αποφάσισε την κατάργηση της υποχρεωτικής ταξινόμησης των τραπεζογραμματιών κατά κεφαλή και κατ' όψη δηλαδή προς την ίδια κατεύθυνση (non-faced & non-orientated banknotes) κατά την κατάθεση και την ανάληψη από και προς εθνική κεντρική τράπεζα. Ειδικότερα, αποφασίστηκε ότι από την 1η Ιανουαρίου 2011 το αργότερο, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες θα δέχονται μη ταξινομημένα κατά κεφαλή και κατ' όψη τραπεζογραμμάτια, μέτρο το οποίο στην Ελλάδα ίσχυε ήδη και εξακολουθεί να ισχύει.

1.6. Διακίνηση μετρητών σε ευρώ

Στις 2 Ιουλίου 2008 πραγματοποιήθηκε η 1η συνάντηση της Ομάδας Εργασίας για την εκπόνηση σχεδίου Κανονισμού για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από την ύπαρξη διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών για τη διασυνοριακή οδική μεταφορά μετρητών σε ευρώ. Η εν λόγω ομάδα εργασίας συγκροτήθηκε υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τη συμμετοχή φορέων εκπροσώπησης όλων των εμπλεκόμενων μερών στη διακίνηση των μετρητών. Η πρόταση Κανονισμού επί του θέματος αναμένεται να υποβληθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι το τέλος του 2009.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ

Με την υπ' αριθμ. 9989/Β504 Υπουργική Απόφαση της 29ης Φεβρουαρίου 2008 (ΦΕΚ Β' 107/11.3.2008) συστάθηκε νομοπαρασκευαστική επιτροπή με σκοπό την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις «*υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά*». Η ολοκλήρωση των εργασιών της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής αναμένεται εντός του πρώτου εξαμήνου του 2009.

2.2. Εξελίξεις στο νέο σύστημα πληρωμών TARGET2

Στις 19 Νοεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκε με επιτυχία η μετάπτωση των εθνικών τραπεζικών συστημάτων των χωρών της πρώτης περιόδου μετάπτωσης, ενώ ακολούθησε στις 18 Φεβρουαρίου 2008 η μετάπτωση των χωρών της δεύτερης περιόδου μετάπτωσης στο TARGET2. Η ομάδα των χωρών της τρίτης περιόδου μετάπτωσης, στην οποία ανήκει και η Ελλάδα, ολοκλήρωσε τη διαδικασία στις 19 Μαΐου 2008.

Τον Απρίλιο του 2008 δημοσιεύτηκε η Πράξη Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος 66/8.4.2008 με θέμα «*Κανονισμός λειτουργίας του Συστήματος Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο TARGET2-GR*», που καθιερώνει το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας του TARGET2-GR ως συνιστώσας του TARGET2 την οποία διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος.

Δ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Κοινοτικό επίπεδο

1.1. Συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

Στις 23 Απριλίου 2008 εκδόθηκε η *Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου*, την οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να ενσωματώσουν στις εθνικές τους νομοθεσίες έως την 12η Μαΐου 2010.

Οι σημαντικότερες ρυθμίσεις της Οδηγίας είναι οι εξής:

- Το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας δεν καταλαμβάνει συμβάσεις πίστωσης που αφορούν συνολικό ποσό πίστωσης μικρότερο των 200 ευρώ και μεγαλύτερο των 75.000 ευρώ, καθώς επίσης και συμβάσεις πίστωσης που εξασφαλίζονται είτε με υποθήκη είτε με άλλη παρόμοια εγγύηση που χρησιμοποιείται γενικά σε κράτος μέλος για ακίνητα.
- Η υποχρέωση παροχής *τυποποιημένης πληροφόρησης κατά τη διαφήμιση* εφόσον αναφέρεται σε αυτή συγκεκριμένο επιτόκιο ή άλλο αριθμητικό στοιχείο του κόστους, καθώς επίσης και η υποχρέωση παροχής *τυποποιημένης προσυμβατικής πληροφόρησης*.
- Η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν ότι πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης ο πιστωτικός φορέας *αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή*, βάσει επαρκών στοιχείων που λαμβάνονται κατά περίπτωση από τον καταναλωτή και, εν ανάγκη, κατόπιν έρευνας στην κατάλληλη βάση δεδομένων.
- Η παροχή *δικαιώματος υπαναχώρησης* ανατιώς από τη σύμβαση πίστωσης εντός προθεσμίας δεκατεσσάρων ημερολογιακών ημερών.
- Η θέσπιση δικαιώματος του καταναλωτή σε περίπτωση *συνδεδεμένης σύμβασης πίστωσης* και εφόσον τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που καλύπτονται από συνδεδεμένη σύμβαση πίστωσης δεν παρασχεθούν ή παρασχεθούν εν μέρει μόνο, ή εάν δεν πληρούν τους όρους της σύμβασης παροχής τους, να στραφεί κατά του πιστωτικού φορέα, υπό την προϋπόθεση ότι έχει στραφεί κατά του προμηθευτή και έχει αποτύχει να λάβει από αυτόν την ικανοποίηση την οποία δικαιούται δυνάμει του νόμου ή της σύμβασης παροχής αγαθών ή υπηρεσιών.
- Η καθιέρωση δικαιώματος *πρόωρης εξόφλησης* της πίστωσης εκ μέρους του καταναλωτή και ο προσδιορισμός των προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν για την αξίωση αποζημίωσης στην περίπτωση αυτή του πιστωτικού φορέα.

1.2. Συμβατικά δικαιώματα των καταναλωτών

Τον Οκτώβριο του 2008 υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα συμβατικά δικαιώματα των καταναλωτών, με την οποία αναθεωρούνται τέσσερις (4) Οδηγίες του τομέα της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων του καταναλωτή και, συγκεκριμένα, οι Οδηγίες 85/577/ΕΟΚ για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος, 93/13/ΕΟΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, 97/7/ΕΚ για την προστασία των καταναλωτών κατά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις και 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης καταναλωτικών αγαθών και των σχετικών εγγυήσεων.

Μία από τις σημαντικότερες αλλαγές που επέρχονται με την πρόταση Οδηγίας είναι η καθιέρωση της αρχής της μέγιστης εναρμόνισης –αντί της αρχής της ελάχιστης εναρμόνισης που διείπε και τις τέσσερις ως άνω Οδηγίες– σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη δεν μπορούν να διατηρούν ή να προβλέπουν αυστηρότερες διατάξεις από εκείνες που θεσπίζονται με την Οδηγία. Αντίθετα, οι ορισμοί τόσο του καταναλωτή όσο και του προμηθευτή παραμένουν, κατά βάση, αναλλοίωτοι σε σχέση με το ισχύον κοινοτικό καθεστώς. Ειδικότερα:

- ως καταναλωτής νοείται το φυσικό πρόσωπο, το οποίο για τις συμβάσεις που καλύπτονται με τις εν λόγω Οδηγίες ενεργεί για σκοπούς εκτός της επιχειρηματικής, εμπορικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, και
- ως προμηθευτής νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που για τις συμβάσεις που καλύπτονται με τις ως άνω Οδηγίες, λειτουργεί για σκοπούς που είναι σχετικοί με την εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική του δραστηριότητα, καθώς και κάθε πρόσωπο που δρα στο όνομα ή για λογαριασμό του.

Σε ό,τι αφορά το χρηματοπιστωτικό σύστημα, ενδιαφέρον παρουσιάζουν, ιδίως, οι τροποποιήσεις που επέρχονται στην Οδηγία 93/13/ΕΟΚ για τις καταχρηστικές ρήτρες σε συμβάσεις με καταναλωτές. Οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν, μεταξύ άλλων, την καθιέρωση δύο καταλόγων «καταχρηστικών» ρητρών, εκ των οποίων ο πρώτος περιέχει όρους που θα θεωρούνται καταχρηστικοί σε κάθε περίπτωση, και ο δεύτερος όρους που θα θεωρούνται κατ' αρχήν καταχρηστικοί, εκτός αν ο προμηθευτής αποδείξει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 32 της πρότασης Οδηγίας, με το οποίο τίθενται τα γενικά κριτήρια για το χαρακτηρισμό ενός όρου ως καταχρηστικού.

1.3. Ίση μεταχείριση των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού

Τον Ιούλιο του 2008 το Συμβούλιο υπέβαλε πρόταση Οδηγίας δυνάμει του άρθρου 13, παρ. 1 ΣυνθΕΚ για την εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Με την πρόταση Οδηγίας διαμορφώνεται το πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων με βάση τα παραπάνω χαρακτηριστικά και καθιερώνεται ενιαίο ελάχιστο επίπεδο προστασίας εντός της Ε.Ε. για τα άτομα που έχουν υπάρξει θύματα τέτοιων διακρίσεων.

Στόχος της Οδηγίας είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού και η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, εκτός του τομέα απασχόλησης.

Η απαγόρευση των διακρίσεων αφορά, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες διαθέσιμων στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης, και την παροχή αυτών.

1.4. Μέσα συλλογικής έννομης προστασίας των καταναλωτών

Το Νοέμβριο του 2008 εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Πράσινη Βίβλος σχετικά με τα μέσα συλλογικής έννομης προστασίας των καταναλωτών, στην οποία αναλύονται οι εναλλακτικές επιλογές που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση ικανοποιητικής έννομης προστασίας των καταναλωτών σε περίπτωση που υφίστανται ζημιά από την ίδια παράβαση.

Σκοπός της παρουσίασης των εναλλακτικών επιλογών είναι η αξιολόγηση της κατάστασης που επικρατεί όσον αφορά τους μηχανισμούς έννομης προστασίας, ιδίως σε περιπτώσεις στις οποίες περισσότεροι καταναλωτές είναι πιθανόν να θιγούν από την ίδια παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας, και η πρόταση λύσεων για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών που εντοπίζονται στις περιπτώσεις αυτές, όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών έννομης προστασίας.

1.5. Αρχές σχετικά με τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών

Η European Banking Industry Committee (EBIC) δημοσίευσε το Δεκέμβριο του 2008, στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης του τραπεζικού κλάδου, Κοινές Αρχές αναφορικά με τη δυνατότητα μεταφοράς τραπεζικού λογαριασμού από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε ένα άλλο, τα οποία βρίσκονται στο ίδιο κράτος μέλος με έναρξη ισχύος την 1η Νοεμβρίου του 2009.

Τα σημαντικότερα σημεία των Κοινών Αρχών είναι τα εξής:

- Η δυνατότητα μεταφοράς τραπεζικού λογαριασμού θα αφορά τρεχούμενους λογαριασμούς και επαναλαμβανόμενες άμεσες χρεώσεις, πάγιες εντολές για μεταφορά πιστώσεων και επαναλαμβανόμενες μεταφορές εισερχόμενων μεταφορών πιστώσεων που συνδέονται με τους λογαριασμούς αυτούς.
- Τόσο το «νέο» όσο και το «παλιό» πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να διευκολύνουν τους καταναλωτές σε όλες τις απαραίτητες διευθετήσεις που αποτελούν μέρος της διαδικασίας.
- Παρέχεται η δυνατότητα επιλογής του «νέου» πιστωτικού ιδρύματος ως πρωταρχικού σημείου επαφής στη διαδικασία μεταφοράς του τραπεζικού λογαριασμού.
- Η μεταφορά του λογαριασμού, καθώς και η πληροφόρηση του καταναλωτή δεν επιβαρύνονται με έξοδα, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στην Οδηγία 2007/64/ΕΚ για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά. Τυχόν επιβαρύνσεις για υπηρεσίες σχετικές με τη μεταφορά του τραπεζικού λογαριασμού πρέπει να είναι κατάλληλες και ανάλογες με το κόστος.
- Οι ευρωπαϊκές ενώσεις τραπεζών θα πρέπει να εξασφαλίσουν την εφαρμογή και την τήρηση των εν λόγω αρχών από τις εθνικές ενώσεις τραπεζών.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Καταχρηστικοί γενικοί όροι συναλλαγών

Με βάση την εξουσιοδότηση που παρέχεται στον Υπουργό Ανάπτυξης με την παρ. 21 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994, σύμφωνα με την οποία «Ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως να καθορίζει τους όρους και προϋποθέσεις προσαρμογής της συναλλακτικής συμπεριφοράς των προμηθευτών στο δεδικασμένο αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων επί αγωγών καταναλωτή ή ενώσεων καταναλωτών, εφόσον οι συνέπειες του δεδικασμένου έχουν ευρύτερο δημόσιο ενδιαφέρον για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και των καταναλωτών», εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2008 η Υ.Α. Ζ1-798/25.6.2008, σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται η αναγραφή των όρων που αναφέρονται σε αυτήν για τις ακόλουθες κατηγορίες συμβάσεων:

- συμβάσεις στεγαστικών δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου,
- συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών, και
- συμβάσεις λογαριασμού καταθέσεως.

E. Νομικά θέματα

1. Διεθνές επίπεδο

1.1. Εναρμόνιση των ουσιαστικών κανόνων που αφορούν σε ενδιαμεσοποιημένους τίτλους επενδύσεως

Το Σεπτέμβριο του 2008 συνήλθε στη Γενεύη Διπλωματική Διάσκεψη, η οποία συγκλήθηκε από την Ελβετία σε συνεργασία με το Διεθνές Ινστιτούτο για την ενοποίηση του Ιδιωτικού Δικαίου (UNIDROIT) «για την κατάρτιση Διεθνούς Σύμβασης επί των κανόνων ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόζονται στους ενδιαμεσοποιημένους τίτλους επενδύσεως» (on substantive rules regarding intermediated securities). Η Συνδιάσκεψη λειτούργησε ως Επιτροπή επανεξέτασης του προσχεδίου της Σύμβασης, όπως είχε διαμορφωθεί στο πλαίσιο των προκαταρκτικών συναντήσεων εμπειρογνομόνων που έχουν λάβει χώρα, προοδευτικά από το 2004.

Η Σύμβαση στοχεύει στην εναρμόνιση, σε διεθνές επίπεδο, των κανόνων ουσιαστικού δικαίου που διέπουν την κατοχή και διακίνηση ενδιαμεσοποιημένων κινητών αξιών (ήτοι αξιών, αποϋλοποιημένων ή μη, που τηρούνται σε λογιστική μορφή σε λογαριασμούς πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων ενδιάμεσων φορέων), με απώτερο στόχο τη μείωση του συναλλακτικού κόστους και την εν γένει προώθηση της ομαλής διεθνούς κυκλοφορίας των κινητών αξιών.

Ειδικότερα, οι διατάξεις του προσχεδίου της Σύμβασης αφορούν κυρίως τη ρύθμιση των θεμάτων που άπτονται:

- του τρόπου απόκτησης και μεταβίβασης δικαιωμάτων επί των τίτλων/αξιών,
- της δημιουργίας δικαιωμάτων «εμπράγματης φύσης» επί των αξιών και προβολής τους έναντι τρίτων, κυρίως σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας των διαφόρων μερών (όπως, ενδεικτικά του δικαιούχου του λογαριασμού αξιών ή του ενδιαμέσου/θεματοφύλακα στον οποίο τηρείται ο λογαριασμός και ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διακίνηση των αξιών), και
- της εφαρμογής της Σύμβασης έναντι των σχετικών λειτουργιών ή αρμοδιοτήτων των κεντρικών αποθετηρίων, κεντρικών τραπεζών και άλλων κρατικά ρυθμιζόμενων ή εποπτευόμενων οργάνων και φορέων.

2. Κοινοτικό επίπεδο

2.1. Εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές

Τον Ιούλιο του 2008 εκδόθηκε ο Κανονισμός 593/2008/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I), με τον οποίο αντικαθίσταται στα κράτη μέλη η Σύμβαση της Ρώμης του 1980 περί του εφαρμοστέου δικαίου στις συμβατικές ενοχές.

Κατ' αντιστοιχία με τη Σύμβαση της Ρώμης, ο γενικός κανόνας που καθιερώνεται με τον Κανονισμό 593/2008/ΕΚ σε ό,τι αφορά το εφαρμοστέο δίκαιο είναι ότι η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο που επέλεξαν τα μέρη, η δε επιλογή πρέπει να γίνεται ρητά ή να συνάγεται σαφώς από τις διατάξεις της σύμβασης ή τα δεδομένα της υπόθεσης. Στην αντίθετη περίπτωση που τα μέρη δεν έχουν επιλέξει το εφαρμοστέο στη μεταξύ τους σύμβαση δίκαιο, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα –και με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων που καθιερώνονται για ειδικές κατηγορίες συμβάσεων– ορίζεται συγκεκριμένα το εφαρμοστέο δίκαιο ανά κατηγορία συμβάσεων. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, ως εφαρμοστέο ορίζεται το δίκαιο της χώρας στην οποία ο παρέχων την υπηρεσία έχει τη συνήθη διαμονή του, ενώ στη σύμβαση δικαιοχρησίας, το δίκαιο της χώρας στην οποία ο δικαιοδόχος έχει τη συνήθη διαμονή του.

Εφόσον η σύμβαση δεν εμπίπτει σε μία από τις προαναφερθείσες περιπτώσεις ή όταν τα στοιχεία της σύμβασης καλύπτονται από περισσότερες από μία από τις προαναφερθείσες περιπτώσεις, εφαρμοστέο ορίζεται ότι είναι το δίκαιο της χώρας στην οποία το μέρος, το οποίο οφείλει να εκπληρώσει τη χαρακτηριστική παροχή της σύμβασης, έχει τη συνήθη διαμονή του. Τέλος, ειδικές ρυθμίσεις καθιερώνονται σε ό,τι αφορά τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου στις συμβάσεις μεταφοράς, στις συμβάσεις καταναλωτών, στις συμβάσεις ασφάλισης και στις ατομικές συμβάσεις εργασίας.

Σε ό,τι αφορά τους κανόνες άμεσης εφαρμογής, στον Κανονισμό, σε διαφοροποίηση προς τη Σύμβαση της Ρώμης, υιοθετείται συγκεκριμένος ορισμός, σύμφωνα με τον οποίο, ως «*υπεριοχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου*» νοούνται οι κανόνες η τήρηση των οποίων κρίνεται πρωταρχικής σημασίας από μια χώρα για τη διασφάλιση των δημοσίων συμφερόντων της, όπως π.χ. της πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής οργάνωσής της, σε τέτοιο βαθμό ώστε να επιβάλλεται η εφαρμογή τους σε κάθε περίπτωση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους, ανεξάρτητα από το δίκαιο που κατά τα άλλα είναι εφαρμοστέο στη σύμβαση σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό.

2.2. Συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας και αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών

Τον Απρίλιο του 2008 υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Οδηγίας για την τροποποίηση των Οδηγιών 98/26/ΕΚ «*σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων*» και 2002/47/ΕΚ «*για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας όσον αφορά τα συνδεδεμένα συστήματα και τις πιστωτικές απαιτήσεις*» με στόχο την προσαρμογή τους στις τελευταίες εξελίξεις των αγορών και της νομοθεσίας.

Ειδικότερα, αναφορικά με την Οδηγία 98/26/ΕΚ, όπως είχε επισημανθεί, στο πλαίσιο έκθεσης αξιολόγησης της Επιτροπής, η ανάγκη αναθεώρησης των διατάξεων της υπαγορεύεται ενόψει σημαντικών αλλαγών που επήλθαν τα τελευταία χρόνια στη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και των συστημάτων διακανονισμού, με προεξέχον θέμα τον αυξανόμενο ρυθμό συνδέσεων και διαλειτουργικότητας των συστημάτων ως απόρροια της υιοθέτησης της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς και του ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας για την εκκαθάριση και το διακανονισμό.

Επιπλέον, προτείνεται η επέκταση του πεδίου εφαρμογής των ως άνω Οδηγιών στις επιλέξιμες πιστωτικές απαιτήσεις ως ασφάλειας για τις πιστωτικές εργασίες των κεντρικών τραπεζών.

2.3. Αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Στις 2 Απριλίου 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε Λευκή Βίβλο σχετικά με τις αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της ΕΚ. Σύμφωνα με τα άρθρα 81 και 82 της ΣυνθΕΚ, κάθε πολίτης ή επιχείρηση που υφίσταται ζημία λόγω παραβίασης της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της ΕΚ πρέπει να δικαιούται να ζητήσει επανόρθωση από το μέρος που προκάλεσε τη ζημία. Η κατοχύρωση δε από την κοινοτική νομοθεσία του δικαιώματος αυτού των θυμάτων προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν αναγνωρίζεται, όπως επισημαίνεται στη Λευκή Βίβλο, και από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Τα θέματα που εξετάζονται στη Λευκή Βίβλο αφορούν όλες τις κατηγορίες των θυμάτων, όλα τα είδη παραβιάσεων των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης και όλους τους τομείς της οικονομίας, θέτοντας ως κύρια κατευθυντήρια αρχή την επίτευξη πλήρους αποζημίωσης.

Σε ό,τι αφορά το έννομο συμφέρον για την άσκηση αγωγής, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με το ΔΕΚ «κάθε υποκείμενο δικαίου» που υπέστη ζημία εξαιτίας παραβίασης της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας πρέπει να δικαιούται να ασκήσει αγωγή για αποζημίωση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Η αρχή αυτή εκτείνεται και στους έμμεσους αγοραστές, δηλαδή στους αγοραστές που δεν είχαν άμεση δοσοληψία με το δράστη της παράβασης, αλλά οι οποίοι υπέστησαν σοβαρή ζημία λόγω της μετακύλισης σε αυτούς παράνομης επιπλέον επιβάρυνσης μέσω της αλυσίδας διανομής.

Αναφορικά με τις συλλογικές προσφυγές, θεωρείται αναγκαία η θέσπιση μηχανισμών που να επιτρέπουν την ομαδοποίηση των μεμονωμένων αγωγών θυμάτων παραβίασης της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας προκειμένου να είναι αποτελεσματική η προστασία ακόμα και στις περιπτώσεις μεμονωμένων καταναλωτών και μικρών επιχειρήσεων.

2.4. Εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το Μάρτιο του 2008 η Επιτροπή Εξέδωσε Πράσινη Βίβλο για την αποτελεσματική εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει της οποίας ξεκίνησε διαβούλευση με αντικείμενο τη βελτίωση του επιπέδου διαφάνειας των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Πράσινη Βίβλος εντοπίζει προβληματικές ισχύουσες πρακτικές και προτείνει εναλλακτικές μεθόδους προσέγγισης του ζητήματος της διαφάνειας των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη διασυννοριακής απαίτησης, προς το σκοπό της βελτίωσης της διασυννοριακής είσπραξης απαιτήσεων. Ειδικότερα, εξετάζεται η εισαγωγή συστημάτων καταγραφής και ενημέρωσης που θα βελτιστοποιούν το επίπεδο πληροφόρησης του δανειστή, τηρουμένων των αρχών προστασίας της ιδιωτικής ζωής του οφειλέτη όπως εξειδικεύονται από τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η θεματολογία προς διαβούλευση εστιάζει σε μια δέσμη από μέτρα, όπως:

- η σύνταξη εγχειριδίου όπου θα καταγράφεται το εθνικό δίκαιο εκτέλεσης και οι αντίστοιχες πρακτικές,
- η αύξηση των πληροφοριών που διατίθενται στα εμπορικά μητρώα/δημόσια αρχεία και η βελτίωση της πρόσβασης σε αυτά,
- η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών Αρχών/οργάνων εκτέλεσης, και
- η λήψη μέτρων που συνδέονται με τη δήλωση του οφειλέτη (για τα περιουσιακά του στοιχεία) και το ενδεχόμενο θέσπισης ευρωπαϊκής δήλωσης περιουσιακών στοιχείων.

2.5. Δεύτερη Έκθεση της Ομάδας για την Ασφάλεια Δικαίου ("Second Advice of the Legal Certainty Group")

Δημοσιεύθηκε τον Αύγουστο 2008 η 2η Γνώμη της Ομάδας για την Ασφάλεια του Δικαίου ("*Legal Certainty Group*") αναφορικά με την άρση των νομικών φραγμών που σχετίζονται με το μετασυναλλακτικό στάδιο της αγοράς εκκαθάρισης και διακανονισμού στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι Συστάσεις που εμπεριέχονται στην Έκθεση στοχεύουν στη βελτίωση και ομογενοποίηση του νομοθετικού πλαισίου για την κατοχή και το διακανονισμό τίτλων/αξιών που τηρούνται από ενδιάμεσους φορείς και τη διεκπεραίωση των εταιρικών πράξεων.

Ειδικότερα, η Έκθεση καλύπτει θεματικά τρία από τα πέντε νομικά εμπόδια που έχουν επισημανθεί στο πλαίσιο της Έκθεσης Giouvannini σχετικά με τις διασυνοριακές συμφωνίες εκκαθάρισης και διακανονισμού, ως εξής:

- στο πλαίσιο των Συστάσεων 1-11, διατυπώνονται προτάσεις για την άρση του εμποδίου αριθμ. 13 αναφορικά με την απουσία, σε κοινοτικό επίπεδο, ενιαίου νομοθετικού πλαισίου για την τήρηση τίτλων σε λογιστική μορφή ("*book-entry securities*"),
- οι Συστάσεις 12-14 πραγματεύονται τις νομικές πτυχές του εμποδίου αριθμ. 3 αναφορικά με τη μέθοδο διεκπεραίωσης των εταιρικών πράξεων ("*on corporate actions processing*"), και
- η Σύσταση 15 αφορά την άρση του εμποδίου αριθμ. 9 σχετικά με τους περιορισμούς ως προς τον τόπο τήρησης των τίτλων ("*location of securities*") και τη δυνατότητα του εκδότη για επιλογή του κεντρικού αποθετηρίου αξιών για σκοπούς τήρησης των τίτλων, σε εναρμόνιση με τις επιταγές του ευρωπαϊκού κώδικα για την εκκαθάριση και το διακανονισμό.

2.6. Έλεγχος των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων

Τον Οκτώβριο του 2008, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε διαβούλευση την αναθεώρηση του Κανονισμού Συγκεντρώσεων 139/2004/ΕΚ, ο οποίος θέτει τους κανόνες για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Στόχος της διαβούλευσης είναι η αποτίμηση της λειτουργίας των κανόνων για τα κατώφλια δικαιοδοσίας (jurisdictional thresholds), που προβλέπονται στο άρθρο 1, και τους μηχανισμούς παραπομπής υποθέσεων (referral mechanisms), που προ-

βλέπονται στο άρθρο 4, κατά τη διάρκεια των τεσσάρων ετών που βρίσκεται σε ισχύ ο Κανονισμός.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό με πληροφόρηση προερχόμενη από τις Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού στο πλαίσιο σύνταξης Έκθεσης της Επιτροπής σχετικά με τη λειτουργία του Κανονισμού, η οποία θα πρέπει να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έως την 1η Ιουλίου 2009.

2.7. Κανονισμός 1/2003/ΕΚ για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης

Τον Ιούλιο του 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε διαβούλευση κείμενο για την αποτίμηση της λειτουργίας του Κανονισμού 1/2003/ΕΚ του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης. Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης θα χρησιμοποιηθούν για τη σύνταξη Έκθεσης της Επιτροπής αναφορικά με την εφαρμογή του εν λόγω Κανονισμού, η οποία θα πρέπει να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έως την 1η Μαΐου 2009.

2.8. Κρατικά επενδυτικά κεφάλαια

Στις 9 Ιουλίου 2008 εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Ψήφισμα σχετικά με τα Κρατικά Επενδυτικά Κεφάλαια (Sovereign Wealth Funds). Στο εν λόγω ψήφισμα επισημαίνονται τα ακόλουθα:

(α) Κατ' αρχήν, τα κρατικά επενδυτικά κεφάλαια δεν έχουν προκαλέσει διαταραχή των κεφαλαιαγορών, αλλά η δομή, το μέγεθος και η γρήγορη ανάπτυξή τους επιτάσσουν προσεκτική ανάλυση του ρόλου τους και της επιρροής τους. Η επισήμανση αυτή γίνεται λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, ότι:

- τα κρατικά επενδυτικά κεφάλαια αναπτύσσουν δραστηριότητα στις αγορές σε παγκόσμια κλίμακα εδώ και περισσότερο από πενήντα χρόνια,
- η επενδυτική στρατηγική των κρατικών επενδυτικών κεφαλαίων είναι προσανατολισμένη στις μακροπρόθεσμες σταθερές επενδύσεις,

- υφίσταται προβληματισμός για την έλλειψη διαφάνειας ορισμένων κρατικών επενδυτικών κεφαλαίων όσον αφορά τα στοιχεία ενεργητικού τους, την επενδυτική στρατηγική, τα κέρδη και τη διοικητική τους δομή, και ότι
- ο ρόλος των κρατικών επενδυτικών κεφαλαίων υπήρξε σημαντικός κατά την πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση όσον αφορά τη «διάσωση» ορισμένων σημαντικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

(β) Εκφράζεται, επίσης, ο προβληματισμός ως προς το ότι η έλλειψη διαφάνειας ορισμένων κρατικών επενδυτικών κεφαλαίων ενδέχεται να μην επιτρέπει την επαρκή κατανόηση της δομής και των κινήτρων τους και, στο πλαίσιο αυτό, ζητά από την Επιτροπή να αναγνωρίσει ότι η διαφάνεια και η γνωστοποίηση αποτελούν τη βασική αρχή για τη δημιουργία πραγματικά ίσων όρων ανταγωνισμού και την εύρυθμη λειτουργία των αγορών εν γένει.

(γ) Περαιτέρω, με το Ψήφισμά του το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλεί την Επιτροπή να προβεί σε ανάλυση των εργαλείων που έχει στη διάθεσή της είτε στο πλαίσιο διατάξεων της Συνθήκης είτε με βάση το παράγωγο δίκαιο, όπως οι απαιτήσεις διαφάνειας, τα δικαιώματα ψήφου ή τα δικαιώματα των μετόχων, τα οποία θα καθιστούσαν δυνατή ενδεχόμενη αντίδρασή της σε περίπτωση ιδιοκτησιακών προβλημάτων εξαιτίας παρέμβασης κρατικών επενδυτικών κεφαλαίων.

(δ) Τέλος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητά από το Συμβούλιο και την Επιτροπή να αξιολογήσουν το περιθώριο χειρισμών που αφήνεται στα ευρωπαϊκά όργανα από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο προκειμένου να επαληθευθούν οι δυνατότητες συντονισμένης δράσης σε επίπεδο Ε.Ε., η οποία είναι αναγκαία για την προώθηση των συμφερόντων της Ε.Ε. και την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1. Αποφάσεις Επιτροπής Ανταγωνισμού

Εντός του 2008 η ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού εξέδωσε τις εξής αποφάσεις:

(α) Απόφαση 376/V/2008 (ΦΕΚ Β' 1646/14.8.2008)

Λήψη απόφασης επί της με αριθ. πρωτ. 294/16.1.2007 Εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού που αφορά: *«1) Γνωστοποίηση Σύμβασης Διατραπεζικής Είσπραξης Εργοδοτικών Εισφορών 26 ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών και πιστωτικών ιδρυμάτων, αφενός με το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αφετέρου με*

την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ Α.Ε., με ταυτόχρονο αίτημα για χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1, του ν. 703/77 όπως ισχύει ή εξαίρεσης σύμφωνα με το άρθρο 1. παρ. 3 του ιδίου νόμου, και ΙΙ) Αυτεπάγγελτος έλεγχος για παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/77».

Με την ως άνω αναφερόμενη εισήγηση η ΕΕΤ είχε κατηγορηθεί για παραβίαση της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού και είχε απειληθεί με πρόστιμο. Η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως προς την ΕΕΤ απεφάνθη:

«Η ΕΕΤ δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στην υπό κρίση σύμβαση. Εκλήθη να διαπραγματευθεί τους όρους της σύμβασης ως διαμεσολαβητής, εξουσιοδοτημένη προς τούτο από τα συμβαλλόμενα μέρη και κατόπιν προσκλήσεως του ΙΚΑ, διότι το όλο εγχείρημα ήταν πολυδιάστατο. Έπρεπε να επιλυθούν και να συμφωνηθούν πολλά οργανωτικά και τεχνικά ζητήματα, που απαιτούσαν την διοργάνωση πολλών συναντήσεων, το συντονισμό διαφορετικών κατά ειδικότητα ομάδων εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων των τραπεζών, της ΔΙΑΣ και του ΙΚΑ, την ανταλλαγή κειμένων και σχετικής αλληλογραφίας. Από την άποψη αυτή ο συντονιστικός ρόλος της ΕΕΤ υπήρξε καθοριστικός για την διαμόρφωση της τελικής συμφωνίας. Ενδέχεται στα πλαίσια των συντονιστικών αυτών δραστηριοτήτων της, η ΕΕΤ να υπερέβη τις καταστατικές της αρμοδιότητες (π.χ. γνωστοποίηση στην Ε.Α. της σύμβασης). Από τα στοιχεία όμως που τέθηκαν υπόψη της Ε.Α., δεν προέκυψε από μέρους της παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού».

Περαιτέρω η Επιτροπή Ανταγωνισμού απέρριψε το αίτημα για έκδοση απόφασης αρνητικής πιστοποίησης, αποδέχθηκε όμως το αίτημα για χορήγηση στην ως άνω Σύμβαση εξαίρεσης κατ' άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 703/77, όπως ισχύει, για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την 1.4.2004, δεδομένου ότι για το διάστημα αυτό απεδείχθη ότι πληρούνται αθροιστικά οι προβλεπόμενες από το νόμο προϋποθέσεις.

(β) Απόφαση 408/V/2008 της Ολομελείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 2637/29.12.2008)

Η απόφαση αυτή έκανε δεκτές τις δεσμεύσεις των τραπεζών και της ΕΕΤ οι οποίες υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και οι οποίες στα βασικά τους σημεία έχουν ως εξής:

«Παύει η εφαρμογή των περί διατραπεζικών προμηθειών όρων του ισχύοντος Κανονισμού DIASATM. Οι διατραπεζικές συναλλαγές ανάληψης μετρητών και ερώτησης υπολοίπου θα συνεχίσουν να εκκαθαρίζονται μέσω της ΔΙΑΣ ΑΕ, η οποία θα εφαρμόζει (με την επιφύλαξη της παρ. 2 πιο κάτω) τις ακόλουθες διατραπεζικές προμήθειες:

- Ποσό ανάληψης έως € 50, € 0,73 διατραπεζική προμήθεια πλέον αμοιβής ΔΙΑΣ ΑΕ
- Ποσό ανάληψης από € 51 έως € 100, € 0,85 διατραπεζική προμήθεια πλέον αμοιβής ΔΙΑΣ ΑΕ
- Ποσό ανάληψης από € 101 έως € 110, € 0,95 διατραπεζική προμήθεια πλέον αμοιβής ΔΙΑΣ ΑΕ
- Ποσό ανάληψης άνω των € 110, € 1 διατραπεζική προμήθεια πλέον αμοιβής ΔΙΑΣ ΑΕ
- Ερώτηση υπολοίπου: € 0,15

Οι Τράπεζες αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προσαρμόσουν την έναντι των πελατών τους τιμολόγηση για τις διατραπεζικές συναλλαγές σε ATMs, στην ίδια ως άνω προθεσμία, ώστε να προκύψει ανάλογη υπέρ αυτών ωφέλεια.

Οι Τράπεζες αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προσαρμόσουν σε συνεργασία και με την ΔΙΑΣ ΑΕ τα πληροφορικά συστήματά τους, ώστε οι πελάτες τους να πληροφορούνται πριν από την πραγματοποίηση διατραπεζικής συναλλαγής σε ATM, μέσω του ATM που χρησιμοποιούν, ότι η συναλλαγή αυτή ίσως συνεπάγεται επιβάρυνσή τους από την Τράπεζά τους λόγω του διατραπεζικού χαρακτήρα της.

Αναφορικά με τα συστήματα DIASDEBIT και DIATRANSFER, έχοντας υπόψη ότι από 1.1.2008 οι μεταφορές πιστώσεων ή κεφαλαίων αντίστοιχα πραγματοποιούνται είτε μέσω των αντίστοιχων συστημάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο της SEPA (SEPA Direct Debit και SEPA Direct Transfer), είτε στο πλαίσιο διμερών διατραπεζικών συμφωνιών για τους σχετικούς οικονομικούς όρους, δεν τίθεται, ούτε θα τεθεί στο μέλλον θέμα ενιαίας τιμολόγησης για την παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών, εκτός εάν υπάρξει ενιαία ρύθμιση στο πλαίσιο της SEPA. Αναφορικά με τα συστήματα DIASDEBIT και DIATRANSFER, οι Τράπεζες, με την επιφύλαξη και των διατάξεων του Κανονισμού 2560/2001 «σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ», αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μειώσουν τις τυχόν μεταξύ τους διμερείς προμήθειες σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο που ίσχυε βάσει των καταργηθεισών πολυμερών διατραπεζικών συμφωνιών και να προσαρμόσουν την έναντι των πελατών τους τιμολογιακή πολιτική, ώστε να προκύπτει ανάλογη υπέρ των πελατών τους ωφέλεια από την αναπροσαρμογή των μεταξύ τους προμηθειών.

Οι δεσμεύσεις της ΕΕΤ έχουν ως εξής:

«...I. Στην επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση της ΕΕΤ, το Διοικητικό της Συμβούλιο θα εισηγηθεί την τροποποίηση του καταστατικού της (σχετικό 1), και συγκεκριμένα του περί σκοπού άρθρου του καταστατικού της, στο οποίο:

α) θα ενταχθεί η προώθηση του υγιούς και ελεύθερου ανταγωνισμού στον χρηματοπιστωτικό τομέα,

β) θα αποκλεισθεί ρητά η εξέταση, συζήτηση και πολύ περισσότερο η λήψη απόφασης σε οποιαδήποτε όργανο της ΕΕΤ, καταστατικό ή *ad hoc*, οποιουδήποτε θέματος αφορά σε τιμολογιακή πολιτική των μελών της, περιλαμβανομένου του άμεσου ή έμμεσου καθορισμού τιμών.

Μέχρι την τροποποίηση του καταστατικού, με την ίδια ως άνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, θα απαγορευθεί ρητά οποιαδήποτε συζήτηση στα όργανα της ΕΕΤ θέματος που θα αφορά, άμεσα ή έμμεσα, σε καθορισμό τιμών.

II. Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, δεσμεύεται να λάβει κάθε πρόσοφορο μέσο, ώστε να ενταχθεί στα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των μονάδων κανονιστικής συμμόρφωσης των τραπεζών η πρόληψη και η αποφυγή κάθε αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς των τραπεζών.

III. Η ΕΕΤ δεσμεύεται ότι θα εντάξει έτι περαιτέρω την θεματολογία που άπτεται της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού στα εκπαιδευτικά της προγράμματα για τα στελέχη των τραπεζών και ιδίως στα προγράμματα που απευθύνονται σε στελέχη μονάδων κανονιστικής συμμόρφωσης».

3.2. Σχέδιο Νόμου «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις»

Σκοπός του σχεδίου νόμου είναι η θέσπιση αρχών συναλλακτικής συμπεριφοράς, κανόνων λειτουργίας και κρατικής εποπτείας για τις «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις» (εφεξής οι «Εταιρείες»), καθώς και η ρύθμιση της σχέσεως των Εταιρειών με τους δανειστές και τους οφειλέτες τους.

Για τους σκοπούς του νόμου, ως «Εταιρείες Ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις» νοούνται οι κεφαλαιουχικές εταιρείες που έχουν ως αποκλειστικό καταστατικό σκοπό την εξώδικη ενημέρωση οφειλετών για την ύπαρξη ληξιπρόθεσμων και απαιτητών χρηματικών οφειλών τους έναντι δανειστών, πριν από τη διενέργεια δικαστικών πράξεων και το στάδιο έναρξης της αναγκαστικής εκτέλεσης, που προέρχονται από συμβάσεις πίστωσης και εγγύησης και νόμιμες εμπορικές συναλλαγές, όπως αγορές αγαθών, παροχή υπηρεσιών, χορήγηση δανείων, εγγυήσεων και πιστώσεων, χρήση πιστωτικών καρτών, καθώς και τη διαπραγμάτευση του χρόνου, του τρόπου και των λοιπών όρων αποπληρωμής των οφειλών, κατ' εντολή και για λογαριασμό των δανειστών.

Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο είσπραξη

από τις Εταιρείες ληξιπρόθεσμων οφειλών. Επίσης, δεν επιτρέπεται η ανάθεση εντολής Ενημέρωσης για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις, οι οποίες απορρέουν από καταχρηστικούς γενικούς όρους συναλλαγών που αναφέρονται στις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 21 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994.

Περαιτέρω, με το σχέδιο νόμου καθορίζονται:

- οι πρακτικές που απαγορεύεται να ασκούν οι Εταιρείες, όπως για παράδειγμα η άσκηση σωματικής βίας, ψυχολογικής πίεσης περί διακινδύνευσης του επαγγέλματος, των περιουσιακών στοιχείων ή της ζωής του οφειλέτη ή των οικείων του,
- οι ελάχιστες οργανωτικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι Εταιρείες και τα ίδια κεφάλαια που πρέπει να διαθέτουν,
- οι υποχρεώσεις που έχουν κατά την επικοινωνία τους με τον πελάτη,
- η υποχρέωση εγγραφής τους στο Μητρώο Εταιρειών Ενημέρωσης Οφειλετών για Ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις,
- η προστασία του απορρήτου, και
- οι επιβαλλόμενες κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του νόμου.

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

1. Κοινοτικό επίπεδο

1.1. Τροποποίηση της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Με την Οδηγία 2008/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2008 τροποποιήθηκε η Οδηγία 2005/60/ΕΚ σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όσον αφορά τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που ανατίθενται στην Επιτροπή και, ειδικότερα, τα άρθρα 40 και 41 της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ. Όπως επισημαίνεται στο σημείο 8 του αιτιολογικού της Οδηγίας 2008/20/ΕΚ, λόγω του ότι οι τροποποιήσεις που επέρχονται με την ως άνω Οδηγία είναι τεχνικού χαρακτήρα και αφορούν μόνο τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που ανατίθενται στην Επιτροπή, δεν απαιτείται να μεταφερθούν από τα κράτη μέλη στο εσωτερικό τους δίκαιο.

1.2. Εφαρμογή του Κανονισμού 1781/2006/ΕΚ περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών

Τον Οκτώβριο του 2008, οι Επιτροπές του επιπέδου 3 σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy (CEBS, CESR και CEIOPS) δημοσίευσαν από κοινού το τελικό κείμενο για την ομοιόμορφη κατανόηση των υποχρεώσεων που επιβάλλουν στα εποπτευόμενα ιδρύματα οι διατάξεις του Κανονισμού 1781/2006/ΕΚ περί των πληροφοριών για τον πληρωτή, που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών.

Το εν λόγω κείμενο, το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο επεξεργασίας και διαβούλευσης με τον τραπεζικό κλάδο από τις αρχές του 2008, αποτυπώνει τις προσδοκίες των αρμοδίων εποπτικών αρχών των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας της Ελλάδος, σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των άρθρων 8, 9 και 10 του Κανονισμού 1781/2006/ΕΚ από τα εποπτευόμενα ιδρύματα.

1.3. Περιοριστικά μέτρα κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή οργανισμών και κρατών

Κατά τη διάρκεια του 2008 δημοσιεύτηκαν δεκαέξι (16) Κανονισμοί του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τους οποίους επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή οργανισμών και κρατών (financial και commercial embargos).

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Νόμος 3691/2008 σχετικά με την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας»

Με το ν. 3691/2008 σκοπείται η ενίσχυση και βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και καταστολή των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Προς τούτο, με το ν. 3691/2008 ενσωματώνονται στην ελληνική νομοθεσία οι διατάξεις της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ καθώς και τα εκτελεστικά μέτρα αυτής (Οδηγία 2006/70/ΕΚ), ενώ, παράλληλα, αντικαθίστανται οι σχετικές διατάξεις του ν. 2331/1995, όπως αυτός ίσχυε μετά την τροποποίησή του από το ν. 3424/2005.

Σύμφωνα με το ν. 3691/2008 στην έννοια της «*νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες*» (ή ξέπλυμα χρήματος) υπάγονται οι εξής πράξεις:

- η μετατροπή ή η μεταβίβαση περιουσίας εν γνώσει του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες, με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προέλευσής της ή την παροχή συνδρομής σε οποιονδήποτε εμπλέκεται στις δραστηριότητες αυτές, προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του,
- η απόκρυψη ή η συγκάλυψη της αλήθειας με οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο, όσον αφορά τη φύση, προέλευση, διάθεση, διακίνηση ή χρήση περιουσίας ή τον τόπο όπου αυτή αποκτήθηκε ή ευρίσκεται ή την κυριότητα επί περιουσίας ή σχετικών με αυτή δικαιωμάτων, εν γνώσει του γεγονότος ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες,
- η απόκτηση, κατοχή, διαχείριση ή χρήση περιουσίας, εν γνώσει κατά το χρόνο της κτήσης ή της διαχείρισης, του γεγονότος ότι η περιουσία προέρ-

χεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες,

- η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σε αυτόν ή τη διακίνηση μέσω αυτού εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια στα εν λόγω έσοδα, και
- η σύσταση οργάνωσης ή ομάδας δύο τουλάχιστον ατόμων για τη διάπραξη μιας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στα ανωτέρω στοιχεία και η συμμετοχή σε τέτοια οργάνωση ή ομάδα.

Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες υπάρχει, σύμφωνα με το ν. 3691/2008, και όταν οι δραστηριότητες από τις οποίες προέρχεται η προς νομιμοποίηση περιουσία έλαβαν χώρα στο έδαφος άλλου κράτους, εφόσον αυτές θα ήταν βασικό έγκλημα αν διαπράττονταν στην Ελλάδα και θεωρούνται αξιόποινες σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού.

Επισημαίνεται επίσης ότι με την υπ' αριθμ. 38587/Β.1842 απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης, διορίστηκαν τα μέλη της Επιτροπής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του νόμου 3691/2008.

2.2. Υποχρεώσεις των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών Κέντρων κατ' εφαρμογή του ν. 3691/2008

Με την ΠΟΛ αριθμ. 1151/14.11.2008 προσδιορίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα αδικήματα που τιμωρούνται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών και από τα οποία προκύπτει περιουσιακό όφελος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3, περίπτωση ιη) του νόμου 3691/2008. Προς διευκόλυνση των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών και των Ελεγκτικών Κέντρων (ΔΕΚ και ΠΕΚ) με την ΠΟΛ αριθμ. 1151/14.11.2008 επισυνάπτονται και τα σχετικά δύο υποδείγματα αναφορών τα οποία θα πρέπει να χρησιμοποιούν κατά περίπτωση, με κατάλληλη προσαρμογή αν αυτό απαιτείται, οι κατά τόπους Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα.

2.3. Ισοδυναμία τρίτων χωρών σύμφωνα με την Οδηγία 2005/60/ΕΚ *«σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»*

Με την υπ' αριθμ. 57950/Β 3099/12.12.2008 επιστολή της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών γνωστοποιήθηκε, στις αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 του νόμου 3691/2008, κατάλογος των τρίτων χωρών και περιοχών ιδιαίτερης δικαιοδοσίας, οι οποίες, σύμφωνα με την Κοινή Θέση της 11-12.6.2008 των κρατών μελών διαθέτουν ισοδύναμο κανονιστικό πλαίσιο με αυτό που επιβάλλει η Οδηγία 2005/60/ΕΚ.

Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τις παρακάτω χώρες: Αργεντινή, Αυστραλία, Βραζιλία, Καναδά, Χονγκ-Κονγκ, Ιαπωνία, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σιγκαπούρη, Ελβετία, Νότιο Αφρική, ΗΠΑ, τις Γαλλικές υπερπόντιες περιοχές (Mayotte, New Caledonia, French Polynesia, Saint Pierre and Miquelon), και τις Ολλανδικές υπερπόντιες περιοχές Αντίλλες (Antilles και Αρούμπα (Aruba).

Ο ανωτέρω κατάλογος θα αναθεωρείται ανάλογα με τις εξελίξεις και τα στοιχεία που ενδέχεται να προκύψουν από τις εκθέσεις αξιολόγησης Διεθνών Οργανισμών και φορέων (FATF, FSRB's, IMF και World Bank), σύμφωνα με τις συστάσεις και την αναθεωρημένη μεθοδολογία της FATF.

2.4. Νόμος 3707/2008 σχετικά με τη «Ρύθμιση θεμάτων ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και γραφείων ιδιωτικών ερευνών»

Τον Οκτώβριο του 2008 δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ ο νόμος 3707/2008 σχετικά με τη «Ρύθμιση θεμάτων ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και γραφείων ιδιωτικών ερευνών». Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζει, μεταξύ άλλων, το άρθρο 5, παράγραφος 2 του εν λόγω νόμου το οποίο αφορά τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης άδειας οπλοφορίας στο προσωπικό ασφαλείας των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας, στο οποίο έχει ανατεθεί η φύλαξη τραπεζών ή η μεταφορά χρημάτων.

Ενότητα Δεύτερη

Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Διεθνές και κοινοτικό επίπεδο

Η ΕΕΤ παρακολούθησε συστηματικά τις ρυθμιστικές εξελίξεις που επήλθαν σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην πρώτη ενότητα του παρόντος τόσο σε διεθνές όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, ενημερώνοντας τα μέλη της και συμμετέχοντας στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω ιδίως της εκπροσώπησης της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία. Βασική μέριμνα της ΕΕΤ αποτέλεσε η αξιολόγηση των επιπτώσεων των εξελίξεων που έλαβαν χώρα σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου «Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), ενσωμάτωση των Οδηγιών 2005/14/ΕΚ για την υποχρεωτική ασφάλιση οχημάτων και 2005/68/ΕΚ σχετικά με τις αντισφαλίσεις και λοιπές διατάξεις»

Κατά τη διάρκεια του 2008 τέθηκε σε διαβούλευση σχέδιο νόμου, σκοπός του οποίου ήταν η αναθεώρηση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την εγγύηση των καταθέσεων, ώστε να καλύπτονται όχι μόνο οι καταθέσεις αλλά και οι τυχόν απαιτήσεις από επενδυτικές υπηρεσίες που παρέχουν τα πιστωτικά ιδρύματα.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με την Τράπεζα της Ελλάδος και το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και αρκετές από τις θέσεις τις οποίες υποστήριξε έγιναν δεκτές, όπως, ενδεικτικά:

- η υπαγωγή, με γνώμονα την ασφάλεια δικαίου και την αποφυγή προβλημάτων που ενδέχεται να ανακύψουν από τη δυσκολία χαρακτηρισμού ορισμένων προϊόντων ως καταθετικών ή επενδυτικών, σε έναν ενιαίο φορέα εγγύησης τόσο των καταθέσεων όσο και των επενδύσεων, όπως και έγινε με τη δημιουργία του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, και
- ο χαρακτηρισμός του Πρόσθετου Κεφαλαίου Κάλυψης Καταθέσεων και του ενεργητικού του Σκέλους Κάλυψης Επενδύσεων ως περιουσίας που ανήκει στα πιστωτικά ιδρύματα, αλλά τελεί υπό τη διαχείριση του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων.

2.2. Διαβούλευση επί του σχεδίου Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με το «πλαίσιο ελέγχου της επάρκειας ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων»

Το Σεπτέμβριο του 2008 τέθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος σε δημόσια διαβούλευση σχέδιο Πράξης Διοικητή αναφορικά με το πλαίσιο ελέγχου της επάρκειας ρευστότητας, με το οποίο αφενός μεν καταργείτο η ΠΔ/ΤΕ 2560/1.4.2005 και αφετέρου τροποποιείτο η ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006.

Με το εν λόγω σχέδιο ΠΔ/ΤΕ, στο οποίο ελήφθησαν υπόψη οι κατευθυντήριες γραμμές τόσο της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (Ενότητα Πρώτη, Ι, υπό Β, 1.1) όσο και της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Ενότητα Πρώτη, Ι, υπό Β, 2.4), καθορίζονταν:

- υποχρεωτικοί δείκτες ρευστότητας με τη μορφή ελάχιστων ορίων (δείκτης ρευστών διαθέσιμων, δείκτης ασυμφωνίας ληκτότητας απαιτήσεων-υποχρεώσεων),
- τα στοιχεία που θα πρέπει να υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα της Ελλάδος, όπως οι πίνακες ρευστότητας με στοιχεία τέλους κάθε τριμήνου, το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης (funding plan), σε επίπεδο ομίλου, το οποίο θα περιέχει τις εκτιμήσεις για το τυχόν χρηματοδοτικό άνοιγμα που δημιουργείται από την εκτέλεση του επιχειρηματικού σχεδίου σε επίπεδο ομίλου και τις ανάγκες κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων και την κάλυψη του ανοίγματος κατά το επόμενο έτος, καθώς και τις εκτιμήσεις για τις πηγές εξεύρεσης αυτών των αναγκαίων κεφαλαίων, η καταγεγραμμένη πολιτική ρευστότητας, το Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (Contingency Funding Plan), σε επίπεδο ομίλου, και τα αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress testing) σε επίπεδο ομίλου,
- τα ελάχιστα όρια απαιτήσεων και υποχρεώσεων που θα πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα σε ατομική και ενοποιημένη βάση σε κάθε χρονική στιγμή,
- οι βασικές αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, και
- οι υποχρεώσεις των καταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλες χώρες.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση και υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις αναφορικά ιδίως με τα ακόλουθα ζητήματα:

- σε ό,τι αφορά τον υπολογισμό των Δεικτών Ρευστότητας σε ενοποιημένη βάση, οι παρατηρήσεις της ΕΕΤ εστίασαν στην περιοδικότητα της αποστολής στοιχείων από τις θυγατρικές εταιρείες του ομίλου, στις προθεσμίες

υποβολής στοιχείων σε ενοποιημένη βάση και στις εταιρείες που είναι σκόπιμο να υπάγονται σε ενοποιημένη βάση, καθώς επίσης και στη χρήση ενός κοινού ορισμού του “materiality”, βάσει του οποίου θα ορίζονται οι ενοποιούμενες εταιρείες με βάση αντικειμενικά στοιχεία,

- στη διάκριση των αξιογράφων στο χαρτοφυλάκιο της τράπεζας,
- στη διάκριση των πελατών σε πελάτες εσωτερικού-εξωτερικού και σε πελάτες χονδρικής-λιανικής,
- στα άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία ενεργητικού,
- στο χειρισμό των συμφωνιών επαναπώλησης και επαναγοράς (repos - reverse repos), και
- στα ποσοστά περικοπής αξίας τίτλων (haircuts).

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Κοινοτικό επίπεδο

1.1. Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

Η ΕΕΤ ενημέρωσε διεξοδικά τα μέλη της αναφορικά με όλες τις εξελίξεις που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του έτους 2008 στο πλαίσιο των εργασιών της CESR σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην πρώτη ενότητα του παρόντος, μέσω ιδίως της εκπροσώπησής της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία.

1.2. TARGET2-Securities

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση του Ευρωσυστήματος για το TARGET2-Securities αναφορικά με τις προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούν οι χρήστες και απέστειλε εκτενείς παρατηρήσεις στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Επιπλέον, συμμετείχε στις εργασίες που διεξήχθησαν σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της Εθνικής Ομάδας Χρηστών που συγκροτήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος.

1.3. Εξάλειψη εμποδίων Giovannini – Εμπόδιο Giovannini 3 σχετικά με την εναρμόνιση των διαδικασιών που αφορούν εταιρικές πράξεις

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση αναφορικά με τα προτεινόμενα πρότυπα για τις διαδικασίες των εταιρικών πράξεων (*Market Standards for Corporate Actions Processing*), όπως τα επεξεργάστηκαν οι συμμετέχοντες στο *Corporate Actions Joint Working Group (ECSAs, ECSDA, European Issuers, ESSF, EACH)*, καθώς και για την εναρμόνιση των διαδικασιών *Transaction Management (Market claims, Transformations, Buyer Protection Rules)*.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 3401/2005 «Ενημερωτικό δελτίο κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους για διαπραγμάτευση» και τον Κανονισμό Αναδοχών

Η ΕΕΤ υπέβαλε στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς διεξοδικές παρατηρήσεις επί των τριών αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με:

- την «Κατανομή και τον προσδιορισμό της τελικής τιμής διάθεσης μετοχών που διατίθενται με δημόσια προσφορά» (Απόφαση 2/460/10.1.2008),
- τον «Κανονισμό Αναδοχών» (Απόφαση 3/460/10.1.2008)», και
- το «Μητρώο Ειδικών Επενδυτών» (Απόφαση 4/460/10.1.2008),

αρκετές από τις οποίες έγιναν δεκτές και υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

2.2. Αναθεώρηση του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στο έργο της Επιτροπής Τροποποίησης του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών και υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις για διάφορα ζητήματα, οι οποίες έγιναν σε πολύ μεγάλο βαθμό δεκτές.

2.3. Διαχωρισμός των υπηρεσιών εκκαθάρισης, διακανονισμού και καταχώρισης στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση της ΕΧΑΕ αναφορικά με τις προτεινόμενες αλλαγές για τη διάκριση των υπηρεσιών εκκαθάρισης, διακανονισμού και καταχώρισης της ΕΧΑΕ (Clearing, Settlement & Registry), στο πλαίσιο των διατάξεων του ν. 3606/17.8.2007 με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2004/39/ΕΚ «για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)».

2.4. Εταιρικές πράξεις

Σε εθνικό επίπεδο η ΕΕΤ συμμετείχε επίσης ενεργά στις διαβουλεύσεις της Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε. (ΕΧΑΕ) αναφορικά με:

- τον προσδιορισμό των προδιαγραφών και τη συστημική υποστήριξη της εφαρμογής επανεπένδυσης μερίσματος,
- την υιοθέτηση της «*ημερομηνίας εγγραφής*» (record date) αντί της “*trade date*” για τον προσδιορισμό των δικαιούχων στις περιπτώσεις εταιρικών πράξεων επί εισηγμένων τίτλων, και
- θέματα που σχετίζονται με την αντιμετώπιση των market claims.

Γ. Πληρωμές

1. Εθνικό επίπεδο

1.1. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1.1.1. Ειδική αργία διατραπεζικών συναλλαγών

Το διευρωπαϊκό αυτοματοποιημένο σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων σε συνεχή χρόνο (σύστημα TARGET) παρέμεινε κλειστό την 21η και 24η Μαρτίου 2008, δηλαδή τη Μεγάλη Παρασκευή και τη δεύτερη ημέρα του Πάσχα των Καθολικών/Διαμαρτυρόμενων αντίστοιχα. Οι ημέρες αυτές δεν συνέπιπταν με αργίες εντός της ελληνικής επικράτειας και συνεπώς κατά τις εν λόγω ημερομηνίες τα καταστήματα των τραπεζών που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα παρέμειναν ανοιχτά, καθόσον οι ημέρες αυτές ήταν εργάσιμες για το προσωπικό.

Η ΕΕΤ, με βάση το άρθρο 11 του νόμου 3336/20.4.2005 για τον ορισμό ειδικής αργίας των διατραπεζικών συναλλαγών και το άρθρο 3, παράγραφος δ), εδάφιο πρώτο της Κατευθυντήριας Γραμμής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ΕΚΤ/2005/16, της 30ής Δεκεμβρίου 2005, για το Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο (TARGET), ενημέρωσε έγκαιρα, από τα τέλη Φεβρουαρίου 2008, την Τράπεζα της Ελλάδος, τη ΔΙΑΣ Α.Ε., τις τράπεζες-μέλη της και το συναλλακτικό κοινό, με τη δημοσίευση Δελτίου Τύπου.

1.1.2. Πρόοδος υιοθέτησης του EMV από τις ελληνικές τράπεζες

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2008, οι ελληνικές τράπεζες, βάσει στοιχείων που γνωστοποίησαν στην ΕΕΤ, παρουσίασαν βελτίωση των ποσοστών υιοθέτησης του προτύπου EMV, τόσο στις κάρτες πληρωμών όσο και στα τερματικά αποδοχής τους (ATM και POS). Ωστόσο, οι επιδόσεις των ελληνικών τραπεζών εξακολουθούν να υστερούν έναντι του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

EU country	Date	Number (Mio) of Debit Cards concerned	Number (Mio) of Credit Cards concerned	Number ('000) of POS concerned	Number ('000) of ATMs concerned	% of Debit Cards converted	% of Credit Cards converted	% of POS converted	% of ATMs converted
GR	31.12.07	7,3	5,9	231	7,1	12,2%	32%	50%	54%
GR	31.12.08	8,7	6,2	248	7,3	13,2%	35%	59%	82%
EU-15	30.09.08	405		5.234	256	57,3%		67,7%	85%
EU-27	30.09.08	640		7.169	360	64%		71,4%	87,85%

1.1.3. Διατραπεζική εκπαίδευση των επιχειρήσεων στη χρήση καρτών και τερματικών POS με EMV chip και PIN

Με στόχο την εκπαίδευση των επιχειρήσεων στη χρήση καρτών και τερματικών POS με EMV chip και PIN, η ΕΕΤ μετά από απόφαση των τραπεζών μελών της που ασχολούνται με την έκδοση και αποδοχή καρτών, ανέθεσε μετά από διαγωνισμό στις 16 Σεπτεμβρίου 2008 το σχετικό έργο, σε εξειδικευμένη στο αντικείμενο εταιρεία.

Στο πλαίσιο του διατραπεζικού έργου θα πραγματοποιηθούν επιτόπιες εκπαιδευτικές επισκέψεις σε 19.956 επιχειρήσεις και θα αποσταλεί ενημερωτικό υλικό σε άλλες 55.302 επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Από τις 19 Νοεμβρίου 2008 ξεκίνησε η υλοποίηση της πρώτης φάσης του έργου, η οποία θα ολοκληρωθεί το πρώτο τρίμηνο του 2009. Η δεύτερη φάση του έργου θα ξεκινήσει το Μάιο του 2009 και αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τα μέσα Ιουλίου του 2009.

1.1.4. Μεταφορές πιστώσεων SEPA

Η έναρξη εφαρμογής του SEPA Credit Transfer Scheme του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών ξεκίνησε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του SEPA από την 28η Ιανουαρίου 2008. Όλες οι τράπεζες μέλη της ΕΕΤ έχουν προσχωρήσει στο SEPA Credit Transfer Scheme και παρέχουν στην πελατεία τους SEPA μεταφορές πιστώσεων. Ωστόσο, μέχρι και το τέλος του έτους εκκρεμούσε η ένταξη της Τράπεζας της Ελλάδος στο διατραπεζικό σύστημα της ΔΙΑΣ Α.Ε. Dias Credit Transfer και η προσχώρησή της στο SEPA Credit Scheme του EPC. Συνολικά, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2008, 4.472 ευρωπαϊκές τράπεζες, από 31 χώρες, είχαν προσχωρήσει στο SEPA Credit Transfer Scheme.

Επισημαίνεται ότι χρήση των SEPA μεταφορών πιστώσεων παρατηρείται κυρίως σε διασυνοριακό επίπεδο. Επιχειρήσεις, δημόσιες υπηρεσίες και καταναλωτές δεν αξιοποιούν προς το παρόν τις SEPA μεταφορές πιστώσεων για σκοπούς διενέργειας πληρωμών σε εγχώριο επίπεδο. Ειδικότερα, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το Δεκέμβριο του 2008 οι SEPA μεταφορές πίστωσης αντιστοιχούσαν στο 1,8% επί του συνόλου των μεταφορών πιστώσεων που πραγματοποιούνται σε διατραπεζικό επίπεδο, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται οι μεταφορές πιστώσεων μεταξύ της πελατείας του ίδιου πιστωτικού ιδρύματος ή του ομίλου.

1.1.5. Άμεσες χρεώσεις SEPA

Η έναρξη εφαρμογής των *SEPA Direct Debit Schemes* (Core και B2B) του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών θα ξεκινήσει, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, το Νοέμβριο του 2009.

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου του 2008 η ΕΕΤ ενημέρωσε τα μέλη της για την έγκαιρη και ορθή υιοθέτηση των νέων συστημάτων άμεσων χρεώσεων από τις εγκατεστημένες στη χώρα μας τράπεζες, ενώ στις αρχές Δεκεμβρίου διαμόρφωσε και απέστειλε προς απάντηση ερωτηματολόγιο με στόχο την έγκαιρη καταγραφή της πρόθεσης των τραπεζών μελών της να ενταχθούν ή όχι στο Core ή και στο B2B SEPA Direct Debit Scheme από το Νοέμβριο του 2009.

Παράλληλα, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους η ΕΕΤ, ως εκπρόσωπος των ελληνικών τραπεζών στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών, παρακολουθούσε και παρένβαινε συστηματικά στις πρωτοβουλίες διαμόρφωσης των *SEPA Direct Debit Schemes*, το περιεχόμενο των οποίων (επιχειρηματικοί κανόνες και τεχνικές/λειτουργικές προδιαγραφές) οριστικοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2008.

1.1.6. Χρήση ελληνικών χαρακτήρων στα μηνύματα των SEPA Credit Transfers και SEPA Direct Debits

Στις αρχές Απριλίου του 2008, η ΕΕΤ λαμβάνοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών για τις SEPA μεταφορές πιστώσεων και τις άμεσες χρεώσεις, καθώς και την ανάδειξη του θέματος της χρήσης μη λατινικών χαρακτήρων στο πλαίσιο του *Standards Support Group* του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, πραγματοποίησε σύντομο κύκλο διαβούλευσης με τις τράπεζες μέλη της προκειμένου να διαμορφωθεί έγκαιρα η θέση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στο συγκεκριμένο ζήτημα. Σε συνέχεια της εν λόγω διαβούλευσης, η εταιρεία ΔΙΑΣ Α.Ε., η οποία διαχειρίζεται το σύστημα DIAS Credit Transfer, γνωστοποίησε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών τη διαδικασία ανταλλαγής ελληνικών χαρακτήρων στα SEPA μηνύματα μεταφορών πιστώσεων μεταξύ των

τραπεζών που συμμετέχουν στο σύστημα Dias Credit Transfer της ΔΙΑΣ Α.Ε. Η διαμόρφωση των υπόλοιπων πρόσθετων υπηρεσιών του συστήματος DIAS Credit Transfer και η γνωστοποίησή τους στο ΕΡΚ ολοκληρώθηκε στο τέλος Μαΐου 2008.

1.1.7. Αύξηση του ορίου εξαίρεσης για την υποβολή στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών

Στις 7 Φεβρουαρίου 2008 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να ενθαρρύνει όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ που εξακολουθούν να βασίζονται σε στοιχεία πληρωμών για την κατάρτιση στατιστικών στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών να αυξήσουν το όριο εξαίρεσης για την υποβολή στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών σε 50.000 ευρώ στη διάρκεια του 2008.

Στο πλαίσιο υλοποίησης της εν λόγω απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ και κατόπιν σχετικού αιτήματος των τραπεζών μελών της ΕΕΤ, η Γενική Γραμματεία προέβη σε σχετικές ενέργειες προς την Τράπεζα της Ελλάδος. Στις 18 Δεκεμβρίου 2008 η Τράπεζα της Ελλάδος ενημέρωσε τη Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ ότι πρόθεσή της είναι η αύξηση του ορίου εξαίρεσης από την 1η Ιανουαρίου 2010 το αργότερο.

1.2. Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα μέσα και τα συστήματα πληρωμών

1.2.1. Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης κατά τη μεταφορά υπολοίπου δανείων και καρτών

Με αφορμή την αύξηση των κρουσμάτων της απάτης που παρατηρήθηκαν κατά τη μεταφορά υπολοίπου δανείων και καρτών, η ΕΕΤ επεξεργάστηκε, σε συνεργασία με την εταιρεία ΔΙΑΣ, τις τεχνικές προδιαγραφές δύο νέων μηνυμάτων μεταφοράς πιστώσεων, ένα για τις κάρτες και ένα για τα δάνεια, τα οποία θα εξυπηρετούνται μέσω του συστήματος της ΔΙΑΣ Α.Ε. DIAS Credit Transfer. Στο ίδιο πλαίσιο, για τη χρήση των μηνυμάτων υιοθετήθηκαν επίσης Κατευθυντήριες Γραμμές Βέλτιστης Πρακτικής μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων.

1.2.2. Χρήσιμες οδηγίες για την αξιολόγηση των πιστοποιητικών ταυτοποίησης και των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών

Για την αντιμετώπιση των περιστατικών απάτης που αφορούν την έκδοση δανείων και καρτών με τη χρήση πλαστών πιστοποιητικών, η ΕΕΤ σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία προχώρησε στην έκδοση «Χρήσιμων Οδηγιών» για την αξιο-

λόγηση των πιστοποιητικών ταυτοποίησης και των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών. Οι οδηγίες αυτές αναμένεται να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο για το προσωπικό των τραπεζών που αποδέχεται και επεξεργάζεται πιστοποιητικά ταυτοποίησης.

1.2.3. Συνεργασία ΕΕΤ - Ελληνικής Αστυνομίας

Στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας ΕΕΤ και Ελληνικής Αστυνομίας για θέματα πρόληψης της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών έχει αναπτυχθεί ένας ιδιαίτερα χρήσιμος διάυλος επικοινωνίας, ώστε όταν συλλαμβάνονται σπείρες που αντιγράφουν κάρτες, αμέσως η Αστυνομία κοινοποιεί στην ΕΕΤ κατάσταση με τα νούμερα των καρτών που κατάσχονται. Η ΕΕΤ, με τη σειρά της, ενημερώνει τα μέλη της με σκοπό την ανάληψη άμεσων δράσεων προστασίας της πελατείας τους.

1.2.4. Ενημέρωση των τραπεζών σχετικά με τις εξελίξεις για την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος και συλλογή στατιστικών στοιχείων

Η ΕΕΤ ενημερώνει τα μέλη της με το σύνολο του υλικού που έρχεται σε γνώση της από εθνικούς και διεθνείς φορείς και έχει σχέση με την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος στα μέσα και τα συστήματα πληρωμών. Επίσης, σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της, συλλέγει, επεξεργάζεται και αποστέλλει:

- αναλυτικές πληροφορίες για το κάθε περιστατικό *skimming* που συνέβη στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του 2008,
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία για τα περιστατικά *skimming* που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα το 2008,
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία από περιστατικά *skimming* που κοινοποιούνται στην ΕΕΤ και αφορούν ευρωπαϊκές χώρες, και
- χρηματικές απώλειες που είχαν οι τράπεζες από αντιγραφές καρτών στο εξωτερικό και στην Ελλάδα.

1.3. Θέματα ηλεκτρονικής τραπεζικής

1.3.1. Διενέργεια μελέτης από ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία για τη διερεύνηση της σκοπιμότητας δημιουργίας υποδομής δημόσιου κλειδιού (PKI)

Η εταιρεία Encode τον Ιούλιο 2008 ολοκλήρωσε τη διαδικασία εκπόνησης μελέτης σκοπιμότητας για «την ανάλυση των προϋποθέσεων και απαιτήσεων για τη δημιουργία Υποδομής Δημόσιου Κλειδιού (Public Key Infrastructure), η οποία θα εξυπηρετεί τις τράπεζες και αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων που προσφέρονται για την υλοποίηση ενός τέτοιου έργου».

Παράλληλα, η ΕΕΤ συνέχισε την επικοινωνία της με:

- τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία σχεδιάζει τον τρόπο υλοποίησης για τη μελλοντική χρήση ψηφιακών πιστοποιητικών στις υπηρεσίες του Taxisnet και των τελωνείων, και
- το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ», προωθεί τη σύσταση της κεντρικής διαδικτυακής πύλης «Ερμής» της Δημόσιας Διοίκησης, για την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών και συναλλαγών στους πολίτες και στις επιχειρήσεις.

1.3.2. Στατιστικά στοιχεία για το Internet Banking, το PC Banking, το Mobile Banking και το Phone Banking

Η ΕΕΤ προκειμένου να συνδράμει τα μέλη της στην προσπάθεια ανάπτυξης της ηλεκτρονικής τραπεζικής έχει προχωρήσει στη συλλογή στατιστικών στοιχείων για το Internet Banking, το PC banking, το Mobile Banking και το Phone Banking, τα οποία ομαδοποιούνται και τα συγκεντρωτικά στοιχεία γνωστοποιούνται στις τράπεζες προκειμένου η κάθε μια να τα αξιολογεί στο πλαίσιο της επιχειρηματικής της πολιτικής.

1.4. Θέματα μετρητών

1.4.1. Παρακολούθηση της εφαρμογής του Πλαισίου Ανακύκλωσης Τραπεζογραμματίων ευρώ της ΕΚΤ

Κατά τη διάρκεια του 2008 και στο πλαίσιο των εργασιών της Ομάδας Εργασίας που έχει συγκροτήσει η Τράπεζα της Ελλάδος με τη συμμετοχή της ΕΕΤ και επιλεγμένων τραπεζών, για τη συζήτηση του «Πλαισίου για τον εντοπισμό πλαστών τραπεζογραμματίων και τη διαλογή κατάλληλων προς κυκλοφορία τραπεζογραμματίων από πιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς φορείς που κατ' επάγγελμα χειρίζονται μετρητά», μελετήθηκαν τεχνικά θέματα που άπτονται του πλαισίου ανακύκλωσης τραπεζογραμματίων, όπως:

- ο τρόπος συλλογής στατιστικών στοιχείων και το είδος αυτών,
- οι υπάρχουσες μηχανές επεξεργασίας των τραπεζών και των εταιρειών που πιθανόν χρησιμοποιούν για τη διαχείριση του χρηματικού τους, και
- ο καθορισμός των απομακρυσμένων υποκαταστημάτων των τραπεζών τα οποία θα εξαιρούνται από τον έλεγχο των τραπεζογραμματίων με μηχανικά μέσα.

Επίσης, η ΕΕΤ, με στόχο την υποβοήθηση των μελών της στη διαδικασία προσαρμογής τους στο εν λόγω Πλαίσιο, προχώρησε στην καταγραφή ενός πλάνου προσαρμογής, στο οποίο περιλαμβάνονται τα βασικά στοιχεία που κάθε τράπεζα θα πρέπει να λάβει υπόψη για να καταρτίσει ένα επιχειρηματικό πλάνο που θα της επιτρέψει την ανεύρεση του βέλτιστου γι' αυτήν τρόπου προσαρμογής της.

Δ. Θέματα προστασίας καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Κοινοτικό επίπεδο

Η ΕΕΤ παρακολούθησε συστηματικά τις ρυθμιστικές εξελίξεις που επήλθαν σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην πρώτη ενότητα του παρόντος (υπό ΙΙ, Δ 1.), ενημερώνοντας τα μέλη της και συμμετέχοντας στις διαβουλεύσεις ιδίως μέσω της εκπροσώπησής της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης. Η ΕΕΤ συμμετείχε επίσης σε αρκετές έρευνες που διεξήχθησαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδίως στον τομέα της ενυπόθηκης πίστης με γνώμονα τη συλλογή στοιχείων και τη διερεύνηση του ισχύοντος νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου και του τρόπου εφαρμογής του.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Καταχρηστικοί γενικοί όροι συναλλαγών με βάση αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις

Η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις κατά τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της έκδοσης της Υ.Α. Ζ1-798/2008 (βλ. ανωτέρω, Ενότητα Πρώτη, ΙΙ, υπό Δ 2.1). Ειδικότερα, εστίασε:

- στο θέμα του καθορισμού ανώτατου ύψους επιτοκίων και του συσχετισμού των τραπεζικών με τα εξωτραπεζικά επιτόκια, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι η υιοθέτηση ενός τέτοιου κανόνα δεν θα αφορά το δεδουλευμένο αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, καθώς το δεδουλευμένο δεν εκτείνεται σε θέματα που δεν υποβλήθηκαν σε δικαστική κρίση και σε μείζονες ή ελάσσονες σκέψεις που διατυπώνονται σε δικαστικές αποφάσεις, όπως συνέβη με την Απόφαση 1219/2001 του Αρείου Πάγου,
- στους λόγους για τους οποίους ο συσχετισμός των εξωτραπεζικών με τα τραπεζικά επιτόκια έρχεται σε αντίθεση τόσο με τις αρχές που διέπουν τη νομοματική πολιτική του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών όσο και με διατάξεις της υφιστάμενης εθνικής νομοθεσίας που εκδόθηκαν με βάση τις αρχές αυτές (βλ. ιδίως Απόφαση 178/3/19.7.2004 ΕΤΠΘ της Τράπεζας της Ελλάδος), και
- σε επιμέρους όρους που αποτέλεσαν αντικείμενο ρύθμισης της Υ.Α. αναφορικά με συμβάσεις στεγαστικών δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου, συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών και συμβάσεις λογαριασμών καταθέσεως.

2.2. Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για την καταναλωτική πίστη

Δυνάμει της υπ' αριθ. Ζ1-1542/9.12.2008 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης αποφασίστηκε η σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής με αντικείμενο την εκπόνηση Κοινής Υπουργικής Απόφασης για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για την καταναλωτική πίστη (βλ. ανωτέρω, Ενότητα Πρώτη, ΙΙ, υπό Δ 1.1). Η ΕΕΤ συμμετέχει βάσει της αποφάσεως αυτής στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή ως μέλος.

2.3. Κοινές αρχές για τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών

Η ΕΕΤ επεξεργάστηκε κατά τη διάρκεια του 2008 τόσο τη μετάφραση στα ελληνικά των κοινών αρχών όσο και το περιεχόμενό τους, προκειμένου να καταστεί δυνατή η έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα (βλ. ανωτέρω, Ενότητα Πρώτη, ΙΙ, υπό Δ 1.5).

Ε. Νομικά - Φορολογικά θέματα

1. Εθνικό επίπεδο

1.1. Σχέδιο νόμου «*Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις*»

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου αναφορικά με τις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις, υποβάλλοντας διεξοδικές κατ' άρθρο παρατηρήσεις, αρκετές από τις οποίες έγιναν δεκτές και ενσωματώθηκαν στο τελικό κείμενο του νόμου, όπως κατατέθηκε στη Βουλή προς ψήφιση. Μεταξύ άλλων, εστίασε στα ακόλουθα ζητήματα:

- τη διεύρυνση του ορισμού των εταιρειών ενημέρωσης οφειλετών, ώστε να επιτρέπεται επίσης να προβαίνουν στη διαπραγμάτευση του χρόνου, του τρόπου και των λοιπών όρων αποπληρωμής των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ δανειστή και εταιρείας ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις,
- τις πρακτικές που θεωρούνται απαγορευμένες,
- τις συμβάσεις-πλαίσιο των δανειστών με τις εταιρείες, και
- τις κυρώσεις.

1.2. Επιτροπή για θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου

Η επιτροπή για θέματα Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου της ΕΕΤ συνέχισε την επεξεργασία θεμάτων που εξετάζει η Επιτροπή Τραπεζικής Τεχνικής και Πρακτικής του ΔΕΕ. Κατά τη διάρκεια του έτους 2008 ασχολήθηκε ιδίως με το σχέδιο των αναθεωρημένων ομοιόμορφων κανόνων για τις εγγυητικές επιστολές σε πρώτη ζήτηση (URDG).

1.3. Φορολογικά θέματα

Κατά τη διάρκεια του έτους 2008 συνεχίστηκε η συνεργασία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με την ΕΕΤ για τα εξής κυρίως θέματα:

- απόδοση φόρου επί των τόκων ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (ημεδαπά ομόλογα),
- διαβίβαση μορφότυπου ανταλλαγής πληροφοριών για την εφαρμογή των άρθρων 3-13 του ν. 3312/2005,
- τροποποίηση της 6ης Οδηγίας για την επιβολή του Φ.Π.Α. στις ασφαλιστικές και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,
- σχέδιο νόμου για την ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, τον έλεγχο των δημοσίων δαπανών, μέτρα φορολογικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις,
- φορολόγηση των μερισμάτων και λοιπών εισοδημάτων, και
- τροπολογία επί του άρθρου 26 του σχεδίου νόμου «*Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς και άλλες διατάξεις*» του Υπουργείου Ανάπτυξης, σχετικά με την επιβολή κανόνων Τεκμηρίωσης Τιμών Ενδο-ομιλικών Συναλλαγών – Transfer Pricing.

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

1. Κοινοτικό επίπεδο

Το 2008 υπήρξαν αρκετές διεθνείς και κοινοτικές εξελίξεις για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η ΕΕΤ παρακολούθησε ενεργά τις εν λόγω εξελίξεις ιδίως μέσω της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας. Τα βασικότερα διεθνή και κοινοτικά θέματα που απασχόλησαν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ήταν τα ακόλουθα:

- Η συμπλήρωση ερωτηματολογίου της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο έρευνας για τον εντοπισμό και την καταγραφή προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα πιστωτικά ιδρύματα σε ό,τι αφορά τη συμμόρφωσή τους σε επίπεδο ομίλου με τις ρυθμίσεις της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ.
- Η μελέτη που διεξήχθη, υπό την αιγίδα της Γενικής Διεύθυνσης Δικαιοσύνης, Ελευθερίας και Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχετικά με την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών και των εποπτευόμενων ιδρυμάτων.
- Η έκδοση, τον Αύγουστο του 2008, της έκθεσης της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (Financial Action Task Force – FATF) για την πρόληψη της χρηματοδότησης δραστηριοτήτων διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής, το περιεχόμενο της οποίας προβλημάτισε ιδιαίτερα τον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο, κυρίως ως προς τα ακόλουθα δύο σημεία:
  - (α) δεν αντιμετωπίζεται επαρκώς η πρόληψη της χρηματοδότησης δραστηριοτήτων διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής στο πλαίσιο των υφιστάμενων περιοριστικών μέτρων σε βάρος συγκεκριμένων φυσικών και νομικών προσώπων (financial sanctions lists), και
  - (β) δεν λαμβάνονται, στο βαθμό που θα έπρεπε, υπόψη οι τυποποιημένοι κανόνες διενέργειας του διεθνούς εμπορίου, ο ρόλος των τραπεζών στη χρηματοδότησή του και η αδυναμία των τραπεζών να αναπτύξουν ελεγκτικούς μηχανισμούς για τον εντοπισμό νομικών ή φυσικών προσώπων που εμπλέκονται στη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής.
- Το κείμενο κατευθυντήριων γραμμών που δημοσίευσε η FATF, στις 20 Οκτωβρίου 2008, σχετικά με την υλοποίηση, από τους εθνικούς νομοθέτες, των προβλέψεων της παραγράφου 10 του ψηφίσματος υπ' αριθμ. 1803/3.3.2008

του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με ορισμένα περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν, και

- η δημοσίευση, το Μάιο του 2008, από το Wolfsberg Group κειμένου συχνών ερωτήσεων και απαντήσεων σχετικά με τα Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα (Political Exposure Persons – PEPs).

2. Εθνικό επίπεδο

2.1. Σχέδιο νόμου για την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας»

Στα μέσα Απριλίου 2008 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο για την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας». Η ΕΕΤ διαμόρφωσε και απέστειλε διεξοδικά σχόλια και παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου, αρκετά από τα οποία έγιναν δεκτά (βλ. ανωτέρω, Ενότητα Πρώτη, ΙΙ, υπό ΣΤ 2.1).

2.2. Σχέδιο Πράξης Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος για την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας»

Το Νοέμβριο του 2008 τέθηκε σε διαβούλευση το σχέδιο ΠΔ/ΤΕ για την «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας», σε συνέχεια της ψήφισης του νόμου 3691/2008. Η ΕΕΤ διαμόρφωσε και απέστειλε σχετικά στην Τράπεζα της Ελλάδος διεξοδικά σχόλια και παρατηρήσεις, πρόταση τροποποίησης του Κεφαλαίου 2 του σχεδίου ΠΔ/ΤΕ, ενώ έθεσε επίσης αρκετά ζητήματα προς διευκρίνιση.

2.3. Φυσική ασφάλεια τραπεζικών καταστημάτων

Το θέμα της φυσικής ασφάλειας των τραπεζικών καταστημάτων από ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις παρακολουθείται συστηματικά από την ΕΕΤ, η οποία συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και ενημερώνει σχετικά τις τράπεζες-μέλη της. Κατά τη διάρκεια του 2008, η ΕΕΤ συγκέντρωσε επίσης και επεξεργάστηκε στατιστικά στοιχεία που της γνωστοποίησαν οι τράπεζες-μέλη της σε σχέση με ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις που πραγ-

ματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους. Τα στοιχεία αυτά που είναι απαραίτητα για τη συμπλήρωση της ετήσιας εμπιστευτικής έκθεσης της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας τυγχάνουν:

- επεξεργασίας με σκοπό την παραγωγή συγκεντρωτικών στατιστικών για το τραπεζικό σύστημα της χώρας στη συγκεκριμένη θεματική, και
- αξιοποίησης σε ό,τι αφορά την ενημέρωση των τραπεζών-μελών της ΕΕΤ σε εξαμηνιαία βάση.

Επίσης, με αφορμή τα γεγονότα του Δεκεμβρίου 2008 η ΕΕΤ ζήτησε από τις τράπεζες-μέλη της να της αποστείλουν τα καταγεγραμμένα περιστατικά βανδαλισμού τραπεζικών καταστημάτων και ΑΤΜs. Τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο των συνομιλιών της ΕΕΤ με εκπροσώπους υπουργείων, της Τράπεζας της Ελλάδος και των μέσων μαζικής ενημέρωσης και σε καμία περίπτωση δεν εξειδικεύτηκαν ανά τράπεζα μέλος της ΕΕΤ. Τα καταστατικά όργανα της Ένωσης, καθώς και οι υπεύθυνοι φυσικής ασφάλειας των τραπεζών ενημερώθηκαν για τα συγκεντρωτικά στοιχεία, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές πρόληψης φαινομένων βανδαλισμού τραπεζικών καταστημάτων.

2.4. Ευρετήριο του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος (Ευρετήριο HEBIC)

Η ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις τράπεζες που λειτουργούν στη χώρα μας, δημοσιεύει σε ηλεκτρονική μορφή κάθε τρίμηνο το Ευρετήριο HEBIC στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, το οποίο περιέχει τον επταψήφιο κωδικό HEBIC, καθώς και άλλα στοιχεία του καταστήματος για το σύνολο των καταστημάτων κάθε τράπεζας. Για το σκοπό αυτό, παραλαμβάνει σε τριμηνιαία βάση τα σχετικά στοιχεία κάθε τράπεζας, τα ενοποιεί και τα επεξεργάζεται αναλόγως, προκειμένου να επιτευχθεί ομοιόμορφη και ορθή αποτύπωση των εγγραφών.

Το ευρετήριο HEBIC έχει διπλό στόχο. Αφενός μεν να αποτελέσει ένα χρήσιμο βοήθημα με την προβολή και καταγραφή της συνολικής παρουσίας του τραπεζικού συστήματος της χώρας μας, και αφετέρου να συμβάλει με την παρουσίαση του κωδικού HEBIC για κάθε κατάστημα, στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι τράπεζες για την καθιέρωση του IBAN.

Το ευρετήριο παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ. Μετά από αίτημα του οργανισμού SWIFT τα στοιχεία του Ευρετηρίου HEBIC έχουν ενταχθεί στη βάση του οργανισμού “*Bic Database Plus*”. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ διαμόρφωσε, ήδη από το 2007, νέο αρχείο σύμφωνα με τις προδιαγραφές του SWIFT, το οποίο επικαιροποιείται σε τριμηνιαία βάση.

Z. Αναπτυξιακή δραστηριότητα

1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

1.1. Συμμετοχή τραπεζών στην υλοποίηση δράσεων κρατικών ενισχύσεων ΜΜΕ στο πλαίσιο των ΠΕΠ του Γ΄ ΚΠΣ

Με τη συνεργασία ΕΕΤ-τραπεζών και σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ολοκληρώθηκε, με επιτυχία, η διαδικασία των ελέγχων ολοκλήρωσης των επενδυτικών έργων των κάτωθι προγραμμάτων:

- 3ος Κύκλος ενίσχυσης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στους τομείς Μεταποίησης και Τουρισμού,
- Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ),
- Κοινοτική πρωτοβουλία URBAN II, και
- Ολοκληρωμένες Δράσεις Αστικής Ανάπτυξης.

Η συμβολή της ΕΕΤ και των τραπεζών οδήγησε στην ταχύτερη απορρόφηση της προϋπολογισθείσας Δημόσιας Δαπάνης και τη μείωση των απωλειών κοινοτικών κονδυλίων λόγω της εφαρμογής του κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης «ν+2» για το έτος 2008.

Σημειώνεται επίσης ότι παρατάθηκαν μέχρι και τις 30.6.2009 οι διαδικασίες των ελέγχων ολοκλήρωσης των επενδυτικών έργων που βρίσκονται σε πυρόπληκτες περιοχές.

Περαιτέρω η ΕΕΤ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, εξέτασε και επέλυσε ικανό αριθμό ερωτημάτων που αφορούν την εφαρμογή των δράσεων κρατικών ενισχύσεων σε ΜΜΕ με σκοπό να προχωρήσουν οι διαδικασίες:

- αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων (3 στάδια αξιολόγησης: Τράπεζες - Τελικοί Δικαιούχοι, Διατραπεζική Δομή Υποστήριξης και Επιτροπή Ενστάσεων),
- ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών και των επενδυτών,
- συμβασιοποίησης των επενδυτικών προτάσεων,
- ελέγχων/πιστοποίησης της ολοκλήρωσης των έργων, και
- καταβολής των ενισχύσεων στους επενδυτές.

1.2. Συνεργασία ΕΕΤ με τη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και την 25η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ)

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και την 25η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με σκοπό την άμεση εφαρμογή των πιστωτικών διευκολύνσεων σε επιχειρήσεις και επαγγελματίες που επλήγησαν από θεομηνίες (πυρκαγιές και σεισμούς).

Στο πλαίσιο αυτό, συγκροτήθηκε και λειτούργησε στην ΕΕΤ *ad hoc* Επιτροπή η οποία εξέτασε και επέλυσε ικανό αριθμό ερωτημάτων με σκοπό την προώθηση της διαδικασίας και την ενίσχυση των δικαιούχων - πληγείσων επιχειρήσεων.

Περαιτέρω η ΕΕΤ συνέχισε τη συνεργασία της με το ΓΛΚ για τη θέσπιση και εφαρμογή σύγχρονης και αποτελεσματικής διαδικασίας βεβαίωσης και είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών δανείων, ιδιωτών ή και επιχειρήσεων, εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο.

1.3. Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων τελών κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών έτους 2008

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών αναφορικά με τη συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία διάθεσης των ειδικών σημάτων κυκλοφορίας ΙΧ αυτοκινήτων και μοτοσικλετών έτους 2008. Στη διαδικασία αυτή συμμετείχαν δέκα οκτώ (18) τράπεζες.

1.4. Συμμετοχή των τραπεζών στη διαδικασία επιστροφής φόρων στους δικαιούχους του μητρώου Διακινητών Πετρελαίου Θέρμανσης (ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ.) λόγω της εξομοίωσης των συντελεστών του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης του πετρελαίου κίνησης και θέρμανσης

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, τις τράπεζες και την εταιρεία ΔΙΑΣ με σκοπό την παρακολούθηση της ομαλής πορείας των διαδικασιών μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών αλλά και του πληροφοριακού συστήματος μέσω του οποίου διενεργούνται διασταυρωτικοί και επαληθευτικοί έλεγχοι για τον προσδιορισμό των φόρων στους επιτηδευματίες.

2. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Ανάπτυξης

2.1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα-Ανταγωνιστικότητα»

Η ΕΕΤ συμμετείχε σε ομάδα εργασίας που συγκροτήθηκε με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Ανάπτυξης με σκοπό τη συμμετοχή των τραπεζών στη διαχείριση δράσεων κρατικών ενισχύσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στα προγράμματα που θα προκηρυχθούν από το Υπουργείο στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς - ΕΣΠΑ).

Στην ομάδα εργασίας του Υπουργείου Ανάπτυξης συμμετέχουν επίσης και εκπρόσωποι της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠΑΝ καθώς και εκπρόσωποι των υφιστάμενων Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης οι οποίοι διαχειρίζονται μέχρι τώρα τις εν λόγω δράσεις του ΕΠΑΝ στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ.

2.2. Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)

Η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες του Εθνικού Συμβουλίου Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ) με σκοπό να συνδράμει την προσπάθεια του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη στήριξη των ΜΜΕ και την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στη συνεργασία τους με τα πιστωτικά ιδρύματα.

2.3. Προώθηση σχέσεων της ΕΕΤ με παραγωγικές τάξεις

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της προώθησης του διαλόγου που έχει καθιερώσει με φορείς των παραγωγικών τάξεων, συμμετείχε σε ικανό αριθμό συναντήσεων των φορέων αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ έδωσε τις απαραίτητες διευκρινίσεις και απαντήσεις σε ερωτήματα και προβλήματα που απασχολούν τα μέλη των φορέων στις σχέσεις τους με το τραπεζικό σύστημα και, ειδικότερα, σε θέματα που αφορούν: τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ, τις επιδοτήσεις μέσω κοινοτικών προγραμμάτων, τα τραπεζικά επιτόκια, την ηλεκτρονική τραπεζική, τη διαφάνεια των συναλλαγών, καθώς επίσης και τις χρεώσεις και προμήθειες των τραπεζών.

2.4. Συνεργασία ΕΕΤ – ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με το Υπουργείο Ανάπτυξης και το Ταμείο Εγγυοδοσίας προκειμένου να οριστικοποιηθούν τα κείμενα νομοθετικού, θεσμικού και κανονιστικού περιεχομένου για την άμεση εφαρμογή της δράσης «*Επιδότηση επιτοκίου δανείων κεφαλαίου κίνησης*» σε επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, απαντήθηκε ικανός αριθμός ερωτημάτων που αφορούν την εφαρμογή των προγραμμάτων του Ταμείου προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι:

- αύξησης του βαθμού πρόσβασης των ΜΜΕ σε πηγές χρηματοδότησης,
- μείωσης του κόστους δανεισμού των ΜΜΕ, ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά τους, και
- σύνδεσης της επιδότησης του κόστους δανεισμού με την παροχή εγγύησης από το ΤΕΜΠΜΕ, γεγονός που θα συντελέσει στην ανάδειξη του ΤΕΜΠΜΕ ως κεντρικού οργανισμού υποβοήθησης της χρηματοδότησης των μικρών επιχειρήσεων.

2.5. Συνεργασία ΕΕΤ – Ειδικής Γραμματείας για την Ανταγωνιστικότητα

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με την Υπηρεσία της Ειδικής Γραμματείας για την Ανταγωνιστικότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης με σκοπό τη συμμετοχή των τραπεζών σε πρόγραμμα ενίσχυσης επιχειρήσεων μέσω επενδυτικών έργων που θα πραγματοποιήσουν επιχειρήσεις που ανήκουν σε ΡΟΜΑ. Στόχος του προγράμματος είναι η επιχειρηματική δράση της συγκεκριμένης ομάδας πληθυσμού να ασκείται πλέον οργανωμένα μέσω της δημιουργίας σύγχρονων καταστημάτων, εγκαταλείποντας το μέχρι σήμερα παραδοσιακό τρόπο άσκησης της εμπορίας τους.

3. Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013

Στο πλαίσιο διαβούλευσης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για τον εθνικό αναπτυξιακό προγραμματισμό της περιόδου 2007-2013, η ΕΕΤ συμμετείχε στην πορεία του κοινωνικού διαλόγου για την αποτύπωση της παρούσας κατάστασης και τον καθορισμό της αναπτυξιακής στρατηγικής και των εθνικών στόχων.

4. Συνεργασία εκπροσώπων της ΕΕΤ με αρμόδια Στελέχη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Η ΕΕΤ ανταποκρίθηκε θετικά σε αίτημα εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να εξεταστεί η δυνατότητα συμμετοχής των τραπεζών στη διαχείριση δράσεων ενίσχυσης ΜΜΕ. Επιπλέον, παρείχε πληροφορίες στους εκπροσώπους της ΕΤΕπ σχετικά με τους υφιστάμενους τρόπους πρόσβασης των ΜΜΕ στο τραπεζικό σύστημα.

Η. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Η επικοινωνιακή δραστηριότητα της ΕΕΤ κατά το έτος 2008 συνοψίζεται στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις

Συνολικά για θέματα επικαιρότητας (διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση και επιπτώσεις της στην Ελλάδα, μέτρα ενίσχυσης ρευστότητας της οικονομίας, εγγύηση καταθέσεων και λειτουργία του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων, επιτόκια, χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καταναλωτική πίστη, πλειστηριασμοί, προστασία καταναλωτή, χρηματοπιστωτική εκπαίδευση, ανενεργοί λογαριασμοί, Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA), ηλεκτρονικές πληρωμές) έγιναν:

- εννέα (9) παρουσίες στη Βουλή,
- σαράντα (40) τηλεοπτικές εμφανίσεις,
- τριακόσιες ογδόντα (380) ραδιοφωνικές συνεντεύξεις και παρεμβάσεις στο σύνολο σχεδόν των ραδιοφωνικών σταθμών Αττικής και Θεσσαλονίκης, και
- εξακόσιες (600) ενημερώσεις σε δημοσιογράφους.

Επίσης, στις ίδιες θεματικές:

- δημοσιεύτηκαν εβδομήντα (70) ενυπόγραφα άρθρα στον ημερήσιο και περιοδικό Ελληνικό Τύπο, και
- δέκα τρία (13) Δελτία Τύπου.

2. Εκδόσεις

Κατά τη διάρκεια του έτους 2008, εκδόθηκαν:

- Μελέτη της ΕΕΤ με θέμα «*Η συμβολή του τραπεζικού συστήματος στην Ελληνική Οικονομία*» - Ιούλιος 2008, και
- το 1ο τεύχος της σειράς “*Lectures in International Banking and Finance*” με τις ομιλίες των κ.κ. Μίνωα Ζομπανάκη και Prof. Robert Lawrence - Σεπτέμβριος 2008.

3. Οργάνωση συνεδρίων/ημερίδων από την ΕΕΤ κατά το έτος 2008

Ιανουάριος 2008

- Αθήνα 10/01, *Εσπερίδα για την παρουσίαση του περιεχομένου των νέων αποφάσεων του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια των Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών*

Φεβρουάριος 2008

- Αθήνα 06/02, *Επίσημο δείπνο του Προέδρου της ΕΕΤ προς τιμήν του βαρόνου Alexandre Lamfalussy*
- Αθήνα 15/02, *Συνάντηση των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΕΤ με την αρμόδια Επίτροπο ΕΕ κα Meglena Kuneva για την Προστασία των Καταναλωτών*

Μάρτιος 2008

- Αθήνα 04/03, *Ημερίδα με θέμα «Ο ενιαίος χώρος πληρωμών σε ευρώ (SEPA)»*
- Αθήνα 31/03, *26th meeting of European Financial Markets Lawyers Group (EFMLG) – Σε συνεργασία με το δικηγορικό γραφείο Τσιμπανούλη*

Απρίλιος 2008

- Αθήνα 01/04, *Ημερίδα με θέμα «Εμπόδια, αντικίνητρα και δυσκολίες στην υλοποίηση Ενεργειακών Έργων στην Ελλάδα. Υπάρχουν λύσεις;» - Σε συνεργασία με το IENE*
- Σόφια, Βουλγαρία 07/04, *Υπογραφή συμφωνίας ίδρυσης έδρας τραπεζικών σπουδών στη Βουλγαρία*
- Αθήνα 15/04, *Ομιλία κας Tumpel-Gugerell (μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ) για το SEPA*
- Αθήνα 15-16/04, *ICC Banking Commission – Σε συνεργασία με το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ICC)*

Μάιος 2008

- Αθήνα, Ημερίδα για την πρόληψη και αντιμετώπιση των επιθέσεων *phishing* (παραπλανητικά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) και *farming*
- Αθήνα 26/05, Ημερίδα για το *SWIFT*

Ιούνιος 2008

- Αθήνα 06/06, Ημερίδα με θέμα “*The implementation of MiFID*”
- Αθήνα 19/06, Συνέδριο προς τιμήν του κ. Ζομπανάκη για την προσφορά του στη διεθνή οικονομία

Ιούλιος 2008

- Αθήνα 16/07, Ομιλία Καθ. *Charles Calomiris* με θέμα “*The recent international financial turmoil*”

Σεπτέμβριος 2008

- Αθήνα 25/09, Ημερίδα με θέμα «*Πρόληψη και αντιμετώπιση της απάτης στα ηλεκτρονικά μέσα και συστήματα πληρωμών*»

Οκτώβριος 2008

- Κύπρος 25-28/10, 5ο συνέδριο με θέμα «*Δικαιοσύνη, Εποπτικές Αρχές και Εποπτευόμενοι Φορείς στο νέο Ευρωπαϊκό Χρηματοπιστωτικό Περιβάλλον*» – Σε συνεργασία με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
- Αθήνα 30/10, Επιστημονική Εσπερίδα της ΕΠΕΕΣ με θέμα «*Η Διεθνής Χρηματοπιστωτική Κρίση και η Ευρώπη: Πρώτα Συμπεράσματα*»

Νοέμβριος 2008

- Αθήνα 18/11, Ευρεία σύσκεψη για τα επιβαλλόμενα μέτρα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που πλήττονται από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση – Σε συνεργασία με το Σύνδεσμο Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ
- Αθήνα 18/11, Ημερίδα με θέμα «*Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση και η Ελλάδα*» – Σε συνεργασία με την *Economia Business Tank*

Ενότητα Τρίτη

Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

Η ΕΕΤ στο πλαίσιο της εκπροσώπησης των τραπεζών-μελών της συμμετείχε κατά τη διάρκεια του έτους 2008 στα ακόλουθα Συμβούλια, Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας:

A. Στην Ελλάδα

Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (Διοικητικό Συμβούλιο)
Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (Διοικητικό Συμβούλιο)
Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών
Μεσολαβητής Τραπεζικών Επενδυτικών Υπηρεσιών (Διοικητικό Συμβούλιο)
Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (Διοικητικό Συμβούλιο)
Επιτροπή Παρακολούθησης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης
Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα
Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. α του ν. 3299/2004 (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)
Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. β του ν. 3299/2004 (Υπουργείο Ανάπτυξης)
Τριτοβάθμιο Διατραπεζικό Συμβούλιο (Πειθαρχικό) (Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας)
Επιτροπή παρακολούθησης των επιτοκίων (Δράση 2.10.2 ΤΕΜΠΜΕ/Υπουργείο Ανάπτυξης)
Διατραπεζική Δομή Υποστήριξης και Επιτροπή Ενστάσεων (ΠΕΠ-Γ' ΚΠΣ)
Μόνιμη Επιτροπή για τη διευκόλυνση και την απλούστευση των διαδικασιών του διεθνούς εμπορίου
Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)
Ομάδα Εργασίας για τη μελέτη της διαδικασίας κατάθεσης των ημερήσιων εισπράξεων και του χρηματικού εφοδιασμού των ΔΟΥ, στις οποίες δεν εδρεύει πράκτορας ή διαχειριστής της Τράπεζας της Ελλάδος (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)
Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο τη διάδοση και χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)
Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο τη μείωση της χρήσης των μετρητών και των επιταγών και αντικατάστασή τους από ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών - ανάλυση θεμάτων SEPA (Single Euro Payments Area) (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)
Επιτροπή υποβολής προτάσεων για το αντικείμενο των ηλεκτρονικών πληρωμών εντός των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) (Υπουργείο Εσωτερικών)

Ομάδα Εργασίας για την ανάπτυξη της Ελλάδας ως διεθνούς χρηματοπιστωτικού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου
Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ για τις πληρωμές στην εσωτερική αγορά
Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

B. Στο εξωτερικό

Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (European Banking Federation)
Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης (European Mortgage Federation)
Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικού Τομέα (European Banking Industry Committee)
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (European Payments Council)

Ενότητα Τέταρτη

Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

Το 2008 χαρακτηρίστηκε από εδραίωση του Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου (εφεξής ΕΤΙ), το οποίο καλύπτει πλέον το σύνολο των μαθησιακών αντικειμένων του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα: εμπορική τραπεζική, επενδυτική τραπεζική, τραπεζοασφάλειες. Όπως φαίνεται και από τα στοιχεία που παρατίθενται στη συνέχεια, η περασμένη χρονιά εστιάστηκε κατά κύριο λόγο στην πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας, τόσο για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών όσο και υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης από το προσωπικό των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το ΕΤΙ στήριξε την προετοιμασία των υποψηφίων για τις σχετικές εξετάσεις με την παροχή ανοικτής και ενδοεπιχειρησιακής εκπαίδευσης, αλλά και με την έκδοση και επικαιροποίηση αντίστοιχων εγχειριδίων. Επιπλέον, συντόνισε την επικοινωνία των τραπεζών με την Τράπεζα της Ελλάδος (όσον αφορά την πιστοποίηση περί επενδυτικών υπηρεσιών) και τις εκπροσώπησε ενεργά στην Επιτροπή του Υπουργείου Ανάπτυξης που εποπτεύει την πιστοποίηση της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

Αναφορικά με την εσωτερική οργάνωση του Ινστιτούτου και με στόχο τον εξορθολογισμό των δαπανών και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του, το 2008 πραγματοποιήθηκε μεταστέγαση των γραφείων του διοικητικού προσωπικού στο κτίριο της ΕΕΤ (Αμερικής 21Α), δημιουργία δύο νέων αιθουσών διδασκαλίας στο παλαιό κτίριο της οδού Μασσαλίας, καθώς και αναβάθμιση των αιθουσών στο κτίριο της οδού Σίνα.

A. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

Όσον αφορά τα εξειδικευμένα σεμινάρια, 16 νέα αντικείμενα προστέθηκαν στο πρόγραμμα του ΕΤΙ. Ενδεικτικά αναφέρονται: «Αξιολόγηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων», «MiFID: τα σημεία του νέου πλαισίου που επηρεάζουν τις τράπεζες», «Διεθνή πρότυπα για την επαγγελματική εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου», «Τεχνικές οικονομικής αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων», «Ο ρόλος των γεωγραφικών πληροφορικών συστημάτων στις τράπεζες», «Ανάπτυξη διοικητικών ικανοτήτων τραπεζικών στελεχών» και «Αποτελεσματικές πωλήσεις για τη δημιουργία αφοσιωμένων πελατών».

1. Συγκριτικά στοιχεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	
	2008	2007
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα	1.251	1.496
Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	1.623	1.410
Εκπαίδευση εξ αποστάσεως	461	414
ΣΥΝΟΛΟ	3.335	3.320

Ειδική μνεία θα πρέπει να γίνει στα Σεμινάρια Πιστοποίησης για την ειδικότητα της «λήψης και διαβίβασης εντολών σε κινητές αξίες», τα οποία προσφέρει το ΕΤΙ, σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση 3130/2006 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Τράπεζας της Ελλάδος. Με εκπαιδευτικό πρόγραμμα και εκπαιδευτές πιστοποιημένους από τις εν λόγω εποπτικές αρχές, το ΕΤΙ πραγματοποίησε 23 ανοικτές και ενδοεπιχειρησιακές διοργανώσεις, με 365 συμμετέχοντες.

Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα προσφέρθηκαν κατά κύριο λόγο σε πιστωτικά ιδρύματα. Όπως φαίνεται και στον ενδεικτικό πίνακα που ακολουθεί, τα προγράμματα αφορούσαν σε μεγάλο βαθμό την προετοιμασία υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών. Παράλληλα, σημαντικό ποιοτικό στοιχείο αποτελούν οι επαναληπτικές διοργανώσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων που σχεδίασε το ΕΤΙ το 2007, όπως η «*Τραπεζική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση*» στην Τράπεζα Πειραιώς, το πρόγραμμα “*Banking essentials*” στη Citibank και το πρόγραμμα “*European Foundation Certificate in Banking*” στην Alpha Bank, οι οποίες τεκμηριώνουν την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης, αλλά και τη σταδιακή καθιέρωση του ΕΤΙ ως εταίρου των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης & Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού των τραπεζών.

2. Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα

<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Τραπεζική και χρηματοοικονομική διοίκηση</i> ■ <i>Ειδικά θέματα χορηγήσεων</i> <p>ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>European Foundation Certificate in Banking</i> ■ <i>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης επενδυτικών συμβούλων</i> ■ <i>Σεμινάρια Πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)</i> ■ <i>ISBP for the examination of documents under documentary credits</i> <p>ALPHA BANK</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Banking Academy</i> ■ <i>Banking essentials</i> ■ <i>Επιχειρηματικές χορηγήσεις</i> ■ <i>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης επενδυτικών συμβούλων</i> <p>CITIBANK</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης διαμεσολαβητών στην ασφάλιση</i> ■ <i>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες)</i> <p>ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK</p>

<p>Σεμινάρια Πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες) ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</p>
<p>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης επενδυτικών συμβούλων EFG EUROBANK</p>
<p>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες) ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες) ■ Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης στο θεσμικό & κανονιστικό πλαίσιο της κεφαλαιαγοράς ■ Διαχείριση εμπλοκών χρηματοδοτικής μίσθωσης ■ Διαχείριση καθυστερήσεων - εμπλοκών <p>ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ανάλυση ισολογισμών-αξιολόγηση ποσοτικών στοιχείων επιχείρησης-αριθμοδείκτες ■ Βασικές νομικές γνώσεις και θέματα για μη νομικούς <p>MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ</p>
<p>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης επενδυτικών συμβούλων ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</p>
<p>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης επενδυτικών συμβούλων σε κινητές αξίες MILLENNIUM BANK</p>
<p>Η ΠΔ/ΤΕ για την προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων GENIKI BANK</p>
<p>Προετοιμασία για εξετάσεις πιστοποίησης α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες) PROBANK</p>
<p>Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρημ/κού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες & τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας AEGEAN BALTIC BANK</p>

3. Προγράμματα πιστοποίησης γνώσεων

3.1. Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες

Τη χρονιά αυτή το ΕΤΙ συνέχισε να προσφέρει το συγκεκριμένο πρόγραμμα – τόσο διατραπεζικά όσο και ενδοεπιχειρησιακά. Οι νέοι κάτοχοι του σχετικού πιστοποιητικού, το 2008, ανήλθαν σε 21, ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό των κατόχων σε 91.

3.2. European Foundation Certificate in Banking

Στις δύο διοργανώσεις εξετάσεων που πραγματοποιήθηκαν το 2008 για την απόκτηση του ως άνω ευρωπαϊκού πιστοποιητικού (EFCB), συμμετείχαν οι εκπαιδευθέντες σε 6 ενδοεπιχειρησιακές διοργανώσεις του αντίστοιχου εκπαιδευτικού προγράμματος, καθώς και αρκετοί ιδιώτες. Το πιστοποιητικό απονεμήθηκε σε 107 επιτυχόντες.

4. Εκδοτική δραστηριότητα

Κατά τη διάρκεια του 2008, το ΕΤΙ εμπλούτισε τη σειρά των εκπαιδευτικών εγχειριδίων του με νέες εκδόσεις, αλλά και με επικαιροποίηση εκδόσεων προηγούμενων ετών:

- (α) Επενδυτικές υπηρεσίες – παροχή επενδυτικών συμβουλών σε κινητές αξίες
- (β) Βασικές γνώσεις ιδιωτικής ασφάλισης
- (γ) Λειτουργία και υπηρεσίες των Τραπεζικών Συστημάτων Πληροφοριών – Β΄ έκδοση
- (δ) Βασικές γνώσεις επενδυτικής τραπεζικής – Β΄ έκδοση αναθεωρημένη

B. Εξεταστικό κέντρο

1. Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας

1.1. Επενδυτικές υπηρεσίες

Σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση 3130/2006 του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για την πιστοποίηση της επαγγελματικής επάρκειας των απασχολουμένων στα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, η οποία ορίζει το ΕΤΙ ως φορέα διοργάνωσης εξετάσεων πιστοποίησης για όλα τα πιστοποιητικά, αλλά και Σεμιναρίων Πιστοποίησης για την ειδικότητα α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες), το ΕΤΙ συνεργάστηκε με την αρμόδια Επιτροπή Εξετάσεων για την πραγματοποίηση:

- 2 διοργανώσεων εξετάσεων για όλα τα πιστοποιητικά, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, το Μάιο και το Νοέμβριο 2008, όπου έλαβαν μέρος 1.934 υποψήφιοι, και
- 3 διοργανώσεων εξετάσεων για τους συμμετέχοντες σε Σεμινάρια Πιστοποίησης του ΕΤΙ, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα, με τη συμμετοχή 345 υποψηφίων.

1.2. Ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Το Μάιο 2008 διοργανώθηκαν οι πρώτες εξετάσεις πιστοποίησης για υπαλλήλους πιστωτικών ιδρυμάτων και μέχρι το τέλος του έτους επαναλήφθηκαν 4 ακόμη φορές, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Στις εξετάσεις συμμετείχαν συνολικά 5.529 υποψήφιοι, από τους οποίους πιστοποιήθηκαν οι 4.145. Ως ένα από τα διαπιστευμένα εξεταστικά κέντρα, το ΕΤΙ πραγματοποίησε εξετάσεις για 2.478 υποψηφίους.

Στο σημείο αυτό αξίζει να τονιστεί η στενή συνεργασία που αναπτύχθηκε μεταξύ του ΕΤΙ και της Τεχνικής Επιτροπής Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβητών στην Ασφάλιση για την επιτυχημένη διενέργεια 5 εξετάσεων σε διάστημα 8 μηνών. Το ΕΤΙ ανέλαβε τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών από τις τράπεζες (καθορίζοντας μαζί με την Επιτροπή την κατά το δυνατόν λειτουργικότερη διαδικασία), την ενημέρωση των υποψηφίων, καθώς και των λοιπών εξεταστικών κέντρων, τη στήριξη της διαδικασίας βαθμολόγησης από ειδικούς των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων και την αποστολή των πιστοποιητικών στους επιτυχόντες.

2. Αξιολόγηση γνώσεων για πρόσληψη προσωπικού

Αναγνωρίζοντας την τεχνογνωσία του ΕΤΙ στο σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το χρηματοπιστωτικό τομέα, καθώς και σε θέματα πιστοποίησης και διοργάνωσης εξετάσεων, το Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο Ελλάδος ανέθεσε στο ΕΤΙ, δύο φορές εντός του 2008, τη διοργάνωση γραπτών εξετάσεων για την αξιολόγηση υποψηφίων προς πρόσληψη.

Στις εξετάσεις αυτές συμμετείχαν 1.230 υποψήφιοι για κάλυψη θέσεων κύριου προσωπικού αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κλάδου ΔΕ διοικητικού-οικονομικού και 33 υποψήφιοι για θέσεις κύριου προσωπικού κλάδου πληροφορικής. Με τη χρήση ειδικής τεχνολογίας για την ηλεκτρονική βαθμολόγηση των γραπτών, τα αποτελέσματα βγήκαν σε διάστημα λίγων ωρών μετά το τέλος των γραπτών εξετάσεων και αναρτήθηκαν αμέσως στην ιστοσελίδα του ΕΤΙ, η οποία κατέγραψε χιλιάδες επισκέψεις από ενδιαφερομένους.

Με την ανάπτυξη του εξεταστικού κέντρου και προκειμένου να προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες στους υποψηφίους, το ΕΤΙ δημιούργησε ειδικό χώρο στον ιστοτόπο του, www.hba.gr/eti (ενότητα «Εξετάσεις», υποενότητα «Πρόγραμμα & άλλες πληροφορίες»), ο οποίος επικαιροποιείται συνεχώς. Στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα και ανάλογα με το αντικείμενο, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν λεπτομερείς οδηγίες για τις εξετάσεις, θέματα προηγούμενων εξετάσεων, σχετικές Αποφάσεις των εποπτικών αρχών, καθώς και αναλυτικές πληροφορίες για τα εκπαιδευτικά προγράμματα προετοιμασίας και τα αντίστοιχα εγχειρίδια που διαθέτει το Ινστιτούτο.

Γ. Θεσμικές υπηρεσίες

1. Εθνικό επίπεδο

1.1. Διατραπεζική συνεργασία

Το ΕΤΙ συνεργάστηκε με την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) για την πραγματοποίηση συνάντησης μεταξύ εκπροσώπων των τραπεζών και της ΤτΕ, με θέμα τον εντοπισμό και την επίλυση ζητημάτων που είχαν ανακύψει κατά την εφαρμογή της Κοινής Απόφασης 3130/2006 αναφορικά με την πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών.

Από τη συνάντηση, που έγινε στις 28.5.2008, καταγράφηκε πλειάδα θεμάτων προς επίλυση, με αποτέλεσμα την έναρξη διαδικασίας τροποποίησης της ως άνω Απόφασης. Το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους το ΕΤΙ συγκέντρωσε τα σχόλια των τραπεζών επί του σχεδίου της τροποποίησης και τα προώθησε στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η έκδοση της τροποποιημένης Απόφασης αναμένεται εντός του 2009.

1.2. Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβητών στην Ασφάλιση

Από το Μάρτιο του 2008 στελέχη του ΕΤΙ εκπροσωπούν τον τραπεζικό κλάδο στην ως άνω Επιτροπή, κύριο αντικείμενο της οποίας είναι ο καθορισμός της εκπαιδευτικής ύλης για κάθε κατηγορία διαμεσολαβητών, η καταγραφή και αξιολόγηση εγχειριδίων για τις ανάγκες των εκπαιδευομένων και ιδίως η διενέργεια εξετάσεων για την πιστοποίηση κατοχής του γνωστικού αντικειμένου, καθώς και η χορήγηση βεβαίωσης επιτυχίας στις εν λόγω εξετάσεις.

Το ΕΤΙ συνεργάστηκε εποικοδομητικά με την Επιτροπή στο πλαίσιο της διαμόρφωσης και έγκρισης του εγχειριδίου που εξέδωσε για την υποστήριξη των υποψηφίων των τραπεζών, με τίτλο «Βασικές γνώσεις ιδιωτικής ασφάλισης», συνέβαλε ενεργά στην απρόσκοπτη διενέργεια των εξετάσεων για το προσωπικό των τραπεζών, και διασφάλισε τον έγκαιρο προγραμματισμό τους για το έτος 2009, προκειμένου οι τράπεζες να οργανώσουν την προετοιμασία των υποψηφίων τους. Επιπλέον, ενόψει του μεγάλου αριθμού των προς πιστοποίηση υπαλλήλων, αιτήθηκε εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων και έλαβε εννεάμηνη παράταση της προθεσμίας έναρξης ισχύος της Απόφασης Κ3-8010/2007, οπότε αυτή μετατέθηκε για τις 17.7.2009.

1.3. Χρηματοπιστωτική εκπαίδευση (financial literacy)

Το Σωματείο “Επιχειρηματικότητα Νέων” (ΣΕΝ) υλοποιεί τα προγράμματα του διεθνούς οργανισμού Junior Achievement Worldwide με στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε οικονομικά και επιχειρηματικά θέματα. Η ΕΕΤ, ως μέλος του ΣΕΝ από το 2007, προωθεί – σε συνεργασία με τη Citibank – το πρόγραμμα *Τράπεζες σε Δράση* (Banks in Action), το οποίο απευθύνεται σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, περιλαμβάνει οκτώ μαθήματα και έχει στόχο να εξοικειώσει τους μαθητές με τη λειτουργία της τραπεζικής επιχείρησης.

Για τη σχολική χρονιά 2008-2009 το πρόγραμμα εφαρμόστηκε πιλοτικά σε δύο σχολεία (Σχολή Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου στην Αθήνα και Κολλέγιο Ανατόλια στη Θεσσαλονίκη), σε τμήματα International Baccalaureate, με μεγάλη επιτυχία. Την ευθύνη της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανέλαβαν εθελοντικά δύο στελέχη πιστωτικών ιδρυμάτων. Ομάδες μαθητών από το Κολλέγιο Ανατόλια έλαβαν μέρος στον ευρωπαϊκό διαγωνισμό του προγράμματος, λειτουργώντας εικονικές τράπεζες. Μία από τις ομάδες αυτές προκρίθηκε στον τελικό, που προγραμματίστηκε για τις 1-3 Απριλίου 2009, στις Βρυξέλλες.

Η ΕΕΤ τροφοδότησε τα σχολεία και τους εκπαιδευτές με το υποστηρικτικό υλικό του προγράμματος (βιβλία εκπαιδευτή και μαθητών, βεβαιώσεις συμμετοχής κ.λπ.) και κάλυψε το κόστος της συμμετοχής των ελληνικών σχολείων στον πανευρωπαϊκό διαγωνισμό.

2. Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο

2.1. European Banking & Financial Services Training Association (EBTN)

Στο πλαίσιο του EBTN το ΕΤΙ δραστηριοποιήθηκε σε τρία επίπεδα:

- *Διοικητικό Συμβούλιο*: ανταποκρινόμενο σε πάγιο αίτημα των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης & Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού των ελληνικών τραπεζών για τη διεξαγωγή έρευνας που θα καταγράφει τις τάσεις στην εκπαίδευση του χρηματοπιστωτικού κλάδου στην Ευρώπη, το ΕΤΙ πρότεινε στο EBTN την ανάληψη σχετικού έργου. Η πρόταση έγινε κατ’ αρχήν δεκτή, με στόχο η έρευνα να διεξάγεται κάθε δύο χρόνια και να λειτουργήσει ως «benchmarking» για τη στρατηγική των εν λόγω Διευθύνσεων των τραπεζών. Σε πρώτο στάδιο το EBTN θα συγκεντρώσει τις απόψεις όλων των μελών ως προς το πεδίο που θα καλύψει η έρευνα, καθώς και επί πρακτικών ζητημάτων προκειμένου το εγχείρημα να είναι βιώσιμο και αποτελεσματικό.

- *Επιτροπή Διαπίστευσης και Πιστοποίησης (Accreditation & Certification Committee):* Το ΕΤΙ συμμετέχει στην εν λόγω Επιτροπή, αντικείμενο της οποίας είναι η διαπίστευση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και οργανισμών και η πιστοποίηση για ειδικότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα. Το 2008 η Επιτροπή ασχολήθηκε με τη διαμόρφωση ενιαίων για τον ευρωπαϊκό χώρο προδιαγραφών για τις παραπάνω διαδικασίες.
- *Ομάδα Εργασίας για την ανάπτυξη πανευρωπαϊκού πιστοποιητικού για τη λειτουργία της κανονιστικής συμμόρφωσης:* οικοδομώντας στα αποτελέσματα του κοινοτικού προγράμματος CERTIFIED, που ολοκληρώθηκε το 2008, η ομάδα έχει αναλάβει τη δημιουργία του εν λόγω πιστοποιητικού, βασισμένου σε κριτήρια ικανοτήτων (competences).

2.2. Διακρατικές συνεργασίες

(α) Ανάπτυξη πανευρωπαϊκών επαγγελματικών προδιαγραφών και πιστοποιητικών

■ EUROBANQUA

Το ΕΤΙ φιλοξένησε στην Αθήνα, το Φεβρουάριο 2008, την ημερίδα διάδοσης αποτελεσμάτων, με την οποία ολοκληρώθηκε το κοινοτικό έργο “EUROpean BANking Network for QUality Assurance”. Το έργο, που υλοποιήθηκε με το συντονισμό του EBTN, είχε στόχο την εφαρμογή του μοντέλου CQAF (Common Quality Assurance Framework) στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στην Ευρώπη, ώστε να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Αποτέλεσμα του έργου ήταν η έκδοση 10 Κατευθυντήριων Γραμμών για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση, με έμφαση στις ανάγκες του κλάδου.

■ CERTIFIED

Το Δεκέμβριο 2008 ολοκληρώθηκε το κοινοτικό έργο “CERTIfication & Accreditation System for FInancial Services Sector EDucation and Training”. Εννέα ευρωπαϊκοί φορείς, υπό το συντονισμό του EBTN, δημιούργησαν ένα σύστημα για τη διαπίστευση των φορέων παροχής πιστοποιήσεων και επαγγελματικής εκπαίδευσης και για την πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων. Παράλληλα έθεσαν τις βάσεις για την ανάπτυξη νέων πανευρωπαϊκών πιστοποιητικών, βασισμένων σε κριτήρια ικανοτήτων (competences).

Η ημερίδα διάδοσης αποτελεσμάτων του CERTIFIED, με θέμα «Επαναφέροντας την εμπιστοσύνη και τη διαφάνεια: σύστημα διαπίστευσης και πιστοποίησης βασισμένο σε κριτήρια ικανοτήτων για τον ευρωπαϊκό τομέα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών», πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες. Σημειώνεται ότι από την Ελλάδα συμμετείχαν το ΕΤΙ και το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης (ΕΚΕΠΙΣ).

(β) Εκπαίδευση

■ ΚΥΠΡΟΣ

Η στενή συνεργασία του ΕΤΙ με το Σύνδεσμο Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου συνεχίστηκε το 2008, με τη διοργάνωση εξειδικευμένων σεμιναρίων στη Λευκωσία, για τα μέλη του Συνδέσμου. Τα θέματα των εκπαιδεύσεων που πραγματοποιήθηκαν αφορούσαν ειδικές πτυχές του νέου πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια (Βασιλεία II), όπως η τυποποιημένη προσέγγιση και ο Πυλώνας II.

■ ΓΕΩΡΓΙΑ

Σε υλοποίηση σχετικής συμφωνίας μεταξύ της Ένωσης Τραπεζών Γεωργίας (ABG) και της ΕΕΤ, το Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο προσφέρει, από το 2007, τεχνολογία και εκπαιδευτικό υλικό για το Κέντρο Τραπεζικής Εκπαίδευσης Γεωργίας (GBTC).

Σε συνέχεια της επιτυχίας που σημείωσε η υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος βασικών τραπεζικών γνώσεων του ΕΤΙ, υποστηριζόμενου από το τρίτο-μο εγχειρίδιο “Foundation Banking Studies”, το GBTC ζήτησε το 2008 άδεια μετάφρασης του αγγλικού εγχειριδίου στην τοπική γλώσσα. Το ΕΤΙ ανταποκρίθηκε στο αίτημα και η μετάφραση αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2009, οπότε και θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες εκπαίδευσης του GBTC σε διευρυμένο κύκλο εκπαιδευομένων.

■ Συνεργασία τραπεζικών ινστιτούτων των μεσογειακών χωρών

Το ΕΤΙ συμμετέχει σε πρωτοβουλία τραπεζικών ινστιτούτων των μεσογειακών ευρωπαϊκών χωρών (Γαλλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία και Ελλάδα) για το σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε χώρες της Βόρειας Αφρικής. Τα προγράμματα θα υλοποιηθούν με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Το 2008 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις των εταίρων, καθώς και επαφές με αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΕ.